

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/1011

z dnia 8 czerwca 2016 r.

w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Kształtowanie się cen w przypadku wielu instrumentów finansowych i umów finansowych zależy od dokładności i rzetelności wskaźników referencyjnych. Poważne przypadki manipulacji wskaźnikami referencyjnymi stóp procentowych takimi jak LIBOR i EURIBOR, a także zarzuty, że doszło do manipulacji wskaźnikami referencyjnymi odnoszącymi się do energii i ropy oraz walutowymi wskaźnikami referencyjnymi, pokazują, że wskaźniki referencyjne mogą być przedmiotem konfliktu interesów. Korzystanie ze swobody uznania i słabe systemy zarządzania zwiększają podatność wskaźników referencyjnych na manipulację. Niedokładność i nierzetelność indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne lub wątpliwości co do ich dokładności i rzetelności mogą podważyć zaufanie do rynku, narazić konsumentów i inwestorów na straty oraz zakłócić gospodarkę realną. W związku z tym niezbędne jest zapewnienie dokładności, solidności i rzetelności wskaźników referencyjnych i procesu ich wyznaczania.
- (2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE ⁽⁴⁾ zawiera pewne wymogi dotyczące wiarygodności wskaźników referencyjnych stosowanych do wyceny instrumentu finansowego notowanego na giełdzie. Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾ zawiera pewne wymogi dotyczące wskaźników

⁽¹⁾ Dz.U. C 113 z 15.4.2014, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 177 z 11.6.2014, s. 42.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 28 kwietnia 2016 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 17 maja 2016 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych i zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, s. 64).

referencyjnych stosowanych przez emitentów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE⁽¹⁾ zawiera pewne wymogi dotyczące stosowania wskaźników referencyjnych przez przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011⁽²⁾ zawiera pewne przepisy zakazujące manipulacji wskaźnikami referencyjnymi stosowanymi w odniesieniu do produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym. Te akty ustawodawcze obejmują jednak tylko niektóre aspekty określonych wskaźników referencyjnych i nie uwzględniają one wszystkich słabych stron procesu opracowywania wszystkich wskaźników referencyjnych, ani nie obejmują wszystkich zastosowań finansowych wskaźników referencyjnych w sektorze finansowym.

- (3) Wskaźniki referencyjne mają kluczowe znaczenie dla kształtowania się cen w transakcjach transgranicznych, ułatwiając tym samym skuteczne funkcjonowanie rynku wewnętrznego w sytuacji różnorodności instrumentów finansowych i usług finansowych. Wiele wskaźników referencyjnych stosowanych jako stopy referencyjne w umowach finansowych, w szczególności w umowach o kredyt hipoteczny, jest opracowywanych w jednym państwie członkowskim, lecz stosowanych przez instytucje kredytowe i konsumentów w innym państwie członkowskim. Ponadto takie instytucje kredytowe często zabezpieczają swoje ryzyko lub uzyskują finansowanie na przyznanie tych umów finansowych na transgranicznym rynku międzybankowym. Tylko kilka państw członkowskich ustanowiło krajowe przepisy dotyczące wskaźników referencyjnych, ale ich odpowiednie ramy prawne dotyczące wskaźników referencyjnych wykazują już różnice w takich aspektach jak zakres stosowania. Ponadto Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) przyjęła w dniu 17 lipca 2013 r. zasady dotyczące finansowych wskaźników referencyjnych („zasady IOSCO dotyczące finansowych wskaźników referencyjnych”), a w dniu 5 października 2012 r. zasady dotyczące agencji zgłaszających ceny ropy naftowej („zasady IOSCO dotyczące agencji zgłaszających ceny”) (zwane dalej łącznie „zasadami IOSCO”), a ponieważ zasady te dopuszczają pewną elastyczność odnośnie do dokładnego zakresu ich stosowania i sposobu wdrożenia, prawdopodobne jest, że państwa członkowskie ustanowią na szczeblu krajowym przepisy, które będą w odmienny sposób wdrażać te zasady.
- (4) Takie odmienne podejście spowodowałoby rozdrobnienie rynku wewnętrznego, gdyż administratorzy i użytkownicy wskaźników referencyjnych podlegaliby w poszczególnych państwach członkowskich różnym przepisom. Z tego powodu stosowanie wskaźników referencyjnych opracowanych w jednym państwie członkowskim mogłoby być utrudnione w innych państwach członkowskich. Wobec braku w Unii zharmonizowanych ram zapewniających dokładność i rzetelność wskaźników referencyjnych stosowanych w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych prawdopodobne jest, że różnice w przepisach przyjętych przez państwa członkowskie stworzą przeszkody dla niezakłóconego funkcjonowania rynku wewnętrznego w zakresie opracowywania wskaźników referencyjnych.
- (5) Unijne przepisy dotyczące ochrony konsumentów nie regulują szczególnej kwestii, jaką jest udzielanie stosownych informacji o wskaźnikach referencyjnych w umowach finansowych. W związku ze skargami konsumentów i sporami związanymi ze stosowaniem wskaźników referencyjnych w szeregu państw członkowskich prawdopodobne jest przyjęcie na szczeblu krajowym – w wyniku uzasadnionej troski o interesy konsumentów – rozbieżnych środków, co mogłoby spowodować rozdrobnienie rynku wewnętrznego, gdyż odmienne poziomy ochrony konsumentów oznaczają odmienne warunki konkurencji.
- (6) Aby zapewnić zatem prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego i poprawić warunki jego funkcjonowania, w szczególności w odniesieniu do rynków finansowych, oraz aby zapewnić wysoki poziom ochrony konsumentów i inwestorów, należy na poziomie Unii określić ramy regulacyjne dotyczące wskaźników referencyjnych.
- (7) Właściwe i niezbędne jest nadanie tym ramom formy rozporządzenia w celu zapewnienia, aby przepisy bezpośrednio nakładające obowiązki na osoby biorące udział w opracowywaniu wskaźników referencyjnych, przekazywaniu danych i stosowaniu wskaźników referencyjnych były stosowane w jednolity sposób w całej Unii. Ponieważ ramy prawne dotyczące opracowywania wskaźników referencyjnych z natury rzeczy obejmują środki służące określeniu dokładnych wymogów w odniesieniu do aspektów nierozzerwalnie związanych z takim opracowywaniem, nawet drobne różnice w podejściu przyjętym w odniesieniu do jednego z tych aspektów mogą prowadzić do znacznych utrudnień w transgranicznym opracowywaniu wskaźników referencyjnych. W związku z tym wybór rozporządzenia jako instrumentu prawnego, który jest bezpośrednio stosowany, powinien ograniczyć możliwość przyjmowania rozbieżnych środków na szczeblu krajowym, a także powinien zapewnić jednolite podejście i zwiększenie pewności prawa oraz zapobiec powstawaniu znaczących utrudnień w transgranicznym opracowywaniu wskaźników referencyjnych.
- (8) Zakres stosowania niniejszego rozporządzenia powinien być na tyle szeroki, aby umożliwił stworzenie prewencyjnych ram prawnych. Opracowywanie wskaźników referencyjnych obejmuje korzystanie ze swobody uznania podczas ich wyznaczania i jest nierozzerwalnie związane z pewnymi rodzajami konfliktu interesów, przez co

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1).

istnieją możliwości manipulacji wskaźnikami referencyjnymi oraz zachęty do takiej manipulacji. Takie czynniki ryzyka są wspólne dla wszystkich wskaźników referencyjnych i powinny one zostać uwzględnione w stosownych wymogach dotyczących zarządzania i kontroli. Stopień ryzyka jest jednak zmienny, w związku z czym stosowane podejście powinno być dostosowane do konkretnych okoliczności. Ponieważ podatność wskaźnika referencyjnego na manipulację oraz jego znaczenie zmieniają się z biegiem czasu, ograniczenie zakresu stosowania rozporządzenia do indeksów, które aktualnie mają znaczenie lub są podatne na manipulację, nie uwzględniałoby ryzyka, które może się w przyszłości wiązać z poszczególnymi wskaźnikami referencyjnymi. W szczególności wskaźniki referencyjne, które aktualnie nie są powszechnie stosowane, mogą być stosowane częściej w przyszłości, wskutek czego nawet niewielka manipulacja mogłaby się okazać w ich przypadku znacząca w skutkach.

- (9) Czynnikiem decydującym dla określenia zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia powinno być to, czy wygenerowana wartość wskaźnika referencyjnego określa wartość instrumentu finansowego lub umowy finansowej bądź służy do pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego. Zakres stosowania niniejszego rozporządzenia nie powinien zatem zależeć od charakteru danych wejściowych. Należy nim zatem objąć wskaźniki referencyjne obliczane na podstawie danych wejściowych o charakterze gospodarczym (np. kursów akcji) oraz liczb lub wartości o charakterze niegospodarczym (np. danych pogodowych). Ramy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu powinny również uwzględniać istnienie dużej liczby wskaźników referencyjnych i różne ich oddziaływanie na stabilność finansową i gospodarkę realną. Niniejsze rozporządzenie powinno również określać wspólny sposób reagowania na ryzyko, jakie stwarzają poszczególne wskaźniki referencyjne. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem obejmować wskaźniki referencyjne stosowane do wyceny instrumentów finansowych notowanych na giełdzie lub będących przedmiotem obrotu w ramach regulowanych systemów obrotu.
- (10) Wielu konsumentów jest stronami umów finansowych, w szczególności umów o kredyt konsumencki zabezpieczony hipoteką, które stosują jako odniesienie wskaźniki referencyjne narażone na takie samo ryzyko. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem obejmować umowy o kredyt zgodnie z definicją zawartą w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE⁽¹⁾ i 2014/17/UE⁽²⁾.
- (11) Wiele indeksów inwestycyjnych wiąże się z istotnymi konfliktami interesów i są one stosowane do pomiaru wyników funduszy takich jak UCITS. Niektóre z tych indeksów są publikowane, a inne są udostępniane – bezpłatnie lub za opłatą – ogółowi społeczeństwa lub jego części, a manipulacja nimi może mieć niekorzystne skutki dla inwestorów. Zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia należy zatem objąć indeksy lub stopy referencyjne, które stosuje się do pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego.
- (12) Podmioty przekazujące dane wejściowe na potrzeby wskaźników referencyjnych mogą korzystać ze swobody uznania oraz mogą potencjalnie podlegać konfliktom interesów, a przez to potencjalnie stanowią źródło manipulacji. Przekazywanie danych na potrzeby wskaźnika referencyjnego jest dobrowolne. Jeżeli w ramach jakiegokolwiek inicjatywy wymaga się od podmiotów przekazujących dane istotnej zmiany ich modelu biznesowego, mogą one zaprzestać przekazywania danych. Jednakże w przypadku podmiotów, które są już objęte regulacją i nadzorem, nałożenie obowiązku wprowadzenia systemów właściwego zarządzania i kontroli nie oczekuje się powstania znacznych kosztów lub nieproporcjonalnego obciążenia administracyjnego. W niniejszym rozporządzeniu nałożono zatem pewne wymogi na podmioty nadzorowane przekazujące dane. W przypadku gdy wskaźnik referencyjny jest wyznaczany na podstawie łatwo dostępnych danych, źródła tych danych nie należy uważać za podmiot przekazujący dane.
- (13) Finansowych wskaźników referencyjnych nie stosuje się jedynie do emitowania i tworzenia instrumentów finansowych i umów. Sektor finansowy również stosuje wskaźniki referencyjne do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych w celu śledzenia stopy zwrotu lub decydowania o umieszczeniu aktywów w portfelu lub też obliczania opłat za wyniki. Dany wskaźnik referencyjny może być stosowany bezpośrednio jako odniesienie dla instrumentów finansowych i umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, lub pośrednio w zestawie wskaźników referencyjnych. W tym ostatnim przypadku ustalanie i przegląd wag, które mają być przypisane do różnych indeksów w obrębie zestawu wskaźników referencyjnych w celu określenia wypłat lub wartości instrumentu finansowego lub umowy finansowej lub do pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego, również stanowi stosowanie, ponieważ w przeciwieństwie do czynności związanych z opracowywaniem wskaźników referencyjnych czynności te nie obejmują korzystania ze swobody uznania. Posiadania instrumentów finansowych stosujących dany wskaźnik referencyjny jako odniesienie nie uważa się za stosowanie tego wskaźnika referencyjnego.
- (14) Banki centralne już spełniają zasady, normy i procedury, które zapewniają prowadzenie przez nie działalności w sposób rzetelny i niezależny. Nie jest zatem niezbędne objęcie banków centralnych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia. W przypadku gdy banki centralne opracowują wskaźniki referencyjne, szczególnie

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 (Dz.U. L 60 z 28.2.2014, s. 34).

gdy mają one służyć transakcjom, to na bankach ciąży odpowiedzialność za ustalenie odpowiednich procedur wewnętrznych w celu zapewnienia dokładności, rzetelności, wiarygodności i niezależności tych wskaźników referencyjnych, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości zarządzania i przejrzystości metody dokonywania obliczeń.

- (15) Ponadto organy publiczne, w tym krajowe agencje statystyczne, nie powinny podlegać niniejszemu rozporządzeniu, jeżeli przekazują one dane na potrzeby wskaźników referencyjnych wykorzystywanych do celów polityki publicznej, w tym środków z zakresu zatrudnienia, aktywności gospodarczej i inflacji, opracowują takie wskaźniki referencyjne lub kontrolują ich opracowywanie.
- (16) Administratorem jest osoba fizyczna lub prawna sprawująca kontrolę nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego oraz, w szczególności, zarządzająca mechanizmami dotyczącymi wyznaczania wskaźnika referencyjnego, gromadząca i analizująca dane wejściowe, wyznaczająca wskaźnik referencyjny i publikująca go. Administrator powinien mieć możliwość zlecenia na zasadzie outsourcingu osobie trzeciej jednej lub większej liczby tych zadań, w tym obliczania lub publikacji wskaźnika referencyjnego lub realizacji innych właściwych usług lub zadań związanych z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego. Jednakże osoba, która w ramach swojej pracy dziennikarskiej jedynie publikuje wskaźnik referencyjny lub odwołuje się do niego, ale nie sprawuje kontroli nad opracowywaniem tego wskaźnika referencyjnego, nie powinna podlegać wymogom nałożonym na mocy niniejszego rozporządzenia na administratorów.
- (17) Indeks jest obliczany przy użyciu wzoru lub innej metody na podstawie wartości bazowych. Istnieje pewien stopień swobody uznania w zakresie tworzenia tego wzoru, dokonywaniu niezbędnych obliczeń i określaniu danych wejściowych, co stwarza ryzyko manipulacji. W związku z tym wszystkie wskaźniki referencyjne charakteryzujące się uznaniowością powinny być objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (18) Jednak w przypadku gdy pojedyncza cena lub wartość jest stosowana jako odniesienie dla instrumentu finansowego (na przykład gdy cena pojedynczego papieru wartościowego jest ceną referencyjną dla opcji lub kontraktów terminowych typu *future*), nie ma obliczania, danych wejściowych ani swobody uznania. Z tego powodu ceny referencyjne oparte na pojedynczej cenie lub wartości nie powinny być uważane za wskaźniki referencyjne na potrzeby niniejszego rozporządzenia.
- (19) Cen referencyjnych ani kursów rozliczeniowych określonych przez kontrahentów centralnych nie powinno się uważać za wskaźniki referencyjne, ponieważ stosuje się je do określenia rozliczeń, marży i zarządzania ryzykiem, i w związku z tym nie określają one kwoty przypadającej do zapłaty z tytułu instrumentu finansowego ani wartości instrumentu finansowego.
- (20) Określanie stóp oprocentowania kredytów przez kredytodawców nie powinno być uważane za opracowywanie wskaźnika referencyjnego na potrzeby niniejszego rozporządzenia. Stopę oprocentowania określoną przez kredytodawcę ustala się w drodze wewnętrznej decyzji lub oblicza się jako *spread* lub marżę ponad indeks (np. EURIBOR). W pierwszym przypadku kredytodawca jest wyłączony z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do działalności w zakresie umów finansowych zawieranych przez tego kredytodawcę z własnymi klientami, a w drugim przypadku kredytodawcę uważa się jedynie za użytkownika wskaźnika referencyjnego.
- (21) W celu zapewnienia rzetelności wskaźników referencyjnych na administratorach wskaźników referencyjnych powinien spoczywać wymóg wdrożenia odpowiednich rozwiązań w zakresie zarządzania, aby kontrolować konflikty interesów i chronić zaufanie do rzetelności wskaźników referencyjnych. Nawet w przypadku skutecznego zarządzania większość administratorów jest narażona na pewne konflikty interesów i mogłaby być zmuszona do dokonywania ocen i podejmowania decyzji, które wpływają na różne zainteresowane strony. Ważne jest zatem, by administratorzy posiadali jednostkę sprawującą w sposób niezależny nadzór nad wdrażaniem i skutecznością rozwiązań w zakresie zarządzania zapewniających skuteczny nadzór.
- (22) Manipulowanie wskaźnikami referencyjnymi lub ich niewiarygodność mogą przynieść szkodę inwestorom i konsumentom. W niniejszym rozporządzeniu należy zatem określić ramy dotyczące przechowywania rejestrów przez administratorów i podmioty przekazujące dane, a także zapewniania przejrzystości w zakresie wskaźnika referencyjnego oraz metody, co ułatwia bardziej skuteczne i rzetelne rozpatrywanie ewentualnych roszczeń odszkodowawczych zgodnie z prawem krajowym lub unijnym.
- (23) Audyt oraz skuteczne egzekwowanie przepisów niniejszego rozporządzenia wymagają następczej analizy i dowodów. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem określać wymogi właściwego prowadzenia przez administratorów wskaźników referencyjnych rejestrów dotyczących obliczania wskaźnika referencyjnego przez wystarczająco długi okres. Realia, których pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego, oraz otoczenie, w którym pomiar taki jest dokonywany, mogą zmieniać się w czasie. Niezbędne jest zatem okresowe przeprowadzanie

przeglądu procesu i metody opracowywania wskaźników referencyjnych w celu zidentyfikowania ich wad i możliwych ulepszeń. Braki w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego mogą mieć wpływ na wiele zainteresowanych podmiotów, które mogą pomóc w identyfikacji takich wad. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem określić ramy wdrożenia przez administratorów wskaźników referencyjnych mechanizmu skargowego, aby umożliwić zainteresowanym podmiotom powiadomienie administratora wskaźnika referencyjnego o skargach oraz zapewnić obiektywną ocenę zasadności skargi przez administratora wskaźnika referencyjnego.

- (24) Opracowywanie wskaźnika referencyjnego często obejmuje zlecenie na zasadzie outsourcingu ważnych zadań, takich jak obliczanie wskaźnika referencyjnego, gromadzenie danych wejściowych i rozpowszechnianie wskaźnika referencyjnego. W celu zapewnienia skuteczności rozwiązań w zakresie zarządzania należy zapewnić, aby takie zlecenie na zasadzie outsourcingu nie zwalniało administratorów wskaźników referencyjnych z żadnych obowiązków i odpowiedzialności oraz aby nie naruszało zdolności administratorów do wypełnienia tych obowiązków ani zdolności odpowiedniego właściwego organu do ich nadzorowania.
- (25) Administrator wskaźnika referencyjnego jest głównym odbiorcą danych wejściowych i jest w stanie ocenić w sposób spójny rzetelność i dokładność tych danych. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno zobowiązywać administratorów do podejmowania określonych środków, jeżeli uważają oni, że dane wejściowe nie są reprezentatywne dla rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego, w tym środków mających na celu zmianę danych wejściowych, podmiotów przekazujących dane lub metody, a w przeciwnym razie – do zaprzestania opracowywania tego wskaźnika referencyjnego. Ponadto administrator powinien, w swoich ramach kontroli, ustanowić środki w celu monitorowania – o ile to wykonalne – danych wejściowych przed publikacją wskaźnika referencyjnego i walidacji danych wejściowych po ich publikacji, w tym porównywania tych danych, w stosownych przypadkach, z wzorcami historycznymi.
- (26) Wszelka swoboda uznania, z jakiej można korzystać w ramach przekazywania danych wejściowych, stwarza możliwość manipulacji wskaźnikiem referencyjnym. Gdy dane wejściowe są danymi dotyczącymi transakcji, swoboda uznania jest mniejsza, a zatem możliwość manipulowania danymi jest ograniczona. Administratorzy wskaźników referencyjnych powinni zatem, co do zasady, stosować, tam gdzie jest to możliwe, rzeczywiste dane wejściowe dotyczące transakcji, ale mogą wykorzystywać również inne dane, jeżeli dane dotyczące transakcji nie są wystarczające do zapewnienia rzetelności i dokładności wskaźnika referencyjnego lub są do tego celu nieodpowiednie.
- (27) Dokładność i wiarygodność wskaźnika referencyjnego przy pomiarze realiów gospodarczych, których pomiar jest celem tego wskaźnika referencyjnego, zależy od zastosowanej metody i danych wejściowych. Niezbędne jest zatem przyjęcie przejrzystej metody, która zapewnia wiarygodność i dokładność wskaźnika referencyjnego. Taka przejrzystość nie oznacza publikacji wzoru stosowanego do wyznaczania danego wskaźnika referencyjnego, lecz raczej ujawnianie elementów wystarczających do tego, aby zainteresowane podmioty mogły zrozumieć, w jaki sposób otrzymano wskaźnik referencyjny, oraz dokonać oceny jego reprezentatywności, adekwatności i przydatności do zamierzonego stosowania.
- (28) Może zaistnieć konieczność zmiany metody w celu zapewnienia nieprzerwanej dokładności wskaźnika referencyjnego, niemniej jednak wszelkie zmiany metody mają wpływ na użytkowników wskaźnika referencyjnego i zainteresowane podmioty. W związku z tym niezbędne jest określenie procedur stosowanych przy dokonywaniu zmiany metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego, w tym potrzeby konsultacji, tak aby użytkownicy i zainteresowane podmioty mogli podjąć niezbędne działania w świetle takich zmian lub poinformować administratora, jeżeli będą mieć wątpliwości co do tych zmian.
- (29) Pracownicy administratora mogą stwierdzać ewentualne naruszenia niniejszego rozporządzenia lub ewentualne słabe strony, które mogą prowadzić do manipulacji lub próby manipulacji. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem ustanowić ramy umożliwiające pracownikom powiadomianie w sposób poufny administratorów o ewentualnych naruszeniach niniejszego rozporządzenia.
- (30) Rzetelność i dokładność wskaźników referencyjnych zależy od rzetelności i dokładności danych wejściowych przekazywanych przez podmioty przekazujące dane. Istotne jest, aby obowiązki podmiotów przekazujących dane dotyczące takich danych wejściowych zostały jasno określone, aby można było polegać na tym, że obowiązki te są przestrzegane, oraz aby obowiązki te były spójne z kontrolami i metodą administratora wskaźnika referencyjnego. Niezbędne jest zatem, aby administrator wskaźnika referencyjnego opracował kodeks postępowania w celu określenia takich wymogów oraz obowiązków podmiotu przekazującego dane w zakresie przekazywania danych wejściowych. Administrator powinien upewnić się, że podmioty przekazujące dane stosują się do kodeksu postępowania. Jeżeli podmioty przekazujące dane mają siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwach trzecich, administrator powinien upewnić się o tym w możliwym zakresie.

- (31) Podmioty przekazujące dane są potencjalnie podatne na konflikty interesów i mogą korzystać ze swobody uznania w zakresie określania danych wejściowych. Niezbędne jest więc, aby podmioty przekazujące dane podlegały rozwiązaniom w zakresie zarządzania w celu zapewnienia, aby konflikty te były zarządzane oraz aby dane wejściowe były dokładne, zgodne z wymogami administratora i mogły być poddawane walidacji.
- (32) Wiele wskaźników referencyjnych jest wyznaczanych przez zastosowanie wzoru wykorzystującego dane wejściowe, które są przekazywane przez następujące podmioty: system obrotu, zatwierdzony podmiot publikujący, dostawca informacji skonsolidowanych, zatwierdzony mechanizm zgłaszania, giełda energii lub platforma do przeprowadzania aukcji uprawnień do emisji. W pewnych sytuacjach gromadzenie danych jest zlecone na zasadzie outsourcingu usługodawcy, który otrzymuje dane w całości i bezpośrednio od tych podmiotów. W tych przypadkach obowiązująca regulacja i nadzór zapewniają rzetelność i przejrzystość danych wejściowych oraz przewidują wymogi dotyczące zarządzania i procedury powiadamiania o naruszeniach. W związku z tym te wskaźniki referencyjne są mniej podatne na manipulację, podlegają niezależnej weryfikacji, zaś właściwi administratorzy są odpowiednio zwolnieni z niektórych obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (33) Różne rodzaje wskaźników referencyjnych i różne sektory wskaźników referencyjnych mają różne właściwości, słabe strony oraz wiąże się z nimi różne ryzyko. W niniejszym rozporządzeniu należy doprecyzować przepisy dotyczące niektórych sektorów i rodzajów wskaźników referencyjnych. Wskaźniki referencyjne stóp procentowych są wskaźnikami referencyjnymi, które odgrywają ważną rolę w realizacji polityki pieniężnej, i w związku z tym należy wprowadzić w niniejszym rozporządzeniu przepisy szczególne dotyczące takich wskaźników referencyjnych.
- (34) Rynki towarowe posiadają wyjątkowe właściwości, które należy wziąć pod uwagę. Towarowe wskaźniki referencyjne są powszechnie stosowane i mogą wykazywać szczególne dla tego sektora właściwości, w związku z czym należy wprowadzić w niniejszym rozporządzeniu przepisy szczególne dotyczące takich wskaźników referencyjnych. Niektóre towarowe wskaźniki referencyjne są wyłączone z niniejszego rozporządzenia, niemniej jednak powinny one być zgodne z odpowiednimi zasadami IOSCO. Towarowe wskaźniki referencyjne mogą stać się kluczowe, ponieważ system nie ogranicza się do wskaźników referencyjnych opartych na danych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, z których większość stanowią podmioty nadzorowane. Do kluczowych towarowych wskaźników referencyjnych objętych załącznikiem II nie stosuje się wymogów niniejszego rozporządzenia dotyczących obowiązkowego przekazywania danych i kolegiów.
- (35) Zawodność kluczowych wskaźników referencyjnych może wpływać na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w państwach członkowskich. Ten potencjalnie destabilizujący wpływ zawodności kluczowych wskaźników referencyjnych może być odczuwalny w jednym lub więcej państwach członkowskich. Niezbędne jest zatem, by niniejsze rozporządzenie regulowało proces wyznaczania tych wskaźników referencyjnych, które należy uznać za kluczowe wskaźniki referencyjne, oraz aby zastosowanie znajdowały dodatkowe wymogi zapewniające rzetelność i solidność takich wskaźników referencyjnych.
- (36) Kluczowe wskaźniki referencyjne mogą być wyznaczane za pomocą kryterium ilościowego lub kombinacji kryteriów ilościowych i jakościowych. Ponadto w przypadku gdy wskaźnik referencyjny nie osiąga odpowiedniego progu ilościowego, mógłby on pomimo to zostać uznany za kluczowy, jeżeli nie ma on lub ma niewiele rynkowych zastępczych wskaźników referencyjnych, a jego istnienie i dokładność jest istotna dla integralności rynku, stabilności finansowej lub ochrony konsumenta w co najmniej jednym państwie członkowskim oraz jeżeli wszystkie odpowiednie właściwe organy uzgodnią, że taki wskaźnik referencyjny powinien zostać uznany za kluczowy. W przypadku braku porozumienia między odpowiednimi właściwymi organami przesądzająca dla uznania takiego wskaźnika referencyjnego za kluczowy powinna być decyzja organu właściwego dla administratora. W takim przypadku Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA), ustanowiony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁽¹⁾, powinien mieć możliwość opublikowania opinii na temat oceny dokonanej przez organ właściwy dla administratora. Ponadto właściwy organ może również zakwalifikować wskaźnik referencyjny jako kluczowy wskaźnik referencyjny na podstawie określonych kryteriów jakościowych, jeżeli administrator i większość podmiotów przekazujących dane na potrzeby wskaźnika referencyjnego mają siedzibę lub miejsce zamieszkania w tym samym państwie członkowskim. Wszystkie kluczowe wskaźniki referencyjne powinny zostać umieszczone w ustanowionym przez Komisję w drodze aktu wykonawczego wykazie, który należy regularnie poddawać przeglądowi i aktualizować.
- (37) Zaprzestanie administrowania kluczowym wskaźnikiem referencyjnym przez administratora może spowodować nieważność umów finansowych lub instrumentów finansowych, narazić konsumentów i inwestorów na straty oraz wpłynąć na stabilność finansową. Niezbędne jest zatem, by odpowiedni właściwy organ posiadał uprawnienie do zażądania obowiązkowego administrowania kluczowym wskaźnikiem referencyjnym, aby

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

- zachować istnienie danego wskaźnika referencyjnego. W przypadku postępowania upadłościowego wobec administratora wskaźnika referencyjnego właściwy organ powinien przedstawić do rozpatrzenia przez odpowiedni organ sądowy ocenę w zakresie tego, czy i w jaki sposób można powierzyć nowemu administratorowi kluczowy wskaźnik referencyjny lub zaprzestać jego opracowywania.
- (38) Bez uszczerbku dla stosowania unijnego prawa konkurencji oraz zdolności państw członkowskich do podejmowania środków służących ułatwieniu jego przestrzegania, należy wprowadzić wymóg, zgodnie z którym administratorzy kluczowych wskaźników referencyjnych, w tym kluczowych towarowych wskaźników referencyjnych, powinni podejmować odpowiednie kroki w celu zapewnienia, by licencje i informacje dotyczące wskaźników referencyjnych były udostępniane wszystkim użytkownikom w sposób uczciwy, rozsądny, przejrzysty i niedyskryminujący.
- (39) Podmioty przekazujące dane, które zaprzestają przekazywania danych wejściowych na potrzeby kluczowych wskaźników referencyjnych, mogą osłabić wiarygodność takich wskaźników referencyjnych, ponieważ takie zaprzestanie niekorzystnie wpłynęłoby na zdolność takich wskaźników referencyjnych do pomiaru danego rynku lub danych realiów gospodarczych. Należy zatem zapewnić, by odpowiedni właściwy organ posiadał uprawnienie do zażądania od podmiotów nadzorowanych obowiązkowego przekazywania danych na potrzeby kluczowych wskaźników referencyjnych, aby zachować wiarygodność przedmiotowych wskaźników referencyjnych. Obowiązkowe przekazywanie danych wejściowych nie ma na celu nałożenia na podmioty nadzorowane obowiązku zawierania transakcji lub zobowiązywania się do ich zawierania.
- (40) Ze względu na istnienie wielu różnych rodzajów i rozmiarów wskaźników referencyjnych ważne jest wprowadzenie w niniejszym rozporządzeniu elementów proporcjonalności i unikanie nadmiernych obciążeń administracyjnych dla administratorów wskaźników referencyjnych, których zaprzestanie opracowywania stwarza mniejsze zagrożenie dla całego systemu finansowego. Z tego powodu, oprócz systemu dla kluczowych wskaźników referencyjnych, powinny zostać wprowadzone dwa odrębne systemy: jeden dla istotnych wskaźników referencyjnych i drugi dla pozaiistotnych wskaźników referencyjnych.
- (41) Administratorzy istotnych wskaźników referencyjnych powinni móc postanowić, że nie będą stosowali ograniczonej liczby szczegółowych wymogów niniejszego rozporządzenia. Właściwe organy powinny jednak zachować prawo zażądania stosowania tych wymogów na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Akty delegowane i akty wykonawcze mające zastosowanie do administratorów istotnych wskaźników referencyjnych powinny należycie uwzględniać zasadę proporcjonalności oraz dążyć do unikania obciążenia administracyjnego, jeżeli to możliwe.
- (42) Administratorzy pozaiistotnych wskaźników referencyjnych podlegają mniej szczegółowym zasadom, zgodnie z którymi administratorzy powinni mieć możliwość postanowienia, że nie będą stosowali niektórych wymogów niniejszego rozporządzenia. W takim przypadku dany administrator powinien wyjaśnić w oświadczeniu o zgodności, dlaczego jest to właściwe; oświadczenie o zgodności powinno zostać opublikowane i przekazane organowi właściwemu dla administratora. Ten właściwy organ powinien dokonywać przeglądu oświadczenia o zgodności i powinien mieć możliwość zwrócenia się o dodatkowe informacje lub o wprowadzenie zmian w celu zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem. Chociaż pozaiistotne wskaźniki referencyjne mogą być nadal podatne na manipulację, to mogą być one łatwiej zastąpione; z tego powodu przejrzystość dla użytkowników powinna być głównym narzędziem stosowanym w celu podejmowania przez uczestników rynku świadomych decyzji dotyczących wskaźników referencyjnych, które uważają za odpowiednie do stosowania. Z tego względu do administratorów pozaiistotnych wskaźników referencyjnych nie powinno się stosować aktów delegowanych w tytule II.
- (43) Aby użytkownicy wskaźników referencyjnych mogli dokonywać odpowiednich wyborów spośród wskaźników referencyjnych i rozumieć ryzyko z nimi związane, muszą wiedzieć, co dany wskaźnik referencyjny ma mierzyć, oraz znać jego podatność na manipulację. Administrator wskaźnika referencyjnego powinien więc opublikować oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego określające te elementy. W celu zapewnienia jednolitego stosowania oraz zadbania o to, by oświadczenia dotyczące wskaźnika referencyjnego miały rozsądną długość, ale równocześnie koncentrowały się na przedstawieniu kluczowych informacji potrzebnych użytkownikom w dostępny sposób, ESMA powinna doprecyzować treść oświadczenia dotyczącego wskaźnika referencyjnego, różniąc je pomiędzy różnymi rodzajami i właściwościami wskaźników referencyjnych oraz ich administratorami.
- (44) W niniejszym rozporządzeniu należy uwzględnić zasady IOSCO, które pełnią rolę międzynarodowego standardu dla wymogów regulacyjnych dotyczących wskaźników referencyjnych. Zasadą nadrzędną służącą zapewnieniu ochrony inwestorów powinno być, aby środki nadzoru i regulacji stosowane w państwie trzecim były równoważne środkom nadzoru i regulacji wskaźników referencyjnych stosowanym w Unii. Z tego powodu wskaźniki referencyjne opracowywane w państwie trzecim mogą być stosowane w Unii przez podmioty nadzorowane, jeżeli Komisja podjęła pozytywną decyzję co do równoważności systemu państwa trzeciego. W takich okolicznościach właściwe organy powinny zawrzeć porozumienia o współpracy z organami nadzoru w państwach trzecich. ESMA powinna koordynować opracowywanie takich porozumień o współpracy oraz wymianę między właściwymi organami informacji otrzymanych z państw trzecich. Jednakże w celu uniknięcia negatywnych skutków wynikających z ewentualnego nagłego zaprzestania stosowania w Unii wskaźników referencyjnych opracowywanych w państwie trzecim, niniejsze rozporządzenie przewiduje również pewne inne mechanizmy (a mianowicie uznanie i zatwierdzenie), zgodnie z którymi wskaźniki referencyjne z państw trzecich mogą być stosowane przez podmioty nadzorowane w Unii.

- (45) Niniejsze rozporządzenie wprowadza proces uznawania administratorów mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim przez właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia. Uznać należy administratorów spełniających wymogi niniejszego rozporządzenia. Uznając znaczenie zasad IOSCO jako globalnego standardu w zakresie opracowywania wskaźników referencyjnych, właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia powinien mieć możliwość uznania administratorów, jeżeli stosują oni zasady IOSCO. W tym celu właściwe organy powinny ocenić stosowanie zasad IOSCO przez danego administratora i stwierdzić, czy takie stosowanie w przypadku danego administratora jest równoważne ze zgodnością z różnymi wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu, biorąc pod uwagę specyfikę systemu uznawania w porównaniu do systemu równoważności.
- (46) Niniejsze rozporządzenie wprowadza również system zatwierdzania pozwalający, na określonych warunkach, administratorom lub podmiotom nadzorowanym mającym siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii na zatwierdzanie wskaźników referencyjnych opracowywanych w państwie trzecim, aby mogły być one stosowane w Unii. W tym celu właściwy organ powinien wziąć pod uwagę, czy w przypadku opracowywania wskaźnika referencyjnego, który ma zostać zatwierdzony, zgodność z zasadami IOSCO byłaby równoważna ze zgodnością z niniejszym rozporządzeniem, z uwzględnieniem specyfiki systemu zatwierdzania w porównaniu do systemu równoważności. Administrator lub podmiot nadzorowany, który zatwierdził dany wskaźnik referencyjny opracowywany w państwie trzecim, powinien ponosić pełną odpowiedzialność za takie zatwierdzone wskaźniki referencyjne i za spełnienie odpowiednich warunków, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.
- (47) Wszyscy administratorzy wskaźników referencyjnych mają możliwość korzystania ze swobody uznania, potencjalnie podlegają konfliktom interesów oraz istnieje w ich przypadku ryzyko, że posiadane systemy zarządzania i kontroli są nieodpowiednie. Ze względu na to, że administratorzy kontrolują proces wyznaczania wskaźnika referencyjnego, nałożenie na nich wymogu uzyskania zezwolenia lub rejestracji oraz objęcie ich nadzorem stanowi najskuteczniejszy sposób zapewnienia rzetelności wskaźników referencyjnych.
- (48) Niektórzy administratorzy powinni uzyskać zezwolenie od właściwego organu państwa członkowskiego, w którym dany administrator ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, jak również powinni podlegać nadzorowi tego organu. Podmioty, które podlegają już nadzorowi i które opracowują finansowe wskaźniki referencyjne inne niż kluczowe, powinny być rejestrowane i nadzorowane przez właściwy organ na potrzeby niniejszego rozporządzenia. Podmioty, które opracowują wyłącznie indeksy uznawane za pozaistotne wskaźniki referencyjne, również powinny być rejestrowane przez właściwy organ. Zezwolenie i rejestracja powinny być odrębnymi procesami, przy czym zezwolenie wymaga rozszerzonej oceny wniosku administratora. Uzyskanie przez administratora zezwolenia lub jego rejestracja nie powinno mieć wpływu na nadzorowanie tego administratora przez odpowiednie właściwe organy. Ponadto należy wprowadzić system przejściowy, zgodnie z którym osoby opracowujące wskaźniki referencyjne, które nie są kluczowe i nie są powszechnie stosowane w co najmniej jednym państwie członkowskim, mogą zostać zarejestrowane w celu ułatwienia początkowego okresu stosowania niniejszego rozporządzenia. ESMA powinna prowadzić na poziomie Unii rejestr zawierający informacje o administratorach, którzy uzyskali zezwolenie lub zostali zarejestrowani, o wskaźnikach referencyjnych i administratorach opracowujących te wskaźniki referencyjne na podstawie pozytywnej decyzji wydanej w ramach systemu równoważności lub systemu uznawania, o administratorach unijnych lub podmiotach nadzorowanych, które zatwierdziły wskaźniki referencyjne z państwa trzeciego, oraz o takich zatwierdzonych wskaźnikach referencyjnych i ich administratorach mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim.
- (49) W niektórych okolicznościach osoba opracowująca indeks może nie wiedzieć, że dany indeks stosuje się jako odniesienie dla instrumentu finansowego, umowy finansowej lub funduszu inwestycyjnego. Może tak się zdarzyć w szczególności wówczas, gdy użytkownicy i administrator wskaźnika referencyjnego mają siedzibę lub miejsce zamieszkania w różnych państwach członkowskich. Niezbędne jest zatem zwiększenie przejrzystości w zakresie tego, jaki konkretny wskaźnik referencyjny jest stosowany. Taką przejrzystość można osiągnąć dzięki poprawie zawartości prospektów emisyjnych lub kluczowych dokumentów informacyjnych wymaganych w prawie Unii oraz zawartości powiadomień wymaganych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014⁽¹⁾.
- (50) Zestaw skutecznych narzędzi, uprawnień i zasobów, jakim dysponują właściwe organy państw członkowskich, zapewnia skuteczność nadzoru. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem w szczególności określić minimalny zestaw uprawnień nadzorczych i uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających, jakie należy powierzyć właściwym organom państw członkowskich zgodnie z prawem krajowym. Korzystając ze swoich uprawnień wynikających z niniejszego rozporządzenia, właściwe organy i ESMA powinny działać obiektywnie i bezstronnie, a także powinny być niezależne w podejmowaniu decyzji.
- (51) Na potrzeby wykrywania naruszeń niniejszego rozporządzenia niezbędne jest, aby właściwe organy miały, zgodnie z prawem krajowym, dostęp do pomieszczeń osób prawnych w celu zatrzymania dokumentów. Dostęp do takich pomieszczeń jest niezbędny, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że istnieją dokumenty i inne dane

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 1).

związane z przedmiotem kontroli lub postępowania wyjaśniającego, które mogą być istotne dla udowodnienia naruszenia niniejszego rozporządzenia. Ponadto dostęp do takich pomieszczeń jest niezbędny w przypadku, gdy: osoba, od której zażądano informacji, nie spełniła tego żądania; lub gdy istnieją uzasadnione powody, aby sądzić, że w przypadku zażądania takich informacji, żądanie takie nie zostałoby spełnione, lub dokumenty lub informacje, których dotyczy żądanie udzielenia informacji, zostałyby usunięte, zniekształcone lub zniszczone. Jeżeli zgodnie z prawem krajowym potrzebne jest uprzednie pozwolenie organu sądowego danego państwa członkowskiego, dostęp do pomieszczeń może mieć miejsce dopiero po uzyskaniu takiego wcześniejszego pozwolenia.

- (52) Istniejące nagrania rozmów telefonicznych i rejestry transmisji danych pochodzące od podmiotów nadzorowanych mogą stanowić kluczowy, a czasem jedyny, dowód, na podstawie którego można wykryć i udowodnić naruszenia niniejszego rozporządzenia, w szczególności zgodności z wymogami dotyczącymi zarządzania i kontroli. Tego rodzaju rejestry i nagrania mogą ułatwić weryfikację tożsamości osób odpowiedzialnych za dostarczanie danych wejściowych, osób odpowiedzialnych za ich zatwierdzenie, jak również ułatwić weryfikację, czy utrzymywane jest rozdzielenie organizacyjne pracowników. Właściwe organy powinny być zatem uprawnione do zażądania istniejących nagrań rozmów telefonicznych, rejestrów komunikacji elektronicznej i transmisji danych będących w posiadaniu podmiotów nadzorowanych w tych przypadkach, w których istnieje uzasadnione podejrzenie, że tego rodzaju nagrania lub rejestry związane z przedmiotem kontroli lub postępowania wyjaśniającego mogą być istotne dla udowodnienia naruszenia niniejszego rozporządzenia.
- (53) W niniejszym rozporządzeniu przestrzegane są prawa podstawowe i zasady uznane w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawo do ochrony danych osobowych, wolność wypowiedzi i informacji, wolność prowadzenia działalności gospodarczej, prawo własności, prawo do ochrony konsumentów, prawo do skutecznego środka prawnego i prawo do obrony. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno być interpretowane i stosowane zgodnie z tymi prawami i zasadami.
- (54) Prawo do obrony osób, których dotyczy postępowanie, powinno być w pełni przestrzegane. Osobom, które są objęte postępowaniem, powinno się zapewnić w szczególności dostęp do ustaleń, na których podstawie właściwe organy podjęły decyzję, a także prawo do bycia wysłuchanym.
- (55) Przejrzystość w odniesieniu do wskaźników referencyjnych jest niezbędna z uwagi na stabilność rynku finansowego oraz ochronę inwestorów. Wszelka wymiana lub przekazywanie informacji przez właściwe organy powinny być zgodne z zasadami przekazywania danych osobowych określonymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾. Wszelka wymiana lub przekazywanie informacji przez ESMA powinny odbywać się zgodnie z zasadami przekazywania danych osobowych określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾.
- (56) Biorąc pod uwagę zasady określone w komunikacie Komisji z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzmocnienia systemów sankcji w branży usług finansowych oraz akty prawne Unii przyjęte w następstwie tego komunikatu państwa członkowskie, w celu zapewnienia wspólnego podejścia i skutku odstrasżającego, powinny ustanowić przepisy dotyczące sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych, w tym kar pieniężnych, stosowanych w przypadku naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia oraz powinny zapewnić ich wdrożenie. Takie sankcje administracyjne i inne środki administracyjne powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.
- (57) Przy określaniu sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych stosowanych w określonych przypadkach należy uwzględnić, w stosownych przypadkach, takie czynniki jak zwrot wszelkich stwierdzonych korzyści finansowych, waga i czas trwania naruszenia, wszelkie okoliczności obciążające lub łagodzące, konieczność zapewnienia odstrasżającego skutku administracyjnych kar pieniężnych oraz, w stosownych przypadkach, należy także przewidzieć możliwość złagodzenia sankcji w zamian za współpracę z właściwym organem. W szczególności rzeczywista wysokość administracyjnych kar pieniężnych nakładanych w określonych przypadkach powinna móc osiągnąć maksymalny poziom przewidziany w niniejszym rozporządzeniu lub wyższy poziom przewidziany w prawie krajowym za bardzo poważne naruszenia, natomiast administracyjne kary pieniężne znacznie niższe niż maksymalny poziom powinny móc być stosowane w przypadku mniej istotnych naruszeń lub w przypadku ugody. Właściwy organ powinien mieć możliwość nałożenia tymczasowego zakazu pełnienia funkcji zarządczych u administratorów wskaźników referencyjnych lub podmiotów przekazujących dane.

⁽¹⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1)

- (58) Niniejsze rozporządzenie nie powinno ograniczać państwom członkowskim możliwości ustanowienia wyższych poziomów sankcji administracyjnych i powinno pozostawać bez uszczerbku dla jakichkolwiek przepisów prawa państw członkowskich dotyczących sankcji karnych.
- (59) Chociaż żaden przepis nie uniemożliwia państwom członkowskim ustanawiania przepisów dotyczących sankcji administracyjnych i karnych za to samo naruszenie, państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do ustanawiania przepisów dotyczących sankcji administracyjnych za naruszenia niniejszego rozporządzenia w przypadku, gdy podlegają one krajowemu prawu karnemu. Zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskie nie mają obowiązku nakładania zarówno sankcji administracyjnych, jak i karnych za ten sam czyn, powinny jednak móc to zrobić, jeżeli zezwala na to prawo krajowe. Jednakże utrzymanie sankcji karnych zamiast sankcji administracyjnych za naruszenia niniejszego rozporządzenia nie powinno ograniczać ani w żaden inny sposób naruszać zdolności właściwych organów do współpracy, udostępniania i wymiany informacji w terminowy sposób z właściwymi organami w innych państwach członkowskich na potrzeby niniejszego rozporządzenia, w tym po przekazaniu sprawy dotyczącej danych naruszeń do właściwych organów sądowych w ramach postępowania karnego.
- (60) Niezbędne jest wzmocnienie przepisów w sprawie wymiany informacji między właściwymi organami oraz wzmocnienie zobowiązania do udzielania pomocy i współpracy między nimi. Z uwagi na rosnącą działalność transgraniczną właściwe organy powinny przekazywać sobie informacje istotne do pełnienia ich funkcji, tak aby zapewnić skuteczne egzekwowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym w sytuacjach gdy naruszenie lub podejrzenie naruszenia tych przepisów pozostaje w sferze zainteresowania organów co najmniej dwóch państw członkowskich. W ramach wymiany informacji konieczne jest ściśle zachowanie tajemnicy służbowej w celu zapewnienia sprawnego przekazywania tych informacji oraz ochrony praw indywidualnych.
- (61) Aby zapewnić odstraszący wpływ na społeczeństwo decyzji wydawanych przez właściwe organy w przedmiocie nałożenia sankcji administracyjnej lub innego środka administracyjnego, decyzje te powinny być publikowane. Publikowanie decyzji nakładających sankcję administracyjną lub inny środek administracyjny jest również ważnym narzędziem dla właściwych organów służącym informowaniu uczestników rynku o tym, jakie zachowania uważa się za naruszenie niniejszego rozporządzenia, oraz propagowania właściwych zachowań wśród uczestników rynku. Jeżeli taka publikacja grozi spowodowaniem nieproporcjonalnej szkody danym osobom albo zagraża stabilności rynków finansowych lub trwającemu postępowaniu wyjaśniającemu, właściwy organ powinien opublikować informacje o sankcji administracyjnej lub innym środku administracyjnym w formie zanonimizowanej lub wstrzymać publikację. Dodatkowo właściwe organy powinny mieć możliwość niepublikowania w ogóle decyzji nakładającej sankcje administracyjne lub inne środki administracyjne, jeżeli publikacja w formie zanonimizowanej lub wstrzymanie publikacji jest uważane za niewystarczające do utrzymania stabilności rynków finansowych. Właściwe organy nie są również zobowiązane do publikowania informacji o sankcjach administracyjnych lub innych środkach administracyjnych uznanych za mniej istotne, jeżeli ich publikacja byłaby nieproporcjonalna.
- (62) Z kluczowymi wskaźnikami referencyjnymi mogą mieć do czynienia podmioty przekazujące dane, administratorzy i użytkownicy w więcej niż jednym państwie członkowskim. Zaprzestanie opracowywania takiego wskaźnika referencyjnego lub wszelkie zdarzenia, które mogłyby istotnie podważyć jego rzetelność, mogą zatem wywierać skutki w więcej niż jednym państwie członkowskim, co oznacza, że nadzór nad takim wskaźnikiem referencyjnym sprawowany tylko przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania administratora tego wskaźnika referencyjnego, nie będzie efektywny i skuteczny pod względem eliminacji ryzyka, jakie stwarza ten kluczowy wskaźnik referencyjny. W takim przypadku aby zapewnić skuteczną wymianę informacji nadzorczych między właściwymi organami oraz koordynację ich działań i środków nadzorczych, należy stworzyć kolegia obejmujące właściwe organy i ESMA. Działalność kolegiów powinna przyczynić się do zharmonizowanego stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia oraz do konwergencji praktyk nadzorczych. Organ właściwy dla administratora powinien ustanowić pisemne zasady dotyczące: wymiany informacji; procesu decyzyjnego, które mogłyby obejmować zasady dotyczące procedur głosowania; współpracy do celów środków dotyczących obowiązkowego przekazywania danych; oraz przypadków, w których właściwe organy powinny konsultować się ze sobą. Prawnie wiążąca mediacja prowadzona przez ESMA stanowi istotny element urzeczywistnienia koordynacji oraz osiągnięcia spójności nadzoru i konwergencji praktyk nadzorczych.
- (63) Wskaźniki referencyjne mogą stanowić odniesienie dla długookresowych instrumentów finansowych i umów finansowych. W pewnych sytuacjach opracowywanie tego rodzaju wskaźników referencyjnych może nie być już dozwolone po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, gdyż posiadają one właściwości, które nie mogą zostać dostosowane w taki sposób, by spełnione były wymogi niniejszego rozporządzenia. Jednocześnie jednak zakaz dalszego opracowywania tego rodzaju wskaźników referencyjnych może prowadzić do zakończenia lub pozbawienia skuteczności instrumentów finansowych lub umów finansowych, a tym samym szkodzić inwestorom. Niezbędne jest zatem ustanowienie przepisu, który przez okres przejściowy umożliwi dalsze opracowywanie tego rodzaju wskaźników referencyjnych.

- (64) W przypadkach, w których niniejsze rozporządzenie obejmuje lub może obejmować podmioty nadzorowane i rynki objęte zakresem stosowania rozporządzenia (UE) nr 1227/2011, ESMA powinna przeprowadzić konsultacje z Agencją ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) w celu wykorzystania wiedzy fachowej ACER w zakresie rynków energii oraz w celu uniknięcia przypadków powielania regulacji.
- (65) W celu doprecyzowania technicznych elementów niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do: określenia elementów technicznych definicji; obliczania wartości nominalnej instrumentów finansowych, wartości nominalnej instrumentów pochodnych oraz wartości netto aktywów funduszy inwestycyjnych, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie, w celu stwierdzenia, czy wskaźnik referencyjny jest kluczowy; przeglądu metody stosowanej do obliczenia prognozy dla określenia kluczowych i istotnych wskaźników referencyjnych; ustalenia obiektywnych powodów zatwierdzenia wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych opracowywanych w państwie trzecim; ustalenia elementów, które należy poddać ocenie w celu stwierdzenia, czy zaprzestanie opracowywania lub zmiana istniejącego wskaźnika referencyjnego skutkowałoby w uzasadniony sposób wystąpieniem siły wyższej, pozbawieniem skuteczności lub innym naruszeniem warunków umowy finansowej lub instrumentu finansowego lub zasad funduszu inwestycyjnego, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie; oraz przedłużenia 24-miesięcznego okresu przewidzianego dla rejestracji zamiast zezwolenia w przypadku niektórych administratorów. Przyjmując te akty, Komisja powinna wziąć pod uwagę zmiany rynkowe lub postęp technologiczny, a także międzynarodową zbieżność praktyk nadzorczych odnoszących się do wskaźników referencyjnych, w szczególności prace IOSCO. Jest szczególnie istotne, aby Komisja przeprowadzała konsultacje w trakcie swoich prac przygotowawczych, w tym na szczeblu ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stosowania prawa ⁽¹⁾ z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (66) Standardy techniczne powinny zapewniać spójną harmonizację wymogów dotyczących opracowywania i przekazywania danych na potrzeby indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne oraz odpowiednią ochronę inwestorów i konsumentów w całej Unii. Skutecznym i właściwym krokiem byłoby powierzenie ESMA, jako organowi dysponującemu wysoce specjalistyczną wiedzą, zadania opracowania projektów regulacyjnych standardów technicznych, które nie przewidują decyzji politycznych, celem ich przedłożenia Komisji. Komisja powinna przyjąć opracowane przez ESMA projekty regulacyjnych standardów technicznych w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE oraz zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 w odniesieniu do: procedur dotyczących jednostki nadzorczej oraz jej właściwości; tego, w jaki sposób zapewnić przydatność i weryfikowalność danych wejściowych, a także procedur nadzoru wewnętrznego i weryfikacji podmiotu przekazującego dane; informacji dostarczanych przez administratora na temat wskaźników referencyjnych i metod; elementów kodeksu postępowania; wymogów dotyczących systemów i kontroli; kryteriów, które właściwy organ powinien wziąć pod uwagę przy podejmowaniu decyzji co do tego, czy zastosować pewne wymagania dodatkowe; treści oświadczenia dotyczącego wskaźnika referencyjnego i przypadków, w których wymagana jest aktualizacja takiego oświadczenia; minimalnego zakresu porozumień o współpracy między właściwymi organami a ESMA; formy i treści wniosku o uznanie administratora z państwa trzeciego i przedstawienia informacji, które mają się znaleźć w takim wniosku; informacji, które należy zawrzeć we wniosku o udzielenie zezwolenia lub rejestrację.
- (67) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do sporządzania i dokonywania przeglądu wykazu organów publicznych w Unii, sporządzania i dokonywania przeglądu kluczowych wskaźników referencyjnych, określania równoważności ram prawnych, którym podlegają podmioty z państw trzecich opracowujące wskaźniki referencyjne, na potrzeby pełnej lub częściowej równoważności. Z uprawnień tych należy korzystać zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽²⁾.
- (68) Komisja powinna być również uprawniona do przyjęcia opracowanych przez ESMA wykonawczych standardów technicznych ustanawiających wzory oświadczenia o zgodności, procedury i formy wymiany informacji między właściwymi organami i ESMA, w drodze aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 TFUE oraz zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

⁽¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (69) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, mianowicie ustanowienie jednolitego i skutecznego systemu w celu wyeliminowania słabych stron wskaźników referencyjnych, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z uwagi na to, że całościowe skutki problemów związanych ze wskaźnikami referencyjnymi można w pełni postrzegać wyłącznie w kontekście Unii, ale ze względu na zakres i skutki niniejszego rozporządzenia możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (70) Mając na uwadze pilną konieczność przywrócenia zaufania do wskaźników referencyjnych i promowania uczciwych i przejrzystych rynków finansowych, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w dniu następującym po dniu jego publikacji.
- (71) Konsumenty mają możliwość zawierania umów finansowych, w szczególności umów o kredyt hipoteczny i umowy o kredyt konsumencki, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie, lecz nierówna siła przetargowa i zastosowanie standardowych warunków oznaczają, że konsumenci mogą mieć ograniczony wybór dotyczący stosowanego wskaźnika referencyjnego. Niezbędne jest więc zapewnienie, aby kredytodawcy lub pośrednicy kredytowi dostarczali konsumentom co najmniej odpowiednich informacji. Należy w tym celu odpowiednio zmienić dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE.
- (72) Rozporządzenie (UE) nr 596/2014 wymaga, aby osoby pełniące obowiązki zarządcze oraz osoby blisko z nimi związane powiadamiały emitenta i właściwy organ o każdej transakcji dokonywanej na własny rachunek dotyczącej instrumentów finansowych, które są powiązane z akcjami lub instrumentami dłużnymi ich emitenta. Jednakże liczne instrumenty finansowe są powiązane z akcjami lub instrumentami dłużnymi danego emitenta. Takie instrumenty finansowe obejmują jednostki uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, strukturyzowane produkty lub instrumenty finansowe z wbudowanym instrumentem pochodnym, które zapewniają ekspozycję na wyniki akcji lub instrumenty dłużne emitowane przez emitenta. Każda transakcja na takich instrumentach finansowych powyżej progu *de minimis* powinna zostać zgłoszona emitentowi i właściwemu organowi. Należy uczynić wyjątek w przypadku, gdy powiązany instrument finansowy zapewnia ekspozycję o wartości nie większej niż 20 % na akcje lub instrumenty dłużne emitenta lub gdy osoba pełniąca obowiązki zarządcze lub osoba blisko z nią związana nie znała i nie mogła znać składu portfela inwestycyjnego powiązanych instrumentów finansowych. Należy zatem zmienić rozporządzenie (UE) nr 596/2014,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie wprowadza wspólne ramy mające na celu zapewnienie dokładności i rzetelności indeksów stosowanych w Unii jako wskaźniki referencyjne w instrumentach i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych. Niniejsze rozporządzenie przyczynia się w ten sposób do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zapewniając jednocześnie wysoki poziom ochrony konsumentów i inwestorów.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do opracowywania wskaźników referencyjnych, przekazywania danych wejściowych na potrzeby wskaźnika referencyjnego oraz stosowania wskaźnika referencyjnego w Unii.

2. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do:
- a) banku centralnego;
  - b) organu publicznego, jeżeli przekazuje on dane na potrzeby wskaźników referencyjnych wykorzystywanych do celów polityki publicznej, w tym środków z zakresu zatrudnienia, aktywności gospodarczej i inflacji, opracowuje takie wskaźniki referencyjne lub kontroluje ich opracowywanie;
  - c) kontrahenta centralnego, jeżeli opracowuje on ceny referencyjne lub kursy rozliczeniowe wykorzystywane przez kontrahentów centralnych do celów zarządzania ryzykiem rozliczeń;
  - d) opracowywania pojedynczych cen referencyjnych na potrzeby instrumentów finansowych wymienionych w sekcji C załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
  - e) prasy, innych środków przekazu i dziennikarzy, jeżeli jedynie publikują oni wskaźnik referencyjny lub odwołują się do niego w ramach swojej pracy dziennikarskiej i nie sprawują kontroli nad opracowywaniem tego wskaźnika referencyjnego;
  - f) osoby fizycznej lub prawnej, która udziela kredytu lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu w ramach prowadzonej przez siebie działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej, o ile osoba ta publikuje lub udostępnia ogółowi społeczeństwa swoje zmienne lub stałe stopy oprocentowania kredytów określone w drodze decyzji wewnętrznej i mające zastosowanie jedynie do umów finansowych zawartych przez tę osobę lub przedsiębiorstwo należące do tej samej grupy z ich klientami;
  - g) towarowego wskaźnika referencyjnego opierającego się na danych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, z których większość stanowią podmioty nienadzorowane, który spełnia obydwa następujące warunki:
    - (i) wskaźnik referencyjny stosowany jest jako odniesienie dla instrumentów finansowych, w odniesieniu do których złożono wnioski o dopuszczenie do obrotu tylko w jednym systemie obrotu zdefiniowanym w art. 4 ust. 1 pkt 24 dyrektywy 2014/65/UE, lub będących w obrocie tylko w jednym takim systemie obrotu;
    - (ii) całkowita wartość nominalna instrumentów finansowych, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie, nie przekracza 100 mln EUR;
  - h) podmiotu opracowującego indeks w odniesieniu do opracowanego przez niego indeksu, jeżeli dany podmiot opracowujący indeks nie wie i nie można racjonalnie założyć, że mógł wiedzieć, że indeks jest stosowany do celów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3.

Artykuł 3

Definicje

1. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
- 1) „indeks” oznacza każdą wartość:
    - a) która jest publikowana lub udostępniana ogółowi społeczeństwa;
    - b) która jest regularnie wyznaczana:
      - (i) w całości lub częściowo, poprzez zastosowanie wzoru lub jakiegokolwiek innej metody obliczania lub poprzez ocenę; oraz
      - (ii) na podstawie wartości co najmniej jednego składnika aktywów bazowych lub cen, w tym cen szacunkowych, rzeczywistych lub szacunkowych stóp procentowych, kwotowań i zatwierdzonych kwotowań, lub innych wartości lub badań;
  - 2) „podmiot opracowujący indeks” oznacza osobę fizyczną lub prawną sprawującą kontrolę nad opracowywaniem indeksu;
  - 3) „wskaźnik referencyjny” oznacza dowolny indeks stanowiący odniesienie do określenia kwoty przypadającej do zapłaty z tytułu instrumentu finansowego lub umowy finansowej lub do określenia wartości instrumentu finansowego bądź indeks stosowany do pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego w celu śledzenia stopy zwrotu takiego indeksu lub określenia alokacji aktywów z portfela, lub obliczania opłat za wyniki;

- 4) „rodzina wskaźników referencyjnych” oznacza grupę wskaźników referencyjnych opracowanych przez tego samego administratora, wyznaczonych na podstawie danych wejściowych o takim samym charakterze, która pozwala na konkretne pomiary tego samego lub podobnego rynku lub tych samych lub podobnych realiów gospodarczych;
- 5) „opracowywanie wskaźnika referencyjnego” oznacza:
  - a) zarządzanie mechanizmami dotyczącymi wyznaczenia wskaźnika referencyjnego;
  - b) gromadzenie, analizę lub przetwarzanie danych wejściowych na potrzeby wyznaczenia wskaźnika referencyjnego; oraz
  - c) wyznaczenie wskaźnika referencyjnego poprzez zastosowanie wzoru lub innej metody obliczania lub poprzez ocenę danych wejściowych przekazanych w tym celu;
- 6) „administrator” oznacza osobę fizyczną lub prawną sprawującą kontrolę nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego;
- 7) „stosowanie wskaźnika referencyjnego” oznacza:
  - a) emitowanie instrumentu finansowego, dla którego indeks lub kombinacja indeksów stanowi odniesienie;
  - b) określanie kwoty przypadającej do zapłaty z tytułu instrumentu finansowego lub umowy finansowej poprzez odniesienie do indeksu lub kombinacji indeksów;
  - c) bycie stroną umowy finansowej, dla której indeks lub kombinacja indeksów stanowią odniesienie;
  - d) oferowanie stopy oprocentowania kredytu zgodnie z definicją zawartą w art. 3 lit. j) dyrektywy 2008/48/WE obliczonej jako *spread* lub marża ponad indeks lub kombinację indeksów i która jest stosowana wyłącznie jako odniesienie w umowie finansowej, której stroną jest kredytodawca;
  - e) pomiar wyników funduszu inwestycyjnego z wykorzystaniem indeksu lub kombinacji indeksów w celu śledzenia stopy zwrotu takiego wskaźnika referencyjnego lub kombinacji wskaźników referencyjnych, określenia alokacji aktywów z portfela lub obliczania opłat za wyniki;
- 8) „przekazywanie danych wejściowych” oznacza przekazywanie wszelkich danych wejściowych, które nie są łatwo dostępne, administratorowi lub innej osobie w celu przekazania ich administratorowi, wymaganych w związku z wyznaczeniem wskaźnika referencyjnego i przekazanych w tym celu;
- 9) „podmiot przekazujący dane” oznacza osobę fizyczną lub prawną przekazującą dane wejściowe;
- 10) „podmiot nadzorowany przekazujący dane” oznacza podmiot nadzorowany, który przekazuje dane wejściowe administratorowi mającemu siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii;
- 11) „dostawca danych” oznacza osobę fizyczną zatrudnioną przez podmiot przekazujący dane do przekazywania danych wejściowych;
- 12) „ekspert oceniający” oznacza pracownika administratora towarowego wskaźnika referencyjnego lub inną osobę fizyczną, z której usług korzysta administrator lub której usługi są pod jego kontrolą oraz która odpowiada za stosowanie metody lub dokonywanie oceny w odniesieniu do danych wejściowych i innych informacji w celu przedstawienia ostatecznej oceny dotyczącej ceny danego towaru;
- 13) „ocena ekspercka” oznacza korzystanie przez administratora lub podmiot przekazujący dane ze swobody uznania w odniesieniu do wykorzystania danych przy wyznaczaniu wskaźnika referencyjnego, w tym ekstrapolację wartości z wcześniejszych lub powiązanych transakcji, korektę wartości w przypadku czynników, które mogą mieć wpływ na jakość danych, takich jak zdarzenia rynkowe lub obniżenie jakości kredytowej kupującego lub sprzedającego, oraz przyznanie wiążącym ofertom kupna i sprzedaży większej wagi niż danym zawartym transakcjom;
- 14) „dane wejściowe” oznaczają dane dotyczące wartości co najmniej jednego składnika aktywów bazowych lub ceny, w tym ceny szacunkowe, kwotowania, zatwierdzone kwotowania lub inne wartości, które administrator wykorzystuje do wyznaczenia wskaźnika referencyjnego;
- 15) „dane dotyczące transakcji” oznaczają dające się zaobserwować ceny, stopy, indeksy lub wartości reprezentujące transakcje między niepowiązаныmi kontrahentami na aktywnym rynku podlegającym konkurencyjnym siłom podaży i popytu;

- 16) „instrument finansowy” oznacza którykolwiek z instrumentów wymienionych w sekcji C załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE, w odniesieniu do którego złożono wniosek o dopuszczenie do obrotu w systemie obrotu zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 24 dyrektywy 2014/65/UE, lub będący w obrocie w systemie obrotu zdefiniowanym w art. 4 ust. 1 pkt 24 dyrektywy 2014/65/UE lub za pośrednictwem podmiotu systematycznie internalizującego transakcje zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 20 tej dyrektywy;
- 17) „podmiot nadzorowany” oznacza którykolwiek z następujących podmiotów:
- a) instytucja kredytowa zdefiniowana w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽¹⁾;
  - b) firma inwestycyjna zdefiniowana w art. 4 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2014/65/UE;
  - c) zakład ubezpieczeń zdefiniowany w art. 13 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE ⁽²⁾;
  - d) zakład reasekuracji zdefiniowany w art. 13 pkt 4 dyrektywy 2009/138/WE;
  - e) przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) zdefiniowane w art. 1 ust. 2 dyrektywy 2009/65/WE lub, w stosownych przypadkach spółka zarządzająca UCITS zdefiniowana w art. 2 ust. 1 lit. b) dyrektywy 2009/65/WE;
  - f) zarządzający alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI) zdefiniowany w art. 4 ust. 1 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE ⁽³⁾;
  - g) instytucja pracowniczych programów emerytalnych zdefiniowana w art. 6 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/41/WE ⁽⁴⁾;
  - h) kredytodawca zdefiniowany w art. 3 lit. b) dyrektywy 2008/48/WE dla celów umów o kredyt, zgodnie z art. 3 lit. c) dyrektywy 2008/48/WE;
  - i) instytucja niekredytowa zdefiniowana w art. 4 ust. 10 dyrektywy 2014/17/UE dla celów umów o kredyt, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2014/17/UE;
  - j) operator rynku zdefiniowany w art. 4 ust. 1 pkt 18 dyrektywy 2014/65/UE;
  - k) kontrahent centralny zdefiniowany w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 ⁽⁵⁾;
  - l) repozytorium transakcji zdefiniowane w art. 2 pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
  - m) administrator;
- 18) „umowa finansowa” oznacza:
- a) umowę o kredyt zdefiniowaną w art. 3 lit. c) dyrektywy 2008/48/WE;
  - b) umowę o kredyt zdefiniowaną w art. 4 pkt 3 dyrektywy 2014/17/UE;
- 19) „fundusz inwestycyjny” oznacza AFI zdefiniowany w art. 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2011/61/UE lub UCITS zdefiniowany w art. 1 ust. 2 dyrektywy 2009/65/WE;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

- 20) „organ zarządzający” oznacza organ lub organy administratora lub innego podmiotu nadzorowanego wyznaczone zgodnie z prawem krajowym, które są uprawnione do formułowania strategii, celów i ogólnego kierunku działalności administratora lub innego podmiotu nadzorowanego oraz które nadzorują i monitorują proces podejmowania decyzji w zakresie zarządzania i obejmują osoby, które faktycznie kierują działalnością administratora lub innego podmiotu nadzorowanego;
- 21) „konsument” oznacza osobę fizyczną działającą, w przypadku umów finansowych objętych niniejszym rozporządzeniem, w celach niezwiązanych z jej działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową;
- 22) „wskaźnik referencyjny stóp procentowych” oznacza wskaźnik referencyjny, który na potrzeby pkt 1 lit. b) ppkt (ii) niniejszego ustępu jest wyznaczany w oparciu o stopę, według której banki mogą udzielać pożyczek innym bankom lub agentom lub pożyczać od innych banków lub agentów na rynku finansowym;
- 23) „towarowy wskaźnik referencyjny” oznacza wskaźnik referencyjny, w przypadku którego składnikiem aktywów bazowych na potrzeby pkt 1 lit. b) ppkt (ii) niniejszego ustępu jest towar w rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1287/2006 ⁽¹⁾, z wyjątkiem uprawnień do emisji, o których mowa w sekcji C pkt 11 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
- 24) „wskaźnik referencyjny danych regulowanych” oznacza wskaźnik referencyjny wyznaczany poprzez zastosowanie wzoru na podstawie:
- a) danych wejściowych przekazanych w całości i bezpośrednio:
- (i) z systemu obrotu zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 24 dyrektywy 2014/65/UE lub z systemu obrotu w państwie trzecim, w przypadku którego Komisja przyjęła decyzję wykonawczą stwierdzającą, że ramy prawne i nadzorcze tego państwa są równoważne w rozumieniu art. 28 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 ⁽²⁾ bądź że rynek regulowany jest równoważny zgodnie z art. 2a rozporządzenia (UE) nr 648/2012, ale w każdym przypadku tylko w odniesieniu do danych dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych;
  - (ii) z zatwierzonego podmiotu publikującego zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 52 dyrektywy 2014/65/UE lub od dostawcy informacji skonsolidowanych zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 53 dyrektywy 2014/65/UE, zgodnie z obowiązkowymi potransakcyjnymi wymogami przejrzystości, ale tylko w odniesieniu do danych dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie w systemie obrotu;
  - (iii) z zatwierzonego mechanizmu sprawozdawczego zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 54 dyrektywy 2014/65/UE, ale tylko w odniesieniu do danych dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie w systemie obrotu i podlegających obowiązkowi ujawniania zgodnie z obowiązkowymi potransakcyjnymi wymogami dotyczącymi przejrzystości;
  - (iv) z giełdy energii elektrycznej, o której mowa w art. 37 ust. 1 lit. j) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE ⁽³⁾;
  - (v) z giełdy gazu ziemnego, o której mowa w art. 41 ust. 1 lit. j) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE ⁽⁴⁾;
  - (vi) z platformy aukcyjnej, o której mowa w art. 26 lub art. 30 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1031/2010 ⁽⁵⁾;
  - (vii) od usługodawcy, któremu administrator wskaźnika referencyjnego zlecił na zasadzie outsourcingu gromadzenie danych zgodnie z art. 10, pod warunkiem że ten usługodawca otrzymuje dane w całości i bezpośrednio od podmiotu, o którym mowa w ppkt (i)–(vi);
- b) wartości netto aktywów funduszy inwestycyjnych;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzające środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz.U. L 241 z 2.9.2006, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1031/2010 z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (Dz.U. L 302 z 18.11.2010, s. 1).

- 25) „kluczowy wskaźnik referencyjny” oznacza wskaźnik referencyjny inny niż wskaźnik referencyjny danych regulowanych, który spełnia jeden z warunków określonych w art. 20 ust. 1 i znajduje się w wykazie sporządzonym przez Komisję na podstawie tego artykułu;
- 26) „istotny wskaźnik referencyjny” oznacza wskaźnik referencyjny, który spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1;
- 27) „pozaistotny wskaźnik referencyjny” oznacza wskaźnik referencyjny, który nie spełnia warunków określonych w art. 20 ust. 1 i 24 ust. 1;
- 28) „mający siedzibę lub miejsce zamieszkania” oznacza w odniesieniu do osoby prawnej państwo, w którym znajduje się siedziba lub inny oficjalny adres tej osoby prawnej, a w odniesieniu do osoby fizycznej – państwo, w którym osoba ta jest rezydentem do celów podatkowych;
- 29) „organ publiczny” oznacza:
- organ administracji rządowej lub inny organ administracji publicznej, w tym podmioty, którym powierzono zarządzanie długiem publicznym lub które uczestniczą w takim zarządzaniu;
  - podmiot lub osobę, które pełnią funkcje administracji publicznej na mocy prawa krajowego albo ponoszą odpowiedzialność publiczną, pełnią funkcje publiczne lub świadczą usługi publiczne, w tym środki z zakresu zatrudnienia, aktywności gospodarczej i inflacji, pod kontrolą podmiotu w rozumieniu lit. a).

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 49 w celu doprecyzowania elementów technicznych definicji określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, określających w szczególności, co oznacza udostępnianie ogółowi społeczeństwa na potrzeby definicji indeksu.

W stosownych przypadkach Komisja uwzględni zmiany rynkowe lub postęp technologiczny, a także międzynarodową konwergencję praktyk nadzorczych odnoszących się do wskaźników referencyjnych.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów wykonawczych w celu sporządzenia wykazu organów publicznych w Unii objętych definicją zawartą w ust. 1 pkt 29 niniejszego artykułu oraz dokonywania przeglądu tego wykazu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 50 ust. 2.

W stosownych przypadkach Komisja uwzględni zmiany rynkowe lub postęp technologiczny, a także międzynarodową konwergencję praktyk nadzorczych odnoszących się do wskaźników referencyjnych.

TYTUŁ II

RZETELNOŚĆ I WIARYGODNOŚĆ WSKAŹNIKA REFERENCYJNEGO

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie i kontrola sprawowane przez administratorów

Artykuł 4

Wymogi w zakresie zarządzania i konfliktów interesów

1. Administrator posiada solidne rozwiązania w zakresie zarządzania, obejmujące wyraźną strukturę organizacyjną z dobrze określonymi, przejrzystymi i spójnymi rolami i podziałem odpowiedzialności wszystkich osób biorących udział w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego.

Administrator podejmuje odpowiednie działania, aby wykrywać wystąpienie konfliktów interesów pomiędzy sobą, w tym swoimi kierownikami, pracownikami lub innymi osobami bezpośrednio i pośrednio związanymi z nim przez kontrolę, a podmiotami przekazującymi dane lub użytkownikami, aby zapobiegać tym konfliktom lub nimi zarządzać, oraz aby zapewnić, aby w sytuacji, w której proces wyznaczania wskaźnika referencyjnego wymaga oceny lub swobody uznania, dokonanie oceny lub skorzystanie ze swobody uznania przebiegało niezależnie i uczciwie.

2. Pod względem operacyjnym opracowywanie wskaźnika referencyjnego odbywa się niezależnie od jakiegokolwiek części działalności administratora, która może powodować rzeczywisty lub potencjalny konflikt interesów.
3. W przypadku gdy konflikt interesów występuje w ramach administratora ze względu na jego strukturę własnościową, udziały kontrolujące lub inne działania prowadzone przez podmiot będący właścicielem lub kontrolujący administratora lub podmiot, który jest własnością administratora lub jest przez niego kontrolowany, lub przez podmiot powiązany z administratorem, a konflikt ten nie może zostać odpowiednio złagodzony, odpowiedni właściwy organ może zwrócić się do administratora o utworzenie niezależnej jednostki nadzorczej, w której reprezentowane są zainteresowane podmioty, w tym użytkownicy i podmioty przekazujące dane.
4. Jeżeli nie można odpowiednio zarządzać takim konfliktem interesów, odpowiedni właściwy organ może zwrócić się do administratora o zaprzestanie wszelkich działań lub relacji, które powodują ten konflikt interesów, lub o zaprzestanie opracowywania wskaźnika referencyjnego.
5. Administrator publikuje lub ujawnia informacje dotyczące wszelkich istniejących lub potencjalnych konfliktów interesów wobec użytkowników wskaźnika referencyjnego i odpowiednich właściwych organów, a w stosownych przypadkach również wobec podmiotów przekazujących dane; informacje te dotyczą również konfliktów interesów wynikających ze struktury własnościowej lub kontroli sprawowanej przez administratora.
6. Administrator określa i stosuje odpowiednie zasady i procedury oraz skuteczne rozwiązania w zakresie kwestii organizacyjnych w celu wykrywania i ujawniania konfliktów interesów, zapobiegania im, zarządzania nimi oraz ich łagodzenia, aby chronić integralność i niezależność wyznaczania wskaźnika referencyjnego. Takie zasady i procedury podlegają regularnym przeglądom i aktualizacjom. Zasady i procedury uwzględniają konflikty interesów, stopień swobody uznania stosowanej w procesie wyznaczania wskaźnika referencyjnego oraz zagrożenia, jakie stwarza wskaźnik referencyjny oraz odnoszą się do tych kwestii; mają one także pełnić następujące funkcje:
  - a) gwarantować poufność informacji przekazywanych administratorowi lub przezeń opracowywanych, z zastrzeżeniem zobowiązań dotyczących ujawniania informacji i przejrzystości na podstawie niniejszego rozporządzenia; oraz
  - b) służyć łagodzeniu szczególnie tych konfliktów interesów, które wynikają ze struktury własnościowej lub kontroli sprawowanej przez administratora lub z innych interesów w jego grupie, lub są powodowane przez inne osoby mogące mieć wpływ na administratora lub mogące sprawować nad nim kontrolę w odniesieniu do wyznaczania wskaźnika referencyjnego.
7. Administrator zapewnia, aby jego pracownicy i inne osoby fizyczne, z których usług korzysta lub których usługi pozostają pod jego kontrolą i które bezpośrednio biorą udział w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, spełniali następujące wymagania:
  - a) posiadali niezbędne kwalifikacje, wiedzę i doświadczenie w zakresie powierzonych im obowiązków oraz podlegali efektywnemu zarządzaniu i nadzorowi;
  - b) nie ulegali nienależnemu wpływowi ani konfliktom interesów, a wynagrodzenie i ocena wyników tych osób nie stwarzały konfliktów interesów ani nie naruszały w inny sposób rzetelności procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego;
  - c) ich interesy i powiązania biznesowe nie wpływały na działalność danego administratora;
  - d) podlegali zakazowi przekazywania danych na potrzeby wyznaczania wskaźnika referencyjnego poprzez udział w ofertach sprzedaży i kupna oraz transakcjach w imieniu własnym lub uczestników rynku, z wyjątkiem przypadku, gdy taki sposób przekazywania danych jest wyraźnie wymagany przez metodę dotyczącą wskaźnika referencyjnego i podlega konkretnym zasadom określonym w tej metodzie; oraz
  - e) podlegali skutecznym procedurom mającym na celu kontrolowanie wymiany informacji z innymi pracownikami uczestniczącymi w działaniach, które mogą stwarzać ryzyko powstania konfliktów interesów oraz stronami trzecimi, w przypadku gdy wymieniane informacje mogą mieć wpływ na wskaźnik referencyjny.
8. Administrator ustanawia szczególne procedury kontroli wewnętrznej, aby zapewnić rzetelność i wiarygodność pracownika lub osoby wyznaczającej wskaźnik referencyjny, w tym co najmniej wewnętrzną procedurę zatwierdzania przez kierownictwo przed rozpowszechnieniem wskaźnika referencyjnego.

Artykuł 5

Wymogi w zakresie jednostki nadzorczej

1. Administrator ustanawia i utrzymuje stałą i skuteczną jednostkę nadzorczą w celu zapewnienia nadzoru nad wszystkimi aspektami opracowywania przezeń wskaźników referencyjnych.

2. Administrator opracowuje i utrzymuje solidne procedury dotyczące jednostki nadzorczej, które udostępnia się odpowiednim właściwym organom.
3. Jednostka nadzorcza działa w sposób rzetelny i wypełnia poniższe zadania, które są dostosowywane przez administratora w zależności od stopnia złożoności wskaźnika referencyjnego, jego stosowania oraz podatności na manipulację:
  - a) dokonywanie co najmniej raz w roku przeglądu definicji i metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego;
  - b) nadzorowanie zmian wprowadzanych w zakresie metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego oraz możliwość wymagania od administratora zasięgnięcia opinii w przypadku takich zmian;
  - c) nadzorowanie ram kontroli administratora, zarządzania wskaźnikiem referencyjnym i jego funkcjonowania, a jeżeli wskaźnik referencyjny opiera się na danych wejściowych pochodzących od podmiotów przekazujących dane – kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 15;
  - d) dokonywanie przeglądu i zatwierdzanie procedur zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego, w tym zasięgnięcie opinii dotyczących zaprzestania;
  - e) nadzorowanie osób trzecich uczestniczących w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym podmiotów odpowiedzialnych za obliczenia lub rozpowszechnianie;
  - f) dokonywanie oceny wewnętrznych i zewnętrznych audytów lub przeglądów oraz monitorowanie wdrażania zidentyfikowanych działań naprawczych;
  - g) jeżeli wskaźnik referencyjny opiera się na danych wejściowych pochodzących od podmiotów przekazujących dane – monitorowanie danych wejściowych oraz podmiotów przekazujących dane wejściowe, jak również działań administratora dotyczących kwestionowania lub walidacji przekazywanych danych wejściowych;
  - h) jeżeli wskaźnik referencyjny opiera się na danych wejściowych pochodzących od podmiotów przekazujących dane – podejmowanie skutecznych działań w odniesieniu do naruszeń kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 15; oraz
  - i) powiadamianie odpowiednich właściwych organów o przypadkach niewłaściwego zachowania ze strony podmiotów przekazujących dane, w przypadku gdy wskaźnik referencyjny opiera się na danych wejściowych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, lub administratorów, o których jednostka nadzorcza powzięła wiadomość, oraz o wszelkich odbiegających od normy lub podejrzanych danych wejściowych.
4. Zadania jednostki nadzorczej wykonuje wyodrębniony komitet lub są one wykonywane za pomocą innych odpowiednich rozwiązań w zakresie zarządzania.
5. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych określających procedury dotyczące jednostek nadzorczych oraz ich właściwości, w tym ich składu i usytuowania w strukturze organizacyjnej administratora, tak by jednostka nadzorcza działała w sposób rzetelny i przy braku konfliktu interesów. ESMA opracowuje w szczególności niewyczerpujący wykaz odpowiednich rozwiązań w zakresie zarządzania, o których mowa w ust. 4.

ESMA rozróżnia pomiędzy różnymi rodzajami wskaźników referencyjnych i sektorów, określonymi w niniejszym rozporządzeniu, i uwzględnia różnice w strukturze własnościowej i kontrolnej administratorów, charakter, skalę i złożoność opracowywanego wskaźnika referencyjnego, ryzyko wiążące się z danym wskaźnikiem referencyjnym oraz jego wpływ, także w świetle międzynarodowej konwergencji praktyk nadzorczych w odniesieniu do wymogów w zakresie zarządzania dotyczących wskaźników referencyjnych. Jednakże przygotowane przez ESMA projekty regulacyjnych standardów technicznych nie obejmują administratorów pozaistotnych wskaźników referencyjnych i nie mają do nich zastosowania.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

6. ESMA może wydawać zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 wytyczne dla administratorów pozaisotnych wskaźników referencyjnych w celu określenia elementów, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Wymogi dotyczące ram kontroli

1. Administrator posiada ramy kontroli, które gwarantują opracowywanie, publikowanie lub udostępnianie wskaźnika referencyjnego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Ramy kontroli są proporcjonalne do poziomu zidentyfikowanych konfliktów interesu, zakresu swobody uznania w procesie opracowywania wskaźnika referencyjnego i charakteru danych wejściowych wskaźnika referencyjnego.
3. Ramy kontroli obejmują:
  - a) zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
  - b) odpowiednie i skuteczne plany ciągłości działania oraz plany przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej;
  - c) procedury awaryjne istniejące na wypadek zakłócenia procesu opracowywania wskaźnika referencyjnego.
4. Administrator ustanawia środki w celu:
  - a) zapewnienia, aby podmioty przekazujące dane wejściowe stosowały się do kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 15, oraz obowiązujących standardów dotyczących danych wejściowych;
  - b) umożliwienia monitorowania danych wejściowych, w tym w miarę możliwości monitorowania danych wejściowych przed publikacją wskaźnika referencyjnego, oraz walidacji danych wejściowych po publikacji w celu zidentyfikowania błędów i odstępstw od normy.
5. Ramy kontroli są, w stosownych przypadkach, dokumentowane, poddawane przeglądom i aktualizacjom oraz udostępniane właściwym organom, oraz – na wniosek – użytkownikom.

Artykuł 7

Wymogi dotyczące ram w zakresie odpowiedzialności

1. Administrator posiada ramy w zakresie odpowiedzialności obejmujące prowadzenie rejestrów, audyt i przegląd oraz procedurę skargową, które służą do wykazania zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia.
2. Administrator wyznacza jednostkę wewnętrzną, która posiada niezbędną zdolność do dokonywania przeglądów i sporządzania sprawozdań dotyczących przestrzegania przez administratora metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego oraz niniejszego rozporządzenia.
3. W przypadku kluczowych wskaźników referencyjnych administrator wyznacza niezależnego audytora zewnętrznego, którego zadaniem jest dokonywanie przeglądów i sporządzanie sprawozdań, co najmniej raz w roku, dotyczących przestrzegania przez administratora metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego oraz niniejszego rozporządzenia.
4. Na wniosek odpowiedniego właściwego organu administrator udostępnia odpowiedniemu właściwemu organowi szczegółowe informacje dotyczące przeglądów i sprawozdań, o których mowa w ust. 2. Na wniosek odpowiedniego właściwego organu lub użytkownika wskaźnika referencyjnego administrator publikuje szczegółowe informacje dotyczące audytów, o których mowa w ust. 3.

Artykuł 8

Wymogi dotyczące prowadzenia rejestrów

1. Administrator prowadzi następujące rejestry:
  - a) wszystkich danych wejściowych, w tym wykorzystania takich danych;
  - b) metody wykorzystywanej do wyznaczania wskaźnika referencyjnego;
  - c) dokonania oceny lub skorzystania ze swobody uznania przez siebie lub, w odpowiednich przypadkach, przez ekspertów oceniających w trakcie wyznaczania wskaźnika referencyjnego, w tym uzasadnienia tej oceny lub tej swobody uznania;
  - d) wszelkich pominiętych danych wejściowych, w szczególności w przypadku, gdy dane te były zgodne z wymogami metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego, wraz z uzasadnieniem ich pominięcia;

- e) innych zmian lub przypadków odstąpienia od standardowych procedur i metod, w tym tych dokonanych podczas okresów skrajnych warunków rynkowych lub zakłóceń na rynku;
  - f) tożsamości dostawców danych oraz osób fizycznych zatrudnionych przez administratora do wyznaczania wskaźnika referencyjnego;
  - g) wszelkich dokumentów dotyczących skarg, w tym dokumentów przedłożonych przez skarżącego; oraz
  - h) komunikacji telefonicznej lub elektronicznej prowadzonej pomiędzy osobami zatrudnionymi przez administratora a podmiotami przekazującymi dane lub dostawcami danych w odniesieniu do wskaźnika referencyjnego.
2. Administrator przechowuje rejestry, o których mowa w ust. 1, przez co najmniej pięć lat w formie umożliwiającej powielanie i pełne zrozumienie wyznaczenia wskaźnika referencyjnego oraz przeprowadzenie audytu lub ewaluacji danych wejściowych, obliczeń, dokonanych ocen oraz skorzystania ze swobody uznania. Nagrania rozmów telefonicznych lub komunikacja elektroniczna zarejestrowana zgodnie z ust. 1 lit. h) udostępniane są na wniosek osobom uczestniczącym w rozmowie lub komunikacji elektronicznej i są przechowywane przez okres trzech lat.

Artykuł 9

Mechanizm skargowy

1. Administrator posiada i publikuje procedury dotyczące przyjmowania, rozpatrywania i prowadzenia rejestrów dotyczących złożonych skarg, w tym dotyczących procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego przez administratora.
2. W ramach takiego mechanizmu skargowego zapewnia się:
  - a) udostępnianie przez administratora procedury rozpatrywania skarg, za pośrednictwem której można składać skargi dotyczące: reprezentatywności danego wyznaczenia wskaźnika referencyjnego dla wartości rynkowej, proponowanej zmiany w procesie wyznaczania wskaźnika referencyjnego, zastosowania metody w odniesieniu do danego wyznaczenia wskaźnika referencyjnego oraz innych decyzji w odniesieniu do procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego;
  - b) rozpatrywanie skarg w sposób terminowy i rzetelny oraz informowanie skarżącego w rozsądnym terminie o sposobie rozstrzygnięcia sprawy, chyba że takie informowanie byłoby sprzeczne z celami polityki publicznej lub rozporządzeniem (UE) nr 596/2014; oraz
  - c) zbadanie sprawy w sposób niezależny, bez udziału personelu, który może lub mógł być związany z przedmiotem skargi.

Artykuł 10

Outsourcing

1. Administratorzy nie zlecają na zasadzie outsourcingu wykonywania zadań w zakresie opracowywania wskaźnika referencyjnego w sposób, który w poważnym stopniu niekorzystnie wpływałby na kontrolę administratora nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego lub zdolność odpowiednich właściwych organów do sprawowania nadzoru nad danym wskaźnikiem referencyjnym.
2. Jeżeli administrator zleca usługodawcy na zasadzie outsourcingu wykonywanie zadań lub inne istotne usługi i czynności w zakresie opracowywania wskaźnika referencyjnego, administrator pozostaje w pełni odpowiedzialny za dopełnienie wszystkich swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia.
3. W przypadku outsourcingu administrator zapewnia spełnienie następujących warunków:
  - a) usługodawca ma możliwość, zdolność oraz wszelkie wymagane na podstawie prawa zezwolenia, aby w sposób rzetelny i profesjonalny wykonywać zadania, świadczyć usługi lub realizować czynności, które zostały mu zlecone na zasadzie outsourcingu;

- b) administrator udostępnia odpowiednim właściwym organom informacje o tożsamości i zadaniach usługodawcy, który bierze udział w procesie wyznaczania wskaźnika referencyjnego;
- c) administrator podejmuje odpowiednie działania, jeżeli są wątpliwości co do tego, czy usługodawca wykonuje zadania zleconych na zasadzie outsourcingu w sposób skuteczny i zgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami regulacyjnymi;
- d) administrator dysponuje w dalszym ciągu niezbędną wiedzą fachową, aby skutecznie nadzorować wykonywanie zadań zleconych na zasadzie outsourcingu oraz zarządzać ryzykiem związanym z outsourcingiem;
- e) administrator jest informowany przez usługodawcę o wszelkich zmianach, które mogą mieć istotny wpływ na możliwość wykonywania przez usługodawcę zadań zleconych na zasadzie outsourcingu w sposób skuteczny i zgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami regulacyjnymi;
- f) usługodawca współpracuje z odpowiednim właściwym organem w zakresie czynności zleconych na zasadzie outsourcingu, a administrator wraz z odpowiednim właściwym organem mają faktyczny dostęp do danych dotyczących czynności zleconych na zasadzie outsourcingu, jak również do pomieszczeń przedsiębiorstwa usługodawcy, a odpowiedni właściwy organ ma możliwość egzekwowania przysługujących mu praw dotyczących tego dostępu;
- g) w stosownych przypadkach administrator ma możliwość rozwiązania umowy dotyczącej outsourcingu;
- h) administrator podejmuje rozsądne kroki, w tym przyjmuje plany awaryjne, w celu uniknięcia nienależytego ryzyka operacyjnego związanego z udziałem usługodawcy w procesie wyznaczania wskaźnika referencyjnego.

ROZDZIAŁ 2

Dane wejściowe, metoda i zgłaszanie naruszeń

Artykuł 11

Dane wejściowe

1. Opracowywanie wskaźnika referencyjnego podlega następującym wymogom dotyczącym jego danych wejściowych:
  - a) dane wejściowe są wystarczające do dokładnego i wiarygodnego odzwierciedlenia rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest celem danego wskaźnika referencyjnego;

danymi wejściowymi są dane dotyczące transakcji, jeżeli są dostępne i adekwatne; jeżeli dane dotyczące transakcji nie są wystarczające lub adekwatne do dokładnego i wiarygodnego odzwierciedlenia rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest celem danego wskaźnika referencyjnego, można wykorzystać dane wejściowe niebędące danymi dotyczącymi transakcji, w tym ceny szacunkowe, kwotowania i zatwierdzone kwotowania lub inne wartości;
  - b) dane wejściowe, o których mowa w lit. a), są weryfikowalne;
  - c) administrator opracowuje i publikuje jasne wytyczne dotyczące rodzajów danych wejściowych, pierwszeństwa w wykorzystywaniu różnych rodzajów danych wejściowych i dokonywania oceny eksperckiej, aby zapewnić zgodność z lit. a) i metodą;
  - d) jeżeli wskaźnik referencyjny opiera się na danych wejściowych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, administrator otrzymuje – w stosownych przypadkach – dane wejściowe od wiarygodnego i reprezentatywnego panelu lub próby podmiotów przekazujących dane, aby zapewnić rzetelne i reprezentatywne odzwierciedlenie przez uzyskany w ten sposób wskaźnik referencyjny rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest jego celem;
  - e) administrator nie wykorzystuje danych wejściowych od podmiotu przekazującego dane, jeżeli istnieją przesłanki, aby sądzić, że podmiot ten nie stosuje się do kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 15; w takim przypadku administrator uzyskuje reprezentatywne dane dostępne publicznie.
2. Na potrzeby kontroli danych wejściowych administrator zapewnia ustanowienie:
  - a) kryteriów określających, kto może przekazywać dane wejściowe administratorowi, oraz procesu wyboru podmiotów przekazujących dane wejściowe;
  - b) procesu ewaluacji danych wejściowych przekazanych przez podmiot przekazujący dane oraz procesu powstrzymania podmiotu przekazującego dane przed dalszym przekazywaniem danych wejściowych lub, w stosownych przypadkach, stosowania innych kar wobec podmiotu przekazującego dane za brak zgodności; oraz

c) procesu walidacji danych wejściowych, w tym w odniesieniu do innych wskaźników lub danych, aby zapewnić ich rzetelność i dokładność.

3. Jeżeli dane wejściowe są przekazywane na potrzeby wskaźnika referencyjnego przez jednostkę operacyjną, która oznacza jakikolwiek dział, wydział, grupę lub personel podmiotu przekazującego dane, lub jakikolwiek związany z nim podmiot, które prowadzą działalność związaną z wyceną, zawieraniem transakcji, sprzedażą, wprowadzaniem do obrotu lub działalność reklamową, akwizycyjną, strukturyzacyjną, lub maklerską, administrator:

a) uzyskuje dane również z innych źródeł, które potwierdzają takie dane wejściowe; oraz

b) zapewnia, aby podmioty przekazujące dane posiadały odpowiedni nadzór wewnętrzny oraz odpowiednie procedury weryfikacji.

4. Jeżeli administrator uzna, że dane wejściowe nie są reprezentatywne dla rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego, zmienia on w rozsądnym terminie dane wejściowe, podmioty przekazujące dane lub metodę, w celu zapewnienia, aby dane wejściowe były reprezentatywne dla takiego rynku lub realiów gospodarczych, bądź zaprzestaje opracowywania tego wskaźnika referencyjnego.

5. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych celem doprecyzowania: w jaki sposób zapewnić adekwatność i weryfikowalność danych wejściowych zgodnie z wymogami ust. 1 lit. a) i b); jak również procedur nadzoru wewnętrznego i weryfikacji podmiotu przekazującego dane, których posiadanie musi zapewnić administrator zgodnie z ust. 3 lit. b) w celu zapewnienia rzetelności i dokładności danych wejściowych. Jednakże takie projekty regulacyjnych standardów technicznych przygotowane przez ESMA nie obejmują administratorów pozaisotnych wskaźników referencyjnych i nie mają do nich zastosowania.

ESMA uwzględnia różne rodzaje wskaźników referencyjnych i sektorów, określone w niniejszym rozporządzeniu, charakter danych wejściowych, specyfikę danego rynku lub danych realiów gospodarczych oraz zasadę proporcjonalności, podatność wskaźników referencyjnych na manipulację, jak również międzynarodową konwergencję praktyk nadzorczych odnoszących się do wskaźników referencyjnych.

ESMA przedstawia Komisji projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

6. ESMA może wydać zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 wytyczne dla administratorów pozaisotnych wskaźników referencyjnych w celu określenia elementów, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

Artykuł 12

Metoda

1. Na potrzeby wyznaczania wskaźnika referencyjnego administrator stosuje metodę, która jest:

a) rzetelna i wiarygodna;

b) oparta na jasnych zasadach, określających sposób i okoliczności korzystania ze swobody uznania przy wyznaczaniu danego wskaźnika referencyjnego;

c) rygorystyczna, stabilna i podlega walidacji danych, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez sprawdzenie historyczne na podstawie dostępnych danych dotyczących transakcji;

d) trwała oraz zapewniająca obliczenie wskaźnika referencyjnego z uwzględnieniem możliwie najszerszego zakresu okoliczności, nie naruszając jej rzetelności;

e) możliwa do zidentyfikowania i zweryfikowania.

2. Określając metodę dotyczącą wskaźnika referencyjnego, administrator wskaźnika referencyjnego:

a) bierze pod uwagę czynniki, takie jak rozmiar i normalna płynność rynku, przejrzystość transakcji oraz pozycje uczestników rynku, koncentracja na rynku, dynamika rynku oraz adekwatność każdej próbki, aby odzwierciedlić rynek lub realia gospodarcze, których pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego;

- b) ustala, co stanowi aktywny rynek na potrzeby danego wskaźnika referencyjnego; oraz
- c) określa pierwszeństwo przyznawane różnym rodzajom danych wejściowych.

3. Administrator posiada i publikuje przejrzyste mechanizmy pozwalające rozpoznać okoliczności, w których ilość lub jakość danych wejściowych przestaje spełniać standardy niezbędne dla dokładnego i wiarygodnego wyznaczenia wskaźnika referencyjnego za pomocą danej metody i które opisują, czy i w jaki sposób dany wskaźnik referencyjny ma być w takich okolicznościach obliczany.

Artykuł 13

Przejrzystość metody

1. Administrator opracowuje i stosuje wskaźnik referencyjny oraz dotyczącą go metodę, a także administruje tym wskaźnikiem referencyjnym i tą metodą w sposób przejrzysty. W tym celu administrator publikuje lub udostępnia następujące informacje:

- a) kluczowe elementy metody, jaką stosuje w odniesieniu do każdego opracowywanego i publikowanego wskaźnika referencyjnego lub, w stosownych przypadkach, w stosunku do każdej rodziny opracowanych i publikowanych wskaźników referencyjnych;
- b) dane dotyczące wewnętrznego przeglądu i zatwierdzania danej metody, a także częstotliwość dokonywania takiego przeglądu;
- c) procedura konsultacji w sprawie każdej proponowanej istotnej zmiany w stosowanej przez niego metodzie oraz uzasadnienie takiej zmiany, w tym definicja istotnej zmiany, a także okoliczności, w których administrator ma powiadomić użytkowników o jakichkolwiek takich zmianach.

2. Procedura wymagana na podstawie ust. 1 lit. c) zapewnia:

- a) uprzednie powiadomienie, z podaniem wyraźnych ram czasowych, umożliwiające przeprowadzenie analizy oraz przedstawienie uwag odnośnie do wpływu takich proponowanych istotnych zmian; oraz
- b) udostępnienie uwag, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu, i odpowiedzi administratora na te uwagi, po każdej konsultacji, oprócz przypadków, w których autor uwag zwrócił się z wnioskiem o zachowanie poufności.

3. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych celem doprecyzowania informacji, które mają zostać udostępnione przez administratora zgodnie z wymogami określonymi w ust. 1 i 2, rozróżniając pomiędzy różnymi rodzajami wskaźników referencyjnych i sektorów określonymi w niniejszym rozporządzeniu. ESMA uwzględnia potrzebę ujawnienia tych elementów metody, które dostarczają wystarczających informacji szczegółowych pozwalających użytkownikom zrozumieć, w jaki sposób wskaźnik referencyjny został opracowany i ocenić jego reprezentatywność, znaczenie dla indywidualnych użytkowników i jego przydatność jako odniesienie dla instrumentów i umów finansowych oraz zasady proporcjonalności. Jednakże przygotowane przez ESMA projekty regulacyjnych standardów technicznych nie obejmują administratorów pozaistotnych wskaźników referencyjnych i nie mają do nich zastosowania.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

4. ESMA może wydać zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 wytyczne dla administratorów pozaisotnych wskaźników referencyjnych w celu doprecyzowania elementów, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

Artykuł 14

Zgłaszanie naruszeń

1. Administrator ustanawia odpowiednie systemy i skuteczne kontrole w celu zapewnienia rzetelności danych wejściowych, aby móc zidentyfikować i zgłosić właściwemu organowi każde zachowanie, które może wiązać się z manipulacją lub próbą manipulacji wskaźnikiem referencyjnym zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 596/2014.

2. Administrator monitoruje dane wejściowe i podmioty przekazujące dane, aby móc powiadomić odpowiedni właściwy organ i przekazać wszystkie stosowne informacje, jeżeli podejrzewa, że w odniesieniu do wskaźnika referencyjnego doszło do zachowania, które może wiązać się z manipulacją lub próbą manipulacji wskaźnikiem referencyjnym zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 596/2014, w tym znową w celu manipulacji.

Organ właściwy dla administratora przekazuje takie informacje, w stosownym przypadku, odpowiedniemu organowi zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 596/2014.

3. Administrator posiada procedury odnoszące się do kierowników, pracowników oraz innych osób fizycznych, z których usług korzysta lub które pozostają pod jego kontrolą, umożliwiające wewnętrzne zgłaszanie naruszeń niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ 3

Kodeks postępowania i wymogi dotyczące podmiotów przekazujących dane

Artykuł 15

Kodeks postępowania

1. Jeżeli wskaźnik referencyjny opiera się na danych wejściowych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, administrator opracowuje kodeks postępowania w odniesieniu do każdego wskaźnika referencyjnego, w którym wyraźnie określa zakres odpowiedzialności podmiotów przekazujących dane w odniesieniu do przekazywania danych wejściowych, i zapewnia, aby taki kodeks postępowania był zgodny z niniejszym rozporządzeniem. Administrator upewnia się na bieżąco, że podmioty przekazujące dane stosują się do zasad kodeksu postępowania, przy czym czyni to nie rzadziej niż raz w roku oraz przy okazji wprowadzania zmian do tego kodeksu.

2. Kodeks postępowania zawiera co najmniej:

- a) jasny opis danych wejściowych, które mają być przekazane, i wymogi niezbędne do zapewnienia przekazywania danych wejściowych zgodnie z art. 11 i 14;
- b) określenie podmiotów, które mogą przekazywać dane wejściowe administratorowi, oraz procedur sprawdzania tożsamości podmiotu przekazującego dane i wszelkich dostawców danych, jak również upoważnienie dostawców danych do przekazywania danych w imieniu podmiotu przekazującego dane;
- c) zasady mające na celu zapewnienie, aby podmioty przekazujące dane przekazywały wszystkie istotne dane wejściowe;
- d) systemy i środki kontroli, do których ustanowienia jest zobowiązany podmiot przekazujący dane, w tym:
  - (i) procedury przekazywania danych wejściowych, w tym wymogi dla podmiotu przekazującego dane dotyczące dokładnego wskazania, czy dane wejściowe są danymi dotyczącymi transakcji oraz czy dane wejściowe są zgodne z wymogami administratora;
  - (ii) zasady dotyczące korzystania ze swobody uznania w zakresie przekazywania danych wejściowych;
  - (iii) wymogi dotyczące walidacji danych wejściowych przed przekazaniem ich administratorowi;
  - (iv) zasady dotyczące prowadzenia rejestrów;
  - (v) wymogi dotyczące zgłaszania podejrzanych danych wejściowych;
  - (vi) wymogi dotyczące zarządzania konfliktami interesów.

3. Administrator może opracować jeden kodeks postępowania dla każdej rodziny wskaźników referencyjnych, które opracowuje.

4. Jeżeli odpowiedni właściwy organ – wykonując uprawnienia, o których mowa w art. 41 – zidentyfikuje elementy kodeksu postępowania niezgodne z niniejszym rozporządzeniem, powiadamia o tym odpowiedniego administratora. Administrator dostosowuje kodeks postępowania w celu zapewnienia jego zgodności z niniejszym rozporządzeniem w terminie 30 dni od takiego powiadomienia.

5. W terminie 15 dni roboczych od daty rozpoczęcia stosowania decyzji o umieszczeniu kluczowego wskaźnika referencyjnego w wykazie, o którym mowa w art. 20 ust. 1, administrator tego kluczowego wskaźnika referencyjnego przedkłada odpowiedniemu właściwemu organowi kodeks postępowania. W terminie 30 dni odpowiedni właściwy organ sprawdza, czy treść kodeksu postępowania jest zgodna z niniejszym rozporządzeniem. Jeżeli odpowiedni właściwy organ zidentyfikuje elementy niezgodne z niniejszym rozporządzeniem, stosuje się ust. 4 niniejszego artykułu.

6. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych celem doprecyzowania elementów kodeksu postępowania, o których mowa w ust. 2, w odniesieniu do różnych rodzajów wskaźników referencyjnych, oraz w celu uwzględnienia rozwoju wskaźników referencyjnych i rynków finansowych.

ESMA uwzględnia różne właściwości wskaźników referencyjnych i podmiotów przekazujących dane, w szczególności pod względem różnic między przekazywanymi danymi wejściowymi i stosowanymi metodami, ryzyko manipulacji danymi wejściowymi i międzynarodową konwergencję praktyk nadzorczych odnoszących się do wskaźników referencyjnych.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 16

Wymogi w zakresie zarządzania i kontroli w odniesieniu do podmiotów nadzorowanych przekazujących dane

1. W odniesieniu do podmiotu nadzorowanego przekazującego dane mają zastosowanie następujące wymogi w zakresie zarządzania i kontroli:

- a) podmiot nadzorowany przekazujący dane zapewnia, aby na przekazywanie danych wejściowych nie miał wpływu żaden istniejący lub potencjalny konflikt interesów oraz aby, w przypadku konieczności skorzystania ze swobody uznania, ze swobody takiej korzystano w sposób niezależny i uczciwy w oparciu o istotne informacje zgodnie z kodeksem postępowania, o którym mowa w art. 15;
- b) podmiot nadzorowany przekazujący dane posiada ramy w zakresie kontroli zapewniające rzetelność, dokładność i wiarygodność danych wejściowych oraz przekazywanie danych wejściowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i z kodeksem postępowania, o którym mowa w art. 15.

2. Podmiot nadzorowany przekazujący dane posiada skuteczne systemy i środki kontroli, zapewniające rzetelność i wiarygodność wszystkich danych wejściowych przekazywanych administratorowi, obejmujące:

- a) środki kontroli podmiotów, które mogą dostarczać dane wejściowe administratorowi, w tym, w stosownych przypadkach, proces zatwierdzania przez osobę fizyczną zajmującą stanowisko wyższego szczebla w stosunku do dostawcy danych;
- b) odpowiednie szkolenia dla dostawców danych, których zakres obejmuje co najmniej niniejsze rozporządzenie oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014;
- c) środki zarządzania konfliktami interesów, w tym, w stosownych przypadkach, rozdzielenia organizacyjnego pracowników, oraz rozważania dotyczące sposobów likwidacji zachęt skłaniających do manipulowania wskaźnikiem referencyjnym, wynikających z polityki wynagrodzeń;
- d) prowadzenie przez odpowiedni okres rejestrów dotyczących komunikowania się w odniesieniu do przekazywania danych wejściowych, wszelkich informacji wykorzystanych do umożliwienia podmiotowi przekazującemu dane ich każdorazowe przekazanie, wszelkich istniejących lub potencjalnych konfliktów interesów, w tym ekspozycji podmiotu przekazującego dane na instrumenty finansowe, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie;
- e) prowadzenie rejestrów audytów wewnętrznych i zewnętrznych.

3. W przypadku gdy dane wejściowe opierają się na ocenie eksperckiej, podmioty nadzorowane przekazujące dane ustanawiają, oprócz systemów i środków kontroli, o których mowa w ust. 2, zasady dotyczące dokonywania oceny lub korzystania ze swobody uznania oraz przechowują rejestry uzasadnień każdego przypadku dokonania oceny lub skorzystania ze swobody uznania. W stosownych przypadkach podmioty nadzorowane przekazujące dane biorą pod uwagę charakter wskaźnika referencyjnego i jego danych wejściowych.

4. Podmiot nadzorowany przekazujący dane w pełni współpracuje z administratorem i odpowiednim właściwym organem w zakresie audytów dotyczących opracowywania wskaźnika referencyjnego i nadzoru nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego oraz udostępnia informacje i rejestry prowadzone zgodnie z ust. 2 i 3.

5. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych celem dalszego doprecyzowania wymogów dotyczących zarządzania, systemów i środków kontroli oraz zasad określonych w ust. 1, 2 i 3.

ESMA uwzględni różne właściwości wskaźników referencyjnych i podmiotów nadzorowanych przekazujących dane, w szczególności pod względem różnic między przekazywanymi danymi wejściowymi i stosowanymi metodami, ryzyko manipulacji danymi wejściowymi i charakter działalności prowadzonej przez podmioty nadzorowane przekazujące dane, oraz rozwój wskaźników referencyjnych i rynków finansowych w świetle międzynarodowej konwencji praktyk nadzorczych odnoszących się do wskaźników referencyjnych. Jednakże przygotowane przez ESMA projekty regulacyjnych standardów technicznych nie obejmują podmiotów nadzorowanych przekazujących dane na potrzeby pozaisotycznych wskaźników referencyjnych i nie mają do nich zastosowania.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

6. ESMA może wydawać zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 wytyczne dla podmiotów nadzorowanych przekazujących dane na potrzeby pozaisotycznych wskaźników referencyjnych w celu określenia elementów, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

TYTUŁ III

WYMOGI DOTYCZĄCE RÓŻNYCH RODZAJÓW WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

ROZDZIAŁ 1

Wskaźniki referencyjne danych regulowanych

Artykuł 17

Wskaźniki referencyjne danych regulowanych

1. Art. 11 ust. 1 lit. d) i e), art. 11 ust. 2 i 3, art. 14 ust. 1 i 2 oraz art. 15 i 16 nie stosuje się do opracowywania wskaźników referencyjnych danych regulowanych i przekazywania danych na ich potrzeby. Art. 8 ust. 1 lit. a) nie stosuje się do opracowywania wskaźników referencyjnych danych regulowanych w odniesieniu do danych wejściowych, które są przekazywane w całości i bezpośrednio zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 24.

2. Art. 24 i 25 lub art. 26 stosuje się odpowiednio do opracowywania wskaźników referencyjnych danych regulowanych i przekazywania danych na ich potrzeby, które są wykorzystywane pośrednio lub bezpośrednio w zestawie wskaźników referencyjnych stosowanych jako odniesienie dla instrumentów finansowych lub umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, o całkowitej wartości wynoszącej maksymalnie 500 mld EUR szacowanej na podstawie wszystkich okresów zapadalności wskaźnika referencyjnego, w stosownych przypadkach.

ROZDZIAŁ 2

Wskaźniki referencyjne stóp procentowych

Artykuł 18

Wskaźniki referencyjne stóp procentowych

Do opracowywania wskaźników referencyjnych stóp procentowych i przekazywania danych na ich potrzeby, oprócz wymogów określonych w tytule II lub w ich miejsce, stosuje się wymogi szczególne określone w załączniku I.

Art. 24, 25 i 26 nie stosuje się do opracowywania wskaźników referencyjnych stóp procentowych i przekazywania danych na ich potrzeby.

ROZDZIAŁ 3

Towarowe wskaźniki referencyjne

Artykuł 19

Towarowe wskaźniki referencyjne

1. Do opracowywania towarowych wskaźników referencyjnych i przekazywania danych na ich potrzeby stosuje się wymogi szczególne określone w załączniku II zamiast wymogów określonych w tytule II, z wyjątkiem art. 10, chyba że dany wskaźnik referencyjny jest wskaźnikiem referencyjnym danych regulowanych lub opiera się na danych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, z których większość stanowią podmioty nadzorowane.

Art. 24, 25 i 26 nie stosuje się do opracowywania towarowych wskaźników referencyjnych i przekazywania danych na ich potrzeby.

2. Jeżeli towarowy wskaźnik referencyjny jest kluczowym wskaźnikiem referencyjnym, a składnikiem aktywów bazowych jest złoto, srebro lub platyna, zamiast załącznika II stosuje się wymogi zawarte w tytule II.

ROZDZIAŁ 4

Kluczowe wskaźniki referencyjne

Artykuł 20

Kluczowe wskaźniki referencyjne

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 50 ust. 2, aby sporządzić wykaz kluczowych wskaźników referencyjnych opracowywanych przez administratorów mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii, które są kluczowymi wskaźnikami referencyjnymi, i dokonywać co najmniej co dwa lata ich przeglądu, pod warunkiem że spełniony został jeden z następujących warunków:

- a) wskaźnik referencyjny jest wykorzystywany pośrednio lub bezpośrednio w zestawie wskaźników referencyjnych stosowanych jako odniesienie dla instrumentów finansowych lub umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, o całkowitej wartości wynoszącej co najmniej 500 mld EUR szacowanej na podstawie wszystkich okresów zapadalności wskaźnika referencyjnego, w stosownych przypadkach;
- b) podstawą wskaźnika referencyjnego są dane pochodzące od podmiotów przekazujących dane, z których większość stanowią podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania w jednym państwie członkowskim oraz jest on uznany za kluczowy przez to państwo członkowskie zgodnie z procedurą określoną w ust. 2, 3, 4 i 5 niniejszego artykułu;
- c) wskaźnik referencyjny spełnia wszystkie następujące kryteria:
  - (i) wskaźnik referencyjny jest stosowany pośrednio lub bezpośrednio w zestawie wskaźników referencyjnych stosowanych jako odniesienie dla instrumentów finansowych lub umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, o całkowitej wartości wynoszącej co najmniej 400 mld EUR szacowanej na podstawie wszystkich okresów zapadalności wskaźnika referencyjnego, w stosownych przypadkach, ale nie przekracza wartości określonej w lit. a);
  - (ii) wskaźnik referencyjny nie ma żadnych lub bardzo niewiele odpowiednich rynkowych zastępczych wskaźników referencyjnych;
  - (iii) w wypadku gdyby zaprzestano opracowywania wskaźnika referencyjnego lub gdyby był on opracowywany na podstawie danych wejściowych, które przestały być w pełni reprezentatywne dla danego rynku lub danych realiów gospodarczych lub na podstawie niewiarygodnych danych wejściowych, miałyby to znaczący i negatywny wpływ na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w jednym lub kilku państwach członkowskich.

Jeżeli dany wskaźnik referencyjny spełnia kryteria określone w lit. c) ppkt (ii) i (iii), ale nie spełnia kryterium określonego w lit. c) ppkt (i), właściwe organy zainteresowanego państwa członkowskiego wraz z właściwym organem państwa członkowskiego, w którym administrator ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, mogą uzgodnić, że taki wskaźnik referencyjny powinien zostać uznany za kluczowy na podstawie niniejszego akapitu. W każdym przypadku organ właściwy dla administratora zasięga opinii właściwych organów zainteresowanego państwa członkowskiego. W przypadku braku porozumienia między właściwymi organami organ właściwy dla administratora podejmuje decyzję, czy wskaźnik referencyjny powinien zostać uznany za kluczowy na podstawie niniejszego akapitu, uwzględniając przyczyny braku porozumienia. Właściwe organy lub, w przypadku braku porozumienia, organ właściwy dla administratora przekazują ocenę Komisji. Po otrzymaniu oceny Komisja przyjmuje akt wykonawczy zgodnie z niniejszym ustępem. Ponadto, w razie braku porozumienia, organ właściwy dla administratora przekazuje swą ocenę ESMA, która może opublikować opinię.

2. Jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 1 lit. b), uważa, że nadzorowany przez niego administrator opracowuje wskaźnik referencyjny, który powinien zostać uznany za kluczowy, powiadamia o tym ESMA i przekazuje ESMA udokumentowaną ocenę.

3. Na potrzeby ust. 2 właściwy organ ocenia, czy zaprzestanie opracowywania wskaźnika referencyjnego lub opracowywanie go na podstawie danych wejściowych lub panelu podmiotów przekazujących dane, które przestały być w pełni reprezentatywne dla danego rynku lub danych realiów gospodarczych, miałyby negatywny wpływ na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w tym państwie członkowskim. Właściwy organ bierze pod uwagę w swojej ocenie:

- a) wartość instrumentów finansowych i umów finansowych, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie oraz wartość funduszu inwestycyjnego stosującego wskaźnik referencyjny jako odniesienie do pomiaru swoich wyników w obrębie danego państwa członkowskiego oraz ich znaczenie w kontekście całkowitej wartości nierozliczonych instrumentów finansowych i umów finansowych w tym państwie członkowskim;
- b) wartość instrumentów finansowych i umów finansowych, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie oraz wartość funduszy inwestycyjnych stosujących wskaźnik referencyjny jako odniesienie do pomiaru swoich wyników w obrębie państwa członkowskiego, i ich znaczenie dla dochodu narodowego brutto tego państwa członkowskiego;
- c) każdą inną liczbę pozwalającą obiektywnie ocenić ewentualny wpływ zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego lub jego niewiarygodności na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w danym państwie członkowskim.

Właściwy organ dokonuje przeglądu swej oceny, na ile dany wskaźnik referencyjny jest kluczowy, co najmniej co dwa lata, i powiadamia o nowej ocenie ESMA i przekazuje ją ESMA.

4. W ciągu sześciu tygodni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, ESMA wydaje opinię, w której rozstrzyga, czy ocena właściwego organu spełnia wymogi ust. 3, i przekazuje taką opinię Komisji wraz z oceną właściwego organu.

5. Komisja, po otrzymaniu opinii, o której mowa w ust. 4, przyjmuje akty wykonawcze zgodnie z ust. 1.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 49 w celu:

- a) doprecyzowania sposobu szacowania wartości nominalnej instrumentów finansowych innych niż pochodne, wartości nominalnej instrumentów pochodnych i wartości aktywów netto funduszy inwestycyjnych, w tym w przypadku pośredniego odniesienia do wskaźnika referencyjnego w zestawie wskaźników referencyjnych, w celu ich porównania z progami, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu i w art. 24 ust. 1 lit. a);
- b) dokonania przeglądu metody wyliczania stosowanej do ustalania progów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w świetle rozwoju sytuacji na rynku, rozwoju cen i zmian regulacyjnych, a także przydatności klasyfikacji wskaźników referencyjnych, w przypadku gdy całkowita wartość instrumentów finansowych, umów finansowych lub funduszy inwestycyjnych stosujących wskaźniki referencyjne jako odniesienie jest bliska progów; przegląd ten odbywa się co najmniej co dwa lata od dnia 1 stycznia 2018 r.;

- c) doprecyzowania sposobu stosowania kryteriów, o których mowa w ust. 1 lit. c) ppkt (iii) niniejszego artykułu, uwzględniając wszelkie dane pozwalające na obiektywną ocenę ewentualnego wpływu zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego lub jego niewiarygodności na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w danym państwie członkowskim.

W stosownych przypadkach Komisja uwzględni istotne zmiany rynkowe lub postęp technologiczny.

Artykuł 21

Obowiązkowe administrowanie kluczowym wskaźnikiem referencyjnym

1. Jeżeli administrator kluczowego wskaźnika referencyjnego zamierza zaprzestać opracowywania takiego wskaźnika referencyjnego, podejmuje następujące działania:

- a) natychmiast powiadamia właściwy dla niego organ; oraz
- b) w ciągu czterech tygodni od takiego powiadomienia przedkłada ocenę tego, w jaki sposób:
  - (i) wskaźnik referencyjny ma zostać powierzony nowemu administratorowi; lub
  - (ii) zaprzestaje się opracowywania wskaźnika referencyjnego, uwzględniając procedurę ustanowioną w art. 28 ust. 1.

W okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b), administrator nie zaprzestaje opracowywania wskaźnika referencyjnego.

2. Po otrzymaniu od administratora oceny, o której mowa w ust. 1, właściwy organ podejmuje następujące działania:

- a) informuje ESMA i, w stosownych przypadkach, kolegium ustanowione na podstawie art. 46; oraz
- b) w ciągu czterech tygodni przeprowadza własną ocenę sposobu, w jaki wskaźnik referencyjny ma zostać powierzony nowemu administratorowi, lub sposobu zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego, uwzględniając procedurę określoną zgodnie z art. 28 ust. 1.

W okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu, administrator nie zaprzestaje opracowywania wskaźnika referencyjnego bez pisemnej zgody właściwego organu.

3. Po zakończeniu oceny, o której mowa w ust. 2 lit. b), właściwy organ jest uprawniony do zobowiązania administratora do kontynuowania publikacji wskaźnika referencyjnego do czasu, gdy:

- a) opracowywanie wskaźnika referencyjnego zostało powierzone nowemu administratorowi;
- b) można w sposób uporządkowany zaprzestać opracowywania wskaźnika referencyjnego; lub
- c) wskaźnik referencyjny przestanie być kluczowym wskaźnikiem referencyjnym.

Na potrzeby akapitu pierwszego okres, w którym właściwy organ może zobowiązać administratora do kontynuowania publikacji wskaźnika referencyjnego, nie przekracza 12 miesięcy.

Po upływie tego okresu właściwy organ dokonuje przeglądu swej decyzji w sprawie zobowiązania administratora do kontynuowania publikacji wskaźnika referencyjnego i może, w razie potrzeby, odpowiednio ten okres przedłużyć o nie dłużej niż kolejne 12 miesięcy. Maksymalny okres obowiązkowego administrowania nie przekracza ogółem 24 miesięcy.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, w razie gdy dochodzi do likwidacji administratora kluczowego wskaźnika referencyjnego na skutek postępowania upadłościowego, właściwy organ dokonuje oceny, czy i w jaki sposób kluczowy wskaźnik referencyjny może zostać powierzony nowemu administratorowi lub czy można w sposób uporządkowany zaprzestać jego opracowywania, uwzględniając procedurę określoną zgodnie z art. 28 ust. 1.

*Artykuł 22***Ograniczenie pozycji rynkowej administratorów kluczowych wskaźników referencyjnych**

Administrator, który opracowuje kluczowy wskaźnik referencyjny, podejmuje, bez uszczerbku dla stosowania unijnego prawa konkurencji, odpowiednie kroki, aby zapewnić udostępnianie licencji i informacji dotyczących wskaźników referencyjnych wszystkim użytkownikom na uczciwych, rozsądnych, przejrzystych i niedyskryminujących zasadach.

*Artykuł 23***Obowiązkowe przekazywanie danych na potrzeby kluczowego wskaźnika referencyjnego**

1. Niniejszy artykuł stosuje się do kluczowych wskaźników referencyjnych opartych na danych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, z których większość stanowią podmioty nadzorowane.
2. Administrator jednego lub kilku kluczowych wskaźników referencyjnych przedstawia co dwa lata właściwemu organowi ocenę zdolności każdego opracowywanego przez niego kluczowego wskaźnika referencyjnego do pomiaru danego rynku lub danych realiów gospodarczych.
3. Jeżeli podmiot nadzorowany przekazujący dane na potrzeby kluczowego wskaźnika referencyjnego zamierza zaprzestać przekazywania danych wejściowych, niezwłocznie powiadamia o tym na piśmie administratora wskaźnika referencyjnego, który niezwłocznie powiadamia właściwy dla siebie organ. Jeżeli podmiot nadzorowany przekazujący dane ma siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, organ właściwy dla administratora informuje niezwłocznie organ właściwy dla danego podmiotu przekazującego dane. Administrator wskaźnika referencyjnego przedkłada właściwemu dla siebie organowi ocenę skutków wpływających na zdolność tego wskaźnika referencyjnego do pomiaru danego rynku lub danych realiów gospodarczych tak szybko jak to możliwe, ale nie później niż 14 dni od powiadomienia przez podmiot nadzorowany przekazujący dane.
4. Po otrzymaniu oceny dokonanej przez administratora wskaźnika referencyjnego, o której mowa w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, i na podstawie takiej oceny organ właściwy dla administratora niezwłocznie informuje ESMA i, w stosownych przypadkach, kolegium ustanowione na podstawie art. 46, oraz dokonuje własnej oceny zdolności tego wskaźnika referencyjnego do pomiaru danego rynku i danych realiów gospodarczych, uwzględniając obowiązującą administratora procedurę zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego określoną zgodnie z art. 28 ust. 1.
5. Od dnia, w którym organ właściwy dla administratora został powiadomiony o zamiarze podmiotu przekazującego dane zaprzestania przekazywania danych wejściowych i aż do dokonania oceny, o której mowa w ust. 4, organ ten jest uprawniony do zobowiązania podmiotów przekazujących dane, które dokonały powiadomienia zgodnie z ust. 3, do kontynuowania przekazywania danych wejściowych, w każdym razie przez nie dłużej niż cztery tygodnie, bez nakładania na podmioty nadzorowane obowiązku dokonywania transakcji lub zobowiązania się do dokonywania transakcji.
6. W przypadku gdy właściwy organ uzna, po upływie okresu określonego w ust. 5, na podstawie własnej oceny, o której mowa w ust. 4, że zagrożona jest reprezentatywność kluczowego wskaźnika referencyjnego, jest uprawniony do:
  - a) zobowiązania podmiotów nadzorowanych, wybranych zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu, w tym podmiotów, które nie przekazują jeszcze danych na potrzeby danego kluczowego wskaźnika referencyjnego, do przekazywania administratorowi danych wejściowych zgodnie z metodą administratora, kodeksem postępowania, o którym mowa w art. 15, i innymi zasadami. Zobowiązanie takie obowiązuje przez odpowiedni okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od daty pierwotnej decyzji zobowiązującej do obowiązkowego przekazywania danych podjętej na podstawie ust. 5 lub, w przypadku takich podmiotów, które nie są jeszcze podmiotami przekazującymi dane, od daty przyjęcia na podstawie niniejszej litery decyzji zobowiązującej do obowiązkowego przekazywania danych;

- b) przedłużenia okresu obowiązkowego przekazywania danych o odpowiedni okres nieprzekraczający 12 miesięcy, po dokonaniu na podstawie ust. 9 przeglądu wszelkich środków przyjętych zgodnie z lit. a) niniejszego ustępu;
- c) określenia formy, w jakiej mają zostać przekazane dane wejściowe, i terminu ich przekazania, bez nakładania na podmioty nadzorowane obowiązku dokonywania transakcji lub zobowiązania się do dokonywania transakcji;
- d) zobowiązania administratora do zmiany metody, kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 15, lub innych zasad dotyczących kluczowego wskaźnika referencyjnego.

Maksymalny okres obowiązkowego przekazywania danych na podstawie akapitu pierwszego lit. a) i b) nie przekracza ogółem 24 miesięcy.

7. Na potrzeby ust. 6 organ właściwy dla administratora w ścisłej współpracy z organem właściwym dla podmiotów nadzorowanych wybiera podmioty nadzorowane, które są zobowiązane do przekazywania danych wejściowych, na podstawie wielkości faktycznego i potencjalnego udziału podmiotu nadzorowanego w rynku, którego pomiar jest celem danego wskaźnika referencyjnego.

8. Organ właściwy dla podmiotu nadzorowanego przekazującego dane, który został zobowiązany do przekazywania danych na potrzeby wskaźnika referencyjnego za pomocą środków przyjętych zgodnie z ust. 6 lit. a), b) lub c) współpracuje z organem właściwym dla administratora w egzekwowaniu tych środków.

9. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 6 akapit pierwszy lit. a), organ właściwy dla administratora dokonuje przeglądu środków przyjętych na podstawie ust. 6. Organ ten znosi przedmiotowy środek, jeżeli uważa, że:

- a) w przypadku zniesienia środka podmioty przekazujące dane prawdopodobnie będą kontynuować przekazywanie danych wejściowych przez okres co najmniej 1 roku, co stwierdza się na podstawie przy najmniej:
  - (i) pisemnego zobowiązania przedłożonego administratorowi i właściwemu organowi przez podmioty przekazujące dane dotyczącego kontynuowania przekazywania danych wejściowych na potrzeby kluczowego wskaźnika referencyjnego przez okres co najmniej jednego roku, jeżeli środek zostanie zniesiony;
  - (ii) pisemnego sprawozdania przedłożonego właściwemu organowi przez administratora zawierającego dowody na uzasadnienie jego oceny, że po zniesieniu obowiązku przekazywania danych może zostać zapewniona ciągłość kluczowego wskaźnika referencyjnego;
- b) opracowywanie wskaźnika referencyjnego może być kontynuowane po zaprzestaniu przekazywania danych przez podmioty zobowiązane do obowiązkowego przekazywania danych wejściowych;
- c) istnieje zadowalający zastępczy wskaźnik referencyjny, a użytkownicy kluczowego wskaźnika referencyjnego mogą przejść na ten wskaźnik referencyjny ponosząc minimalne koszty, co stwierdza się co najmniej na podstawie pisemnego sprawozdania administratora opisującego szczegółowo sposób przejścia na zastępczy wskaźnik referencyjny oraz zdolność użytkowników do przejścia na ten wskaźnik referencyjny, oraz koszty, jakie w związku z tym poniosą; lub
- d) nie istnieją żadne odpowiednie alternatywne podmioty przekazujące dane, a zaprzestanie przekazywania danych przez odpowiednie podmioty nadzorowane osłabiłoby wskaźnik referencyjny na tyle, że konieczne byłoby zaprzestanie jego opracowywania.

10. W przypadku decyzji o zaprzestaniu opracowywania kluczowego wskaźnika referencyjnego każdy podmiot nadzorowany przekazujący dane na potrzeby tego wskaźnika referencyjnego nadal przekazuje dane wejściowe w ciągu okresu określonego przez właściwy organ, który nie może być dłuższy niż maksymalny okres wynoszący 24 miesiące przewidziany w ust. 6 akapit drugi.

11. Administrator informuje odpowiedni właściwy organ o naruszeniu wymogów określonych w ust. 6 przez podmioty przekazujące dane najszybciej jak można tego zasadnie oczekiwać.

12. W przypadku gdy wskaźnik referencyjny zostanie uznany za kluczowy zgodnie z procedurą określoną w art. 20 ust. 2, 3, 4 i 5, organ właściwy dla administratora jest uprawniony do zobowiązania do przekazywania danych wejściowych zgodnie z ust. 5 i ust. 6 lit. a), b) i c) niniejszego artykułu jedynie tych podmiotów nadzorowanych przekazujących dane, które mają siedzibę lub miejsce zamieszkania w jego państwie członkowskim.

ROZDZIAŁ 5

Istotne wskaźniki referencyjne

Artykuł 24

Istotne wskaźniki referencyjne

1. Wskaźnik referencyjny, który nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w art. 20 ust. 1, jest istotnym wskaźnikiem referencyjnym, jeżeli:
  - a) jest wykorzystywany pośrednio lub bezpośrednio w zestawie wskaźników referencyjnych stosowanych jako odniesienie dla instrumentów finansowych lub umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, o całkowitej uśrednionej wartości wynoszącej co najmniej 50 mld EUR szacowanej na podstawie wszystkich okresów zapadalności wskaźnika referencyjnego, w stosownych przypadkach, za okres sześciu miesięcy; lub
  - b) nie ma on żadnych lub ma bardzo niewiele odpowiednich rynkowych zastępczych wskaźników referencyjnych i w wypadku gdyby zaprzestano opracowywania wskaźnika referencyjnego lub gdyby był on opracowywany na podstawie danych wejściowych, które przestały być w pełni reprezentatywne dla danego rynku lub danych realiów gospodarczych lub na podstawie niewiarygodnych danych wejściowych, miałyby to znaczący i negatywny wpływ na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych lub przedsiębiorstw w jednym lub kilku państwach członkowskich.
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 49 w celu dokonania przeglądu metody wyliczania stosowanej do ustalania progu, o którym mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, w świetle zmian rynkowych, rozwoju cen i zmian regulacyjnych, a także przydatności klasyfikacji wskaźników referencyjnych, w przypadku gdy całkowita wartość instrumentów finansowych, umów finansowych lub funduszy inwestycyjnych stosujących je jako odniesienie jest bliska tego progu. Taki przegląd odbywa się co najmniej co dwa lata od dnia 1 stycznia 2018 r.
3. Administrator natychmiast powiadamia właściwy organ, jeżeli jego istotny wskaźnik referencyjny spada poniżej progu wymienionego w ust. 1 lit. a).

Artykuł 25

Odstępstwa od wymogów szczególnych dotyczących istotnych wskaźników referencyjnych

1. Administrator może postanowić, że nie będzie stosował do swoich istotnych wskaźników referencyjnych art. 4 ust. 2, art. 4 ust. 7 lit. c), d) i e), art. 11 ust. 3 lit. b) lub art. 15 ust. 2, jeżeli uważa, że stosowanie jednego lub więcej z tych przepisów byłoby nieproporcjonalne, uwzględniając charakter lub wpływ wskaźnika referencyjnego lub wielkość administratora.
2. W wypadku gdy administrator postanowi, że nie będzie stosował jednego lub więcej przepisów, o których mowa w ust. 1, natychmiast powiadamia o tym właściwy organ i dostarcza mu wszelkie istotne informacje potwierdzające dokonaną przez administratora ocenę sytuacji odnośnie do tego, że stosowanie jednego lub więcej z tych przepisów byłoby nieproporcjonalne, uwzględniając charakter lub wpływ wskaźników referencyjnych lub wielkość administratora.
3. Właściwy organ może postanowić, że administrator istotnego wskaźnika referencyjnego ma jednak stosować jeden lub więcej wymogów określonych w art. 4 ust. 2, art. 4 ust. 7 lit. c), d) i e), art. 11 ust. 3 lit. b) oraz art. 15 ust. 2, jeżeli uważa, że jest to stosowne, uwzględniając charakter lub wpływ wskaźników referencyjnych lub wielkość administratora. W swej ocenie właściwy organ, na podstawie informacji dostarczonych przez administratora, uwzględni następujące kryteria:
  - a) podatność wskaźnika referencyjnego na manipulację;
  - b) charakter danych wejściowych;
  - c) poziom konfliktów interesów;
  - d) stopień swobody uznania administratora;

- e) wpływ wskaźnika referencyjnego na rynki;
- f) charakter, skalę i złożoność procesu opracowywania wskaźnika referencyjnego;
- g) znaczenie wskaźnika referencyjnego dla zapewniania stabilności finansowej;
- h) wartość instrumentów finansowych i umów finansowych lub funduszy inwestycyjnych, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie;
- i) wielkość, model organizacyjny lub strukturę administratora.

4. W ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia od administratora na podstawie ust. 2 właściwy organ powiadamia tego administratora o swej decyzji w sprawie stosowania dodatkowego wymogu zgodnie z ust. 3. Jeżeli powiadomienie właściwego organu następuje w trakcie postępowania w sprawie udzielania zezwolenia lub rejestracji, stosuje się terminy określone w art. 34.

5. Wykonując uprawnienia nadzorcze zgodnie z art. 41, właściwy organ dokonuje regularnego przeglądu aktualności jego oceny dokonanej zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu.

6. Jeżeli właściwy organ uzna, w oparciu o uzasadnione podstawy, że przedstawione zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu informacje są niekompletne lub że potrzebne są dodatkowe informacje, 30-dniowy termin, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, biegnie dopiero od dnia, w którym takie dodatkowe informacje zostaną dostarczone przez administratora, chyba że na podstawie ust. 4 niniejszego artykułu stosuje się terminy określone w art. 34.

7. Jeżeli administrator istotnego wskaźnika referencyjnego nie przestrzega jednego lub więcej wymogów określonych w art. 4 ust. 2, art. 4 ust. 7 lit. c), d) i e), art. 11 ust. 3 lit. b) oraz art. 15 ust. 2, publikuje on i zachowuje oświadczenie o zgodności, w którym wyraźnie podaje powody, dla których uznaje za stosowne nie przestrzegać tych przepisów.

8. ESMA opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych w celu sporządzenia wzoru oświadczenia o zgodności, o którym mowa w ust. 7.

ESMA przedstawia Komisji projekty wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

9. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych doprecyzowujących kryteria, o których mowa w ust. 3.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

ROZDZIAŁ 6

Pozaistotne wskaźniki referencyjne

Artykuł 26

Pozaistotne wskaźniki referencyjne

1. Administrator może postanowić, że nie będzie stosował art. 4 ust. 2, art. 4 ust. 7 lit. c), d) i e), art. 4 ust. 8, art. 5 ust. 2, art. 5 ust. 3, art. 5 ust. 4, art. 6 ust. 1, art. 6 ust. 3, art. 6 ust. 5, art. 7 ust. 2, art. 11 ust. 1 lit. b), art. 11 ust. 2 lit. b) i c), art. 11 ust. 3, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2, art. 15 ust. 2, art. 16 ust. 2 i 3 do swoich nieistotnych wskaźników referencyjnych.

2. Administrator powiadamia natychmiast właściwy dla siebie organ, jeżeli jego pozaistotny wskaźnik referencyjny przekracza próg, o którym mowa w art. 24 ust. 1 lit. a). W takiej sytuacji w ciągu trzech miesięcy administrator powinien przestrzegać wymogów mających zastosowanie do istotnych wskaźników referencyjnych.
3. Jeżeli administrator pozaistotnego wskaźnika referencyjnego postanowi, że nie będzie stosował jednego lub więcej przepisów, o których mowa w ust. 1, publikuje on i zachowuje oświadczenie o zgodności, w którym wyraźnie podaje powody, dla których uznał za stosowne nie przestrzegać tych przepisów. Administrator przedkłada oświadczenie o zgodności właściwemu dla siebie organowi.
4. Odpowiedni właściwy organ dokonuje przeglądu oświadczenia o zgodności, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Właściwy organ może zobowiązać administratora do przedstawienia dodatkowych informacji dotyczących opracowywanych przez niego pozaistotnych wskaźników referencyjnych zgodnie z art. 41 oraz może zobowiązać do wprowadzenia zmian, które zapewnią zgodność z niniejszym rozporządzeniem.
5. ESMA opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych w celu sporządzenia wzoru oświadczenia o zgodności, o którym mowa w ust. 3.

ESMA przedstawia Komisji projekty wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

TYTUŁ IV

PRZEJRZYSTOŚĆ I OCHRONA KONSUMENTÓW

Artykuł 27

Oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego

1. W ciągu dwóch tygodni od wpisania administratora do rejestru, o którym mowa w art. 36, administrator ten publikuje, w sposób zapewniający sprawiedliwy i łatwy dostęp, oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego w odniesieniu do każdego wskaźnika referencyjnego lub – w stosownych przypadkach – do rodziny wskaźników referencyjnych, które można stosować w Unii zgodnie z art. 29.

Jeżeli ten administrator rozpoczyna opracowywanie nowego wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych, które można stosować w Unii zgodnie z art. 29, publikuje w ciągu dwóch tygodni, w sposób zapewniający sprawiedliwy i łatwy dostęp, oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego w odniesieniu do każdego wskaźnika referencyjnego lub – w stosownych przypadkach – do rodziny wskaźników referencyjnych.

Administrator dokonuje przeglądu i, w stosownych przypadkach, uaktualnia oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego dla każdego wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych w przypadku zmiany w informacjach dostarczanych zgodnie z niniejszym artykułem, nie rzadziej niż co dwa lata.

Oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego:

- a) wyraźnie i jednoznacznie definiuje rynek lub realia gospodarcze, których pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego, oraz okoliczności, w jakich pomiar ten może stać się niewiarygodny;
- b) określa specyfikacje techniczne, w których wyraźnie i jednoznacznie wskazuje elementy obliczenia wskaźnika referencyjnego, w przypadku których można korzystać ze swobody uznania, kryteria mające zastosowanie do korzystania ze swobody uznania i stanowiska osób mogących korzystać ze swobody uznania, oraz sposób późniejszej oceny każdego przypadku skorzystania ze swobody uznania;
- c) informuje, że istnieje możliwość wystąpienia czynników, w tym czynników zewnętrznych, na które administrator nie ma wpływu, wymagających dokonania zmian wskaźnika referencyjnego lub zaprzestania jego opracowywania; oraz
- d) informuje użytkowników, że zmiany wskaźnika referencyjnego lub zaprzestanie jego opracowywania mogą wpłynąć na umowy finansowe i instrumenty finansowe, w przypadku których stosowany jest jako odniesienie, lub na pomiar wyników funduszy inwestycyjnych.

2. Oświadczenie dotyczące wskaźnika referencyjnego zawiera co najmniej następujące elementy:
  - a) definicje wszystkich kluczowych terminów dotyczących danego wskaźnika referencyjnego;
  - b) uzasadnienie przyjęcia określonej metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego, procedur dotyczących przeglądu oraz zatwierdzenia danej metody;
  - c) kryteria i procedury zastosowane do wyznaczenia wskaźnika referencyjnego, w tym opis danych wejściowych, pierwszeństwo przyznawane różnym rodzajom danych wejściowych, minimalne dane niezbędne do wyznaczenia wskaźnika referencyjnego, zastosowanie jakichkolwiek modeli lub metod ekstrapolacji oraz wszelkich innych procedur służących zrównoważeniu części składowych indeksu wskaźnika referencyjnego;
  - d) środki kontroli i zasady regulujące każdy przypadek dokonania oceny lub skorzystania ze swobody uznania przez administratora lub podmioty przekazujące dane, aby zapewnić spójność w dokonywaniu takiej oceny lub korzystaniu z takiej swobody uznania;
  - e) procedury regulujące wyznaczanie wskaźnika referencyjnego w okresach występowania warunków skrajnych lub w okresach, w których źródła danych dotyczących transakcji mogą być niewystarczające, niedokładne lub niewiarygodne oraz ewentualne ograniczenia wskaźnika referencyjnego w takich okresach;
  - f) procedury postępowania w przypadku błędów w danych wejściowych lub przy wyznaczaniu wskaźnika referencyjnego, w tym określenie, kiedy wymagane jest powtórne wyznaczenie wskaźnika referencyjnego; oraz
  - g) identyfikacja potencjalnych ograniczeń wskaźnika referencyjnego, w tym jego funkcjonowania na nie płynnych lub rozczłonkowanych rynkach oraz ewentualnej koncentracji danych wejściowych.
3. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu doprecyzowania treści oświadczenia dotyczącego wskaźnika referencyjnego i przypadków, w których wymagana jest aktualizacja oświadczenia.

ESMA rozróżnia pomiędzy różnymi rodzajami wskaźników referencyjnych i sektorów określonymi w niniejszym rozporządzeniu oraz uwzględnia zasadę proporcjonalności.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 28

Zmiany i zaprzestanie opracowywania wskaźnika referencyjnego

1. Administrator publikuje, wraz z oświadczeniem dotyczącym wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 27, procedurę dotyczącą działań podejmowanych przez administratora na wypadek zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego, który może być stosowany w Unii zgodnie z art. 29 ust. 1. Procedura może być opracowana – w stosownych przypadkach – dla rodzin wskaźników referencyjnych, i jest aktualizowana oraz publikowana po wprowadzeniu każdej istotnej zmiany.
2. Podmioty nadzorowane, inne niż administrator, o którym mowa w ust. 1, które stosują wskaźnik referencyjny, sporządzają i zachowują rzetelne plany, sporządzone na piśmie, określające działania, które podjęłyby na wypadek istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania danego wskaźnika referencyjnego. Jeżeli jest to możliwe i zasadne, plany takie wskazują jeden lub kilka alternatywnych wskaźników referencyjnych, które można by stosować jako odniesienie w celu zastąpienia wskaźników referencyjnych, których opracowywanie zaprzestano, wskazując dlaczego takie wskaźniki referencyjne mogłyby być odpowiednią alternatywą. Podmioty nadzorowane, na wniosek, przekazują te plany i ich ewentualne aktualizacje odpowiedniemu właściwemu organowi oraz uwzględniają je w stosunkach umownych z klientami.

TYTUŁ V

STOSOWANIE WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH W UNII

Artykuł 29

Stosowanie wskaźnika referencyjnego

1. Podmiot nadzorowany może stosować w Unii wskaźnik referencyjny lub zestaw wskaźników referencyjnych, jeżeli wskaźnik referencyjny opracowuje administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii i wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 36, lub wskaźnik referencyjny, który wpisano do rejestru, o którym mowa w art. 36.
2. W przypadku gdy przedmiotem prospektu, który ma zostać opublikowany zgodnie z dyrektywą 2003/71/WE lub dyrektywą 2009/65/WE, są zbywalne papiery wartościowe lub inne produkty inwestycyjne, które stosują wskaźnik referencyjny jako odniesienie, emitent, oferent lub osoba ubiegająca się o zezwolenie na prowadzenie działalności handlowej na regulowanym rynku zapewniają, aby prospekt zawierał również jasną i widoczną informację o tym, czy wskaźnik referencyjny jest opracowywany przez administratora wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 36 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 30

Równoważność

1. W celu stosowania w Unii, zgodnie z art. 29 ust. 1, wskaźnika referencyjnego lub zestawu wskaźników referencyjnych opracowywanego przez administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim, wskaźnik referencyjny oraz administrator muszą być wpisani do rejestru, o którym mowa w art. 36. Wpis do rejestru wymaga spełnienia następujących warunków:
  - a) Komisja przyjęła decyzję dotyczącą równoważności zgodnie z ust. 2 lub 3 niniejszego artykułu;
  - b) administrator uzyskał zezwolenie lub został zarejestrowany w danym państwie trzecim, w którym podlega nadzorowi;
  - c) administrator powiadomił ESMA, że wyraża zgodę na stosowanie jego istniejących lub potencjalnych wskaźników referencyjnych przez podmioty nadzorowane w Unii, przekazał ESMA wykaz wskaźników referencyjnych, na których stosowanie w Unii wyraził zgodę, oraz poinformował ESMA o właściwym organie odpowiedzialnym za nadzór nad nim w państwie trzecim; oraz
  - d) funkcjonuje porozumienie o współpracy, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu.
2. Komisja może przyjąć decyzję wykonawczą stwierdzającą, że ramy prawne i praktyki nadzorcze państwa trzeciego zapewniają, aby:
  - a) administratorzy, którzy uzyskali zezwolenie lub zostali zarejestrowani w tym państwie trzecim, spełniali wiążące wymogi równoważne wymogom na podstawie niniejszego rozporządzenia, uwzględniając w szczególności to, czy ramy prawne i praktyki nadzorcze państwa trzeciego zapewniają zgodność z zasadami IOSCO dotyczącymi finansowych wskaźników referencyjnych lub, w stosownych przypadkach, z zasadami IOSCO dotyczącymi agencji zgłaszających ceny ropy naftowej; oraz
  - b) wiążące wymogi podlegały w sposób ciągły skutecznemu nadzorowi i egzekwowaniu w tym państwie trzecim.

Taką decyzję wykonawczą przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 50 ust. 2.

3. Komisja może alternatywnie przyjąć decyzję wykonawczą stwierdzającą, że:

- a) wiążące wymogi w państwie trzecim w odniesieniu do poszczególnych administratorów lub poszczególnych wskaźników referencyjnych bądź rodzin wskaźników referencyjnych są równoważne wymogom wynikającym z niniejszego rozporządzenia, uwzględniając w szczególności to, czy ramy prawne i praktyki nadzorcze państwa trzeciego zapewniają zgodność z zasadami IOSCO dotyczącymi finansowych wskaźników referencyjnych lub, w stosownych przypadkach, z zasadami IOSCO dotyczącymi agencji zgłaszających ceny ropy naftowej; oraz
- b) tacy poszczególni administratorzy lub poszczególne wskaźniki referencyjne lub rodziny wskaźników referencyjnych podlegają w sposób ciągły skutecznemu nadzorowi oraz egzekwowaniu w tym państwie trzecim.

Taką decyzję wykonawczą przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 50 ust. 2.

4. ESMA zawiera porozumienia o współpracy z właściwymi organami państw trzecich, których ramy prawne i praktyki nadzorcze uznano za równoważne zgodnie z ust. 2 lub 3. W porozumieniach takich określa się przynajmniej:
- mechanizm wymiany informacji między ESMA a właściwymi organami danych państw trzecich, obejmujący dostęp do wszystkich istotnych informacji dotyczących administratorów, którzy uzyskali zezwolenie w tym państwie trzecim, jakich zażąda ESMA;
  - mechanizm szybkiego powiadamiania ESMA w sytuacji, w której właściwy organ państwa trzeciego uznaje, że nadzorowany przez niego administrator, który uzyskał zezwolenie w tym państwie trzecim, narusza warunki swojego zezwolenia lub inne przepisy krajowe państwa trzeciego;
  - procedury dotyczące koordynacji działań w zakresie nadzoru, w tym kontrole na miejscu.
5. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych określających minimalny zakres porozumienia o współpracy, o którym mowa w ust. 4, w celu umożliwienia właściwym organom i ESMA wykonywania całości uprawnień nadzorczych przysługujących im na podstawie niniejszego rozporządzenia.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 31

Cofnięcie rejestracji administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim

1. ESMA cofa rejestrację administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim wykreślając tego administratora z rejestru, o którym mowa w art. 36, w przypadku gdy posiada uzasadnione powody, oparte na udokumentowanych dowodach, wskazujące, że administrator:
- działa z wyraźną szkodą dla interesów użytkowników jego wskaźników referencyjnych lub prawidłowego funkcjonowania rynków; lub
  - dopuszczył się poważnego naruszenia przepisów krajowych lub innych przepisów, które mają do niego zastosowanie w danym państwie trzecim, na podstawie których Komisja przyjęła decyzję wykonawczą zgodnie z art. 30 ust. 2 lub 3.
2. ESMA podejmuje decyzję na podstawie ust. 1 jedynie wówczas, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:
- ESMA przekazała sprawę właściwemu organowi państwa trzeciego, który nie podjął odpowiednich środków niezbędnych do ochrony inwestorów i prawidłowego funkcjonowania rynków w Unii lub nie zdołał wykazać, że dany administrator przestrzega wymogów mających do niego zastosowanie w państwie trzecim;
  - ESMA powiadomiła właściwy organ państwa trzeciego o swoim zamiarze cofnięcia rejestracji danego administratora co najmniej na 30 dni przed jej cofnięciem.
3. ESMA niezwłocznie informuje pozostałe właściwe organy o każdym środku przyjętym zgodnie z ust. 1 i publikuje swoją decyzję na swojej stronie internetowej.

Artykuł 32

Uznanie administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim

1. Do czasu przyjęcia decyzji dotyczącej równoważności zgodnie z art. 30 ust. 2 lub 3 wskaźnik referencyjny opracowywany przez administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim może być stosowany przez podmioty nadzorowane w Unii, pod warunkiem że administrator zostanie uprzednio uznany przez właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia zgodnie z niniejszym artykułem.

2. Administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim zamierzający ubiegać się o uprzednie uznanie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, spełnia wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu z wyjątkiem art. 11 ust. 4, art. 16, 20, 21 i 23. Administrator może spełnić ten warunek, stosując, w stosownych przypadkach, zasady IOSCO dotyczące finansowych wskaźników referencyjnych lub zasady IOSCO dotyczące agencji zgłaszających ceny ropy naftowej, pod warunkiem że takie stosowanie jest równoważne ze spełnieniem wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem art. 11 ust. 4, art. 16, 20, 21 i 23.

Na potrzeby ustalenia, czy warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest spełniony, oraz w celu oceny zgodności, w stosownych przypadkach, z zasadami IOSCO dotyczącymi finansowych wskaźników referencyjnych lub z zasadami IOSCO dotyczącymi agencji zgłaszających ceny ropy naftowej właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia może oprzeć się na ocenie niezależnego zewnętrznego audytora lub, jeżeli administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim podlega nadzorowi, na zaświadczeniu wystawionym przez właściwy organ państwa trzeciego, w którym administrator ma siedzibę lub miejsce zamieszkania.

Jeżeli i w zakresie, w jakim administrator jest w stanie wykazać, że opracowywany przez niego wskaźnik referencyjny jest wskaźnikiem referencyjnym danych regulowanych lub towarowym wskaźnikiem referencyjnym, który nie opiera się na danych pochodzących od podmiotów przekazujących dane, z których większość stanowią podmioty nadzorowane, administrator nie jest zobowiązany do spełniania wymogów niemających zastosowania do opracowywania wskaźników referencyjnych danych regulowanych i towarowych wskaźników referencyjnych, jak określono odpowiednio w art. 17 i art. 19 ust. 1.

3. Administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim ubiegający się o uprzednie uznanie, o którym mowa w ust. 1, ma przedstawiciela prawnego mającego siedzibę w państwie członkowskim odniesienia. Przedstawiciel prawny jest osobą fizyczną mającą miejsce zamieszkania w Unii lub osobą prawną mającą siedzibę w Unii, wyraźnie ustanowioną przez administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim do działania w jego imieniu w stosunku do organów i innych osób w Unii w zakresie obowiązków administratora wynikających z niniejszego rozporządzenia. Przedstawiciel prawny wykonuje wraz z administratorem zadania jednostki nadzorczej w stosunku do opracowywania wskaźników referencyjnych przez administratora na podstawie niniejszego rozporządzenia i w tym zakresie odpowiada przed właściwym organem państwa członkowskiego odniesienia.

4. Państwo członkowskie odniesienia administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim określa się w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy administrator należy do grupy, w której skład wchodzi jeden podmiot nadzorowany mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii, państwem członkowskim odniesienia jest państwo członkowskie, w którym ten podmiot nadzorowany ma siedzibę lub miejsce zamieszkania; taki podmiot nadzorowany jest ustanawiany przedstawicielem prawnym na potrzeby ust. 3;
- b) jeżeli lit. a) nie ma zastosowania, w przypadku gdy administrator należy do grupy, w której skład wchodzi więcej niż jeden podmiot nadzorowany mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii, państwem członkowskim odniesienia jest państwo członkowskie, w którym siedzibę lub miejsce zamieszkania ma największa liczba podmiotów nadzorowanych, lub, w przypadku gdy jest równa liczba podmiotów nadzorowanych, państwem członkowskim odniesienia jest państwo, w którym wartość instrumentów finansowych, umów finansowych lub funduszy inwestycyjnych stosujących jako odniesienie dany wskaźnik referencyjny jest najwyższa. Jeden z podmiotów nadzorowanych mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie członkowskim odniesienia określonym zgodnie z niniejszą literą jest ustanawiany przedstawicielem prawnym na potrzeby ust. 3;
- c) jeżeli lit. a) i b) niniejszego ustępu nie mają zastosowania, w przypadku gdy jeden lub więcej wskaźników referencyjnych opracowywanych przez administratora jest stosowany jako odniesienie dla instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu w systemie obrotu zdefiniowanym w art. 4 ust. 1 pkt 24 dyrektywy 2014/65/UE w co najmniej jednym państwie członkowskim, państwem członkowskim odniesienia jest państwo członkowskie, w którym instrument finansowy stosujący którykolwiek z tych wskaźników referencyjnych jako odniesienie został dopuszczony do obrotu lub znalazł się w systemie obrotu po raz pierwszy i nadal znajduje się w obrocie. Jeżeli dane instrumenty finansowe zostały dopuszczone do obrotu lub znalazły się po raz pierwszy w systemach obrotu jednocześnie w różnych państwach członkowskich i nadal znajdują się w obrocie, państwem członkowskim odniesienia jest państwo, w którym wartość instrumentów finansowych, umów finansowych lub funduszy inwestycyjnych stosujących dany wskaźnik referencyjny jako odniesienie jest najwyższa;
- d) jeżeli lit. a), b) i c) nie mają zastosowania, w przypadku gdy jeden lub więcej wskaźników referencyjnych opracowywanych przez administratora jest stosowanych przez podmioty nadzorowane w więcej niż jednym państwie członkowskim, państwem członkowskim odniesienia jest państwo członkowskie, w którym siedzibę lub miejsce zamieszkania ma największa liczba podmiotów nadzorowanych, lub, w przypadku gdy jest równa liczba podmiotów nadzorowanych, państwem członkowskim odniesienia jest państwo, w którym wartość instrumentów finansowych, umów finansowych lub funduszy inwestycyjnych stosujących dany wskaźnik referencyjny jako odniesienie jest najwyższa;
- e) jeżeli lit. a), b), c) i d) nie mają zastosowania i jeżeli administrator zawarł z podmiotem nadzorowanym umowę zezwalającą na stosowanie opracowywanego przez niego wskaźnika referencyjnego, państwem członkowskim odniesienia jest państwo członkowskie, w którym taki podmiot nadzorowany ma siedzibę lub miejsce zamieszkania.

5. Administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim ubiegający się o uprzednie uznanie, o którym mowa w ust. 1, zwraca się z wnioskiem o uznanie do właściwego organu państwa członkowskiego odniesienia. Wnioskujący administrator przedstawia wszelkie informacje, które są niezbędne do stwierdzenia przez właściwy organ, że administrator w chwili uznania podjął wszelkie działania niezbędne do spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 2, a także przekazuje wykaz aktualnych lub ewentualnych wskaźników referencyjnych, które mogą być stosowane w Unii, oraz wskazuje, w stosownych przypadkach, właściwy organ odpowiedzialny za nadzór tego administratora w państwie trzecim.

W terminie 90 dni roboczych od otrzymania wniosku, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, właściwy organ sprawdza, czy spełnione zostały warunki określone w ust. 2, 3 i 4.

Jeżeli właściwy organ uzna, że warunki określone w ust. 2, 3 i 4 nie zostały spełnione, oddala wniosek o uznanie i podaje powody jego oddalenia. Ponadto uznanie następuje, o ile spełnione zostały następujące dodatkowe warunki:

- a) w przypadku gdy administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim podlega nadzorowi, zawarto odpowiednie porozumienie o współpracy pomiędzy właściwym organem państwa członkowskiego odniesienia a właściwym organem państwa trzeciego, w którym administrator ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, zgodnie z regulacyjnymi standardami technicznymi przyjętymi na podstawie art. 30 ust. 5, w celu zapewnienia sprawnej wymiany informacji umożliwiającej właściwemu organowi wykonywanie jego obowiązków zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- b) ustawodawstwo, przepisy wykonawcze lub administracyjne państwa trzeciego, w którym siedzibę lub miejsce zamieszkania ma administrator, ani, w stosownych przypadkach, ograniczenia uprawnień nadzorczych i uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających organu nadzoru tego państwa trzeciego nie uniemożliwiają skutecznego sprawowania nadzoru przez właściwy organ zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

6. W przypadku gdy właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia uzna, że administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim opracowuje wskaźnik referencyjny, który spełnia warunki dla istotnego lub pozaistotnego wskaźnika referencyjnego, zgodnie z odpowiednio art. 24 i 26, powiadamia o tym niezwłocznie ESMA. Do takiej oceny dołącza on informacje przekazane przez administratora w odpowiednim wniosku o uznanie.

W ciągu miesiąca od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w akapicie pierwszym, ESMA udziela właściwemu organowi rady odnośnie do przyporządkowania wskaźnika referencyjnego do określonego rodzaju i wymogów mających zastosowanie do jego opracowywania, zgodnie z art. 24, 25 i 26. Rada ta może w szczególności dotyczyć tego, czy ESMA uważa, że spełniono warunki przyporządkowania do danego rodzaju na podstawie informacji przekazanych przez administratora we wniosku o uznanie.

Bieg terminu, o którym mowa w ust. 5, pozostaje zawieszony od dnia otrzymania przez ESMA powiadomienia do czasu udzielenia przez ESMA rady zgodnie z niniejszym ustępem.

Jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia proponuje uznanie wbrew radzie ESMA, o której mowa w akapicie drugim, informuje o tym ESMA, podając uzasadnienie. ESMA publikuje informację o tym, że właściwy organ nie stosuje się lub nie zamierza zastosować się do tej rady. ESMA może również, indywidualnie w każdym przypadku, podjąć decyzję o opublikowaniu przedstawionego przez właściwy organ uzasadnienia dla niezastosowania się do tej rady. Zainteresowany właściwy organ jest z wyprzedzeniem powiadamiany o takiej publikacji.

7. Właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia powiadamia ESMA o każdej decyzji o uznaniu administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim w terminie pięciu dni roboczych, a także przekazuje wykaz wskaźników referencyjnych opracowywanych przez administratora, które mogą być stosowane w Unii, oraz podaje, w stosownych przypadkach, właściwy organ odpowiedzialny za nadzór w państwie trzecim.

8. Właściwy organ państwa członkowskiego odniesienia zawiesza lub, w stosownych przypadkach, cofa uznanie przyznane zgodnie z ust. 5, jeżeli ma uzasadnione, oparte na udokumentowanych dowodach podstawy, aby sądzić, że administrator działa z wyraźną szkodą dla interesów użytkowników jego wskaźników referencyjnych lub prawidłowego funkcjonowania rynków lub administrator poważnie naruszył odpowiednie wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu lub złożył fałszywe oświadczenia lub zastosował jakiegokolwiek inne środki niezgodne z prawem, aby uzyskać uznanie.

9. ESMA może opracować projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu określenia formy i treści wniosku, o którym mowa w ust. 5, oraz w szczególności przedstawienia informacji wymaganych w ust. 6.

W przypadku opracowania takich projektów regulacyjnych standardów technicznych ESMA przedstawia je Komisji.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 33

Zatwierdzanie wskaźników referencyjnych opracowywanych w państwie trzecim

1. Administrator mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii i posiadający zezwolenie lub zarejestrowany zgodnie z art. 34 lub każdy inny podmiot nadzorowany mający siedzibę w Unii z jasno i precyzyjnie określoną rolą w ramach dotyczących kontroli lub odpowiedzialności administratora z państwa trzeciego, który jest w stanie skutecznie monitorować opracowywanie wskaźnika referencyjnego, może zwrócić się do odpowiedniego właściwego organu z wnioskiem o zatwierdzenie wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych opracowywanych w państwie trzecim w celu ich stosowania w Unii, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) zatwierdzający administrator lub inny podmiot nadzorowany sprawdził i może w każdej chwili wykazać przed odpowiednim właściwym organem, że opracowywanie wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych, które mają zostać zatwierdzone, spełnia – w obowiązkowy lub dobrowolny sposób – wymogi co najmniej tak samo rygorystyczne jak wymogi niniejszego rozporządzenia;
- b) zatwierdzający administrator lub inny podmiot nadzorowany posiada wiedzę fachową niezbędną do skutecznego monitorowania czynności związanych z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego w państwie trzecim oraz do zarządzania związanym z nim ryzykiem;
- c) istnieje obiektywny powód opracowywania wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych w państwie trzecim i zatwierdzenia tego wskaźnika referencyjnego lub tej rodziny wskaźników referencyjnych w celu ich stosowania w Unii.

Na potrzeby lit. a) przy ocenie, czy opracowywanie wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych, które mają zostać zatwierdzone, spełnia wymogi, które są co najmniej tak samo rygorystyczne jak wymogi niniejszego rozporządzenia, właściwy organ może wziąć pod uwagę, czy zgodność opracowywania wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych odpowiednio z zasadami IOSCO dotyczącymi finansowych wskaźników referencyjnych lub zasadami IOSCO dotyczącymi agencji zgłaszających ceny ropy naftowej byłaby równoważna zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia.

2. Administrator lub podmiot nadzorowany, występujący z wnioskiem o zatwierdzenie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje wszelkie informacje niezbędne do stwierdzenia przez właściwy organ spełnienia, w momencie składania wniosku, wszystkich warunków, o których mowa w ust. 1.

3. W ciągu 90 dni roboczych od otrzymania wniosku o zatwierdzenie, o którym mowa w ust. 1, odpowiedni właściwy organ rozpatruje ten wniosek i wydaje decyzję o zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia. Właściwy organ powiadamia ESMA o zatwierdzonym wskaźniku referencyjnym lub zatwierdzonej rodzinie wskaźników referencyjnych.

4. Zatwierdzony wskaźnik referencyjny lub zatwierdzoną rodzinę wskaźników referencyjnych uznaje się za wskaźnik referencyjny lub rodzinę wskaźników referencyjnych opracowywanych przez zatwierdzającego administratora lub inny podmiot nadzorowany. Zatwierdzający administrator lub inny podmiot nadzorowany nie może wykorzystywać zatwierdzenia w celu uchylecia się od wymogów niniejszego rozporządzenia.

5. Administrator lub inny podmiot nadzorowany, który zatwierdził wskaźnik referencyjny lub rodzinę wskaźników referencyjnych opracowywanych w państwie trzecim, pozostaje w pełni odpowiedzialny za taki wskaźnik referencyjny lub rodzinę wskaźników referencyjnych i za wypełnianie obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia.

6. Jeżeli organ właściwy dla zatwierdzającego administratora lub innego podmiotu nadzorowanego posiada uzasadnione powody, aby uznać, że warunki określone w ust. 1 niniejszego artykułu nie są już spełniane, organ ten jest uprawniony do zażądania od zatwierdzającego administratora lub innego podmiotu nadzorowanego cofnięcia zatwierdzenia i poinformowania o tym fakcie ESMA. W przypadku cofnięcia zatwierdzenia stosuje się art. 28.

7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 49 dotyczących środków służących określeniu warunków, zgodnie z którymi odpowiednie właściwe organy mogą ocenić, czy istnieje obiektywny powód opracowywania wskaźnika referencyjnego lub rodziny wskaźników referencyjnych w państwie trzecim i ich zatwierdzenia w celu ich stosowania w Unii. Komisja uwzględni takie elementy jak specyfika danego rynku lub danych realiów gospodarczych, których pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego, potrzeba powiązania opracowywania wskaźnika referencyjnego z takim rynkiem lub realiami gospodarczymi, potrzeba powiązania opracowywania wskaźnika referencyjnego z podmiotami przekazującymi dane, rzeczywista dostępność danych wejściowych z powodu różnych stref czasowych oraz szczególne umiejętności wymagane przy opracowywaniu wskaźników referencyjnych.

TYTUŁ VI

UDZIELANIE ZEZWOLEŃ, REJESTRACJA I NADZOROWANIE ADMINISTRATORÓW

ROZDZIAŁ I

Udzielanie zezwoleń i rejestracja

Artykuł 34

Udzielenie zezwolenia administratorowi i jego rejestracja

1. Osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę lub miejsce zamieszkania w Unii, która zamierza działać jako administrator, składa wniosek do właściwego organu, wyznaczonego na podstawie art. 40, w państwie członkowskim, w którym osoba ta ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, w celu uzyskania:
  - a) zezwolenia, jeżeli opracowuje lub zamierza opracowywać indeksy, które są stosowane lub przeznaczone do stosowania jako wskaźniki referencyjne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia;
  - b) rejestracji, jeżeli jest podmiotem nadzorowanym, innym niż administrator, który opracowuje lub zamierza opracowywać indeksy, które są stosowane lub przeznaczone do stosowania jako wskaźniki referencyjne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że działalności polegającej na opracowywaniu wskaźników referencyjnych nie uniemożliwiają przepisy sektorowe mające zastosowanie do podmiotu nadzorowanego i że żaden z opracowywanych indeksów nie mógłby zostać uznany za kluczowy wskaźnik referencyjny; lub
  - c) rejestracji, jeżeli opracowuje lub zamierza opracowywać tylko indeksy, które mogłyby zostać uznane za pozaistotne wskaźniki referencyjne.
2. Administrator, który uzyskał zezwolenie lub został zarejestrowany, zawsze przestrzega warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu i powiadamia właściwy organ o wszelkich istotnych zmianach w tym zakresie.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się w terminie 30 dni roboczych od zawarcia przez podmiot nadzorowany umowy o stosowaniu indeksu opracowywanego przez wnioskodawcę jako odniesienie dla instrumentu finansowego lub umowy finansowej lub do pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego.
4. Wnioskodawca przekazuje wszelkie informacje niezbędne do stwierdzenia przez właściwy organ, że wnioskodawca podjął, na dzień udzielenia zezwolenia lub rejestracji, wszelkie działania niezbędne do spełnienia wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu.
5. W terminie 15 dni roboczych od otrzymania wniosku odpowiedni właściwy organ sprawdza kompletność wniosku i informuje o tym odpowiednio wnioskodawcę. Jeżeli wniosek jest niekompletny, wnioskodawca przedkłada dodatkowe informacje wymagane przez odpowiedni właściwy organ. Termin określony w niniejszym ustępie biegnie od dnia przekazania przez wnioskującego administratora takich dodatkowych informacji.
6. Odpowiedni właściwy organ:
  - a) rozpatruje wniosek o zezwolenie i wydaje decyzję o udzieleniu lub odmowie udzielenia wnioskodawcy zezwolenia w terminie czterech miesięcy od otrzymania kompletnego wniosku;
  - b) rozpatruje wniosek o rejestrację i wydaje decyzję o rejestracji lub odmowie rejestracji wnioskodawcy w terminie 45 dni roboczych od otrzymania kompletnego wniosku.

W terminie pięciu dni roboczych od wydania decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ powiadamia o niej wnioskodawcę. Jeżeli właściwy organ odmawia wnioskodawcy udzielenia zezwolenia lub rejestracji, przedstawia uzasadnienie swojej decyzji.

7. Właściwy organ powiadamia ESMA o wszelkich decyzjach o udzieleniu wnioskodawcy zezwolenia lub o jego rejestracji w terminie pięciu dni roboczych od daty wydania takiej decyzji.

8. ESMA opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu doprecyzowania informacji, jakie należy przedstawić we wniosku o udzielenie zezwolenia oraz we wniosku o rejestrację, uwzględniając fakt, że udzielanie zezwoleń i rejestracja to odrębne procesy, przy czym udzielenie zezwolenia wymaga rozszerzonej oceny wniosku administratora, a także uwzględniając zasadę proporcjonalności, rodzaj podmiotów nadzorowanych wnioskujących o rejestrację na podstawie ust. 1 lit. b) oraz koszty, jakie mają ponieść wnioskodawcy i właściwe organy.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą określoną w art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 35

Cofnięcie lub zawieszenie zezwolenia lub rejestracji

1. Właściwy organ może cofnąć lub zawiesić zezwolenie udzielone administratorowi lub rejestrację administratora, w przypadku gdy administrator:

- a) wyraźnie zrzeka się zezwolenia lub rejestracji lub nie opracował żadnych wskaźników referencyjnych w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy;
- b) uzyskał zezwolenie lub został zarejestrowany, lub zatwierdził wskaźnik referencyjny, dopuszczając się poświadczenia nieprawdy lub w inny niezgodny z prawem sposób;
- c) przestał spełniać warunki, na podstawie których uzyskał zezwolenie lub został zarejestrowany; lub
- d) poważnie lub wielokrotnie naruszył przepisy niniejszego rozporządzenia.

2. Właściwy organ powiadamia ESMA o swojej decyzji w ciągu pięciu dni roboczych od dnia wydania tej decyzji.

ESMA aktualizuje niezwłocznie rejestr określony w art. 36.

3. Po wydaniu decyzji o zawieszeniu zezwolenia udzielonego administratorowi lub rejestracji administratora, jeżeli zaprzestanie opracowywania danego wskaźnika referencyjnego skutkowałoby wystąpieniem siły wyższej, pozbawieniem skuteczności lub innym naruszeniem warunków umowy finansowej lub instrumentu finansowego lub zasad funduszu inwestycyjnego, które stosują ten wskaźnik referencyjny jako odniesienie, jak określono w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 51 ust. 6, odpowiedni właściwy organ państwa członkowskiego, w którym administrator ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, może zezwolić na opracowywanie danego wskaźnika referencyjnego do czasu cofnięcia decyzji o zawieszeniu. W tym okresie stosowanie takiego wskaźnika referencyjnego przez podmioty nadzorowane jest dozwolone tylko do umów finansowych, instrumentów finansowych i funduszy inwestycyjnych, które już stosują taki wskaźnik referencyjny jako odniesienie.

4. Po wydaniu decyzji o cofnięciu zezwolenia udzielonego administratorowi lub rejestracji administratora stosuje się art. 28 ust. 2.

Artykuł 36

Rejestr administratorów i wskaźników referencyjnych

1. ESMA tworzy i prowadzi rejestr publiczny zawierający następujące informacje:

- a) tożsamość administratorów posiadających zezwolenie lub zarejestrowanych zgodnie z art. 34 oraz właściwe organy odpowiedzialne za nadzór nad nimi;

- b) tożsamość administratorów spełniających warunki określone w art. 30 ust. 1, wykaz wskaźników referencyjnych, o których mowa w art. 30 ust. 1 lit. c), oraz właściwe organy w państwie trzecim odpowiedzialne za nadzór nad nimi;
  - c) tożsamość administratorów, którzy zostali uznani zgodnie z art. 32, wykaz wskaźników referencyjnych, o których mowa w art. 32 ust. 7, oraz, w stosownych przypadkach, właściwe organy w państwie trzecim odpowiedzialne za nadzór nad nimi;
  - d) wskaźniki referencyjne, zatwierdzone zgodnie z procedurą określoną w art. 33, tożsamość ich administratorów oraz tożsamość zatwierdzających administratorów lub zatwierdzających podmiotów nadzorowanych.
2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, jest publicznie dostępny na stronie internetowej ESMA i w razie potrzeby jest niezwłocznie aktualizowany.

ROZDZIAŁ 2

Współpraca w zakresie nadzoru

Artykuł 37

Przekazywanie zadań między właściwymi organami

1. Zgodnie z art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 właściwy organ może przekazać swoje zadania wynikające z niniejszego rozporządzenia właściwemu organowi innego państwa członkowskiego za jego uprzednią zgodą.

Właściwe organy powiadamiają ESMA o proponowanym przekazaniu na 60 dni przed wejściem w życie takiego przekazania.

2. Właściwy organ może przekazać ESMA niektóre ze swoich zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia pod warunkiem zawarcia porozumienia z ESMA.
3. ESMA powiadamia państwa członkowskie o proponowanym przekazaniu w ciągu siedmiu dni. ESMA publikuje szczegóły dotyczące każdego uzgodnionego przekazania w ciągu pięciu dni roboczych od powiadomienia.

Artykuł 38

Ujawnianie informacji z innego państwa członkowskiego

Właściwy organ może ujawnić informacje otrzymane od innego właściwego organu jedynie w przypadku, gdy:

- a) otrzymał pisemną zgodę tego właściwego organu, a informacje ujawniane są wyłącznie do celów, na które ten właściwy organ wyraził zgodę; lub
- b) takie ujawnienie jest niezbędne w celu prowadzenia postępowania sądowego.

Artykuł 39

Współpraca przy kontrolach i postępowaniach wyjaśniających na miejscu

1. Właściwy organ może zwrócić się do innego właściwego organu o pomoc w zakresie przeprowadzenia kontroli lub postępowania wyjaśniającego na miejscu. Właściwy organ, który otrzymał taki wniosek, współpracuje w możliwym i stosownym zakresie.

2. Właściwy organ występujący z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, informuje o tym fakcie ESMA. W przypadku postępowania wyjaśniającego lub kontroli o zasięgu transgranicznym właściwy organ może zwrócić się do ESMA o koordynację przeprowadzenia kontroli lub postępowania wyjaśniającego na miejscu.
3. Jeżeli właściwy organ otrzyma od innego właściwego organu wniosek o przeprowadzenie kontroli lub postępowania wyjaśniającego na miejscu, może on:
  - a) przeprowadzić kontrolę lub postępowanie wyjaśniające na miejscu samodzielnie;
  - b) zezwolić na udział właściwego organu, który wystąpił z wnioskiem, w kontroli lub postępowaniu wyjaśniającym na miejscu;
  - c) wyznaczyć audytorów lub ekspertów do wspierania lub przeprowadzenia kontroli lub postępowania wyjaśniającego na miejscu.

ROZDZIAŁ 3

Rola właściwych organów

Artykuł 40

Właściwe organy

1. W odniesieniu do administratorów i podmiotów nadzorowanych, każde państwo członkowskie wyznacza odpowiedni właściwy organ odpowiedzialny za wypełnianie obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia i informuje o tym fakcie Komisję i ESMA.
2. Jeżeli państwo członkowskie wyznacza więcej niż jeden właściwy organ, wyraźnie określa role poszczególnych organów i wyznacza jeden organ odpowiedzialny za koordynację współpracy i wymianę informacji z Komisją, ESMA i właściwymi organami z innych państw członkowskich.
3. ESMA publikuje na swojej stronie internetowej wykaz właściwych organów wyznaczonych zgodnie z ust. 1 i 2.

Artykuł 41

Uprawnienia właściwych organów

1. W celu wypełniania swoich zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia właściwe organy posiadają, zgodnie z prawem krajowym, co najmniej następujące uprawnienia nadzorcze oraz uprawnienia w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających:
  - a) mają dostęp do wszelkich dokumentów i innych danych w dowolnej formie, a także są uprawnione do otrzymywania lub sporządzania kopii;
  - b) mogą wymagać lub żądać informacji od dowolnej osoby uczestniczącej w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego oraz przekazywaniu danych na jego potrzeby, w tym od dowolnego usługodawcy, któremu zadania, usługi lub czynności związane z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego zostały zlecone na zasadzie outsourcingu zgodnie z art. 10, a także od ich przełożonych, a jeżeli to konieczne – mogą wezwać taką osobę i odebrać od niej wyjaśnienia w celu uzyskania informacji;
  - c) w odniesieniu do towarowych wskaźników referencyjnych mogą żądać od podmiotów przekazujących dane informacji na temat powiązanych rynków kasowych zgodnie z, w stosownych przypadkach, standardowymi formatami oraz sprawozdań z transakcji i mają bezpośredni dostęp do systemów podmiotów dokonujących transakcji;
  - d) mogą przeprowadzać kontrole lub postępowania wyjaśniające w miejscach, które nie są prywatnym miejscem zamieszkania osób fizycznych;
  - e) bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) nr 596/2014, mają wstęp do pomieszczeń osób prawnych w celu zatrzymania dokumentów lub innych danych w dowolnej formie, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że dokumenty lub inne dane związane z przedmiotem kontroli lub postępowania wyjaśniającego, mogą być istotne dla udowodnienia naruszenia niniejszego rozporządzenia. Jeżeli zgodnie z prawem krajowym potrzebne jest uprzednie pozwolenie organu sądowego danego państwa członkowskiego, z takiego uprawnienia można skorzystać dopiero po uzyskaniu tego pozwolenia;
  - f) mogą żądać istniejących nagrań rozmów telefonicznych, rejestrów komunikacji elektronicznej lub innych transmisji danych będących w posiadaniu podmiotów nadzorowanych;

- g) mogą żądać zamrożenia lub zajęcia aktywów, lub zastosowania obu tych środków;
- h) mogą żądać tymczasowego zaprzestania jakiejkolwiek praktyki, którą właściwy organ uzna za sprzeczną z niniejszym rozporządzeniem;
- i) mogą nakładać tymczasowy zakaz wykonywania działalności zawodowej;
- j) mogą podejmować wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia prawidłowego informowania społeczeństwa o opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym poprzez zobowiązanie odpowiedniego administratora lub osoby, która opublikowała lub rozpowszechniała wskaźnik referencyjny, opublikowania sprostowania dotyczącego danych przekazanych w przeszłości na potrzeby wskaźnika referencyjnego lub jego wartości.

2. Właściwe organy wykonują swoje funkcje i uprawnienia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz uprawnienia do nakładania sankcji, o których mowa w art. 42, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi, w którykolwiek z wymienionych poniżej sposobów:

- a) bezpośrednio;
- b) we współpracy z innymi organami lub przedsiębiorstwami rynkowymi;
- c) na ich odpowiedzialność, w drodze przekazania zadań takim organom lub przedsiębiorstwom rynkowym;
- d) przez składanie wniosków do właściwych organów sądowych.

Na potrzeby wykonywania tych uprawnień właściwe organy posiadają odpowiednie i skuteczne gwarancje ochrony prawa do obrony i praw podstawowych.

3. Państwa członkowskie zapewniają podjęcie odpowiednich środków, aby właściwe organy posiadały wszelkie uprawnienia nadzorcze oraz uprawnienia w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających, które są niezbędne do wypełniania ich zadań.

4. Udostępnienie informacji właściwemu organowi zgodnie z ust. 1 przez administratora lub dowolny podmiot nadzorowany nie jest uważane za naruszenie jakiegokolwiek ograniczenia w zakresie ujawniania informacji nałożonego umową lub przepisem ustawowym, wykonawczym lub administracyjnym.

Artykuł 42

Sankcje administracyjne i inne środki administracyjne

1. Bez uszczerbku dla uprawnień nadzorczych właściwych organów zgodnie z art. 41 oraz prawa państw członkowskich do ustanawiania i nakładania sankcji karnych, państwa członkowskie, działając zgodnie z prawem krajowym, nadają właściwym organom uprawnienia do nakładania stosownych sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych co najmniej w odniesieniu do następujących naruszeń:

- a) naruszenia art. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 34 w przypadkach, w których mają one zastosowanie; oraz
- b) niepodjęcia współpracy lub niepoddania się czynnościom postępowania wyjaśniającego lub kontroli, lub żądaniu w zakresie art. 41.

Te sankcje administracyjne i inne środki administracyjne muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. W przypadku naruszenia, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie nadają właściwym organom, zgodnie z prawem krajowym, uprawnienia do nakładania co najmniej następujących sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych:

- a) wydanie decyzji zobowiązującej administratora lub podmiot nadzorowany odpowiedzialnych za naruszenie do zaprzestania danego zachowania i zaniechania jego powtarzania;
- b) wyrównanie korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, w przypadkach, w których możliwe jest ich określenie;
- c) publiczne ostrzeżenie, które określa administratora lub podmiot nadzorowany odpowiedzialnych za naruszenie i charakter naruszenia;

- d) cofnięcie lub zawieszenie zezwolenia udzielonego administratorowi lub rejestracji administratora;
- e) tymczasowy zakaz wykonywania przez osobę fizyczną, odpowiedzialną za takie naruszenie, funkcji zarządczych u administratora lub w podmiocie nadzorowanym udostępniającym dane;
- f) nałożenie maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej trzykrotności korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia w przypadkach, w których możliwe jest ich określenie;
- g) w odniesieniu do osoby fizycznej – maksymalne administracyjne sankcje pieniężne w wysokości co najmniej:
  - (i) w przypadku naruszenia art. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, art. 11 ust. 1 lit. a), b), c) oraz e), art. 11 ust. 2 i 3, art. 12, 13, 14, 15, 16, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 34 – 500 000 EUR, a w państwach członkowskich, w których euro nie jest oficjalną walutą, równowartość w walucie krajowej z dnia 30 czerwca 2016 r.; lub
  - (ii) w przypadku naruszenia art. 11 ust. 1 lit. d) lub art. 11 ust. 4 – 100 000 EUR, a w państwach członkowskich, w których euro nie jest oficjalną walutą, równowartość w walucie krajowej z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- h) w odniesieniu do osoby prawnej – maksymalne administracyjne sankcje pieniężne w wysokości co najmniej:
  - (i) w przypadku naruszenia art. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, art. 11 ust. 1 lit. a), b), c) oraz e), art. 11 ust. 2 i 3, art. 12, 13, 14, 15, 16, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 34, – 1 000 000 EUR, a w państwach członkowskich, w których euro nie jest oficjalną walutą, równowartość w walucie krajowej z dnia 30 czerwca 2016 r. albo 10 % całkowitego obrotu rocznego według ostatniego dostępnego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający – w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa; lub
  - (ii) w przypadku naruszenia art. 11 ust. 1 lit. d) lub art. 11 ust. 4 – 250 000 EUR, a w państwach członkowskich, w których euro nie jest oficjalną walutą, równowartość w walucie krajowej z dnia 30 czerwca 2016 r. albo 2 % całkowitego obrotu rocznego według ostatniego dostępnego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający – w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Na potrzeby lit. h) ppkt (i) i (ii), jeżeli osoba prawna jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która musi przygotować skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽¹⁾, właściwy całkowity obrót roczny stanowi całkowity obrót roczny lub odpowiedni rodzaj dochodu zgodnie z dyrektywą Rady 86/635/EWG⁽²⁾ – w odniesieniu do banków i dyrektywą Rady 91/674/EWG⁽³⁾ – w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń, według ostatniego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający jednostki dominującej najwyższego szczebla, lub jeżeli osoba jest stowarzyszeniem – 10 % łącznych obrotów jego członków.

3. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i ESMA o przepisach dotyczących ust. 1 i 2 do dnia 1 stycznia 2018 r.

Państwa członkowskie mogą postanowić o nieustanawianiu przepisów dotyczących sankcji administracyjnych określonych w ust. 1 w przypadku naruszeń, o których mowa w ust. 1, które podlegają sankcjom karnym na mocy prawa krajowego. W takim przypadku państwa członkowskie informują Komisję i ESMA o odpowiednich przepisach prawa karnego wraz z powiadomieniem, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję i ESMA o wszelkich późniejszych zmianach tych przepisów.

4. Państwa członkowskie mogą przekazać właściwym organom na podstawie prawa krajowego inne uprawnienia do nakładania sankcji oprócz tych, o których mowa w ust. 1, oraz ustanowić surowsze sankcje niż określone w ust. 2.

(¹) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

(²) Dyrektywa Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych (Dz.U. L 372 z 31.12.1986, s. 1).

(³) Dyrektywa Rady 91/674/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń (Dz.U. L 374 z 31.12.1991, s. 7).

*Artykuł 43***Wykonywanie uprawnień nadzorczych i nakładanie sankcji**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przy określaniu rodzaju i rozmiarów sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych właściwe organy brały pod uwagę wszystkie istotne okoliczności sprawy, w tym w stosownych przypadkach:

- a) wagę i czas trwania naruszenia;
- b) kluczowy charakter wskaźnika referencyjnego dla stabilności finansowej i gospodarki realnej;
- c) poziom odpowiedzialności osoby odpowiedzialnej;
- d) siłę finansową osoby odpowiedzialnej, określoną w szczególności na podstawie łącznego rocznego obrotu odpowiedzialnej osoby prawnej lub rocznych dochodów odpowiedzialnej osoby fizycznej;
- e) wartość korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez osobę odpowiedzialną, o ile można je określić;
- f) poziom współpracy osoby odpowiedzialnej z właściwym organem, bez uszczerbku dla konieczności zapewnienia wyrównania korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez daną osobę;
- g) wcześniejsze naruszenia popełnione przez daną osobę;
- h) środki przedsięwzięte przez osobę odpowiedzialną po naruszeniu, aby zapobiec powtórzeniu naruszenia.

2. Wykonując swoje uprawnienia do nakładania sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych na podstawie art. 42, właściwe organy ściśle współpracują w celu zapewnienia, aby wykonywanie uprawnień nadzorczych i uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających oraz nakładanie sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych prowadziło do pożądaných rezultatów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Ponadto właściwe organy koordynują swoje działania w celu uniknięcia ewentualnego powielania i nakładania się przy wykonywaniu uprawnień nadzorczych i uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających oraz nakładaniu sankcji administracyjnych, w tym kar pieniężnych, i innych środków administracyjnych w sprawach transgranicznych.

*Artykuł 44***Obowiązek współpracy**

1. W przypadku gdy państwa członkowskie postanowiły, zgodnie z art. 42, ustanowić sankcje karne za naruszenia przepisów, o których mowa w art. 42, zapewniają one wprowadzenie odpowiednich środków, tak by właściwe organy miały wszystkie niezbędne uprawnienia do współdziałania z organami sądowymi w ramach ich jurysdykcji w celu otrzymywania szczegółowych informacji dotyczących postępowań przygotowawczych lub postępowań sądowych w sprawach karnych wszczętych w związku z możliwymi naruszeniami niniejszego rozporządzenia. Te właściwe organy przekazują te informacje innym właściwym organom i ESMA w celu wypełnienia obowiązku wzajemnej współpracy i współpracy z ESMA do celów niniejszego rozporządzenia.

2. Właściwe organy udzielają pomocy właściwym organom pozostałych państw członkowskich. W szczególności wymieniają one informacje i współpracują w zakresie czynności postępowania wyjaśniającego lub czynności nadzorczych. Właściwe organy mogą również współpracować z właściwymi organami innych państw członkowskich w zakresie ułatwiania egzekucji kar pieniężnych.

*Artykuł 45***Publikacja decyzji**

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, właściwy organ publikuje na swojej oficjalnej stronie internetowej decyzję nakładającą sankcję administracyjną lub inny środek administracyjny w przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia niezwłocznie po powiadomieniu o tej decyzji osoby, której ona dotyczy. Taka publikacja powinna zawierać co najmniej informację o rodzaju i charakterze naruszenia oraz tożsamość osób, których decyzja dotyczy.

Akapit pierwszy nie dotyczy decyzji nakładających środki mające na celu wyjaśnienie sprawy.

2. Jeżeli właściwy organ uważa, że publikacja tożsamości osoby prawnej lub danych osobowych osoby fizycznej byłaby nieproporcjonalna na podstawie indywidualnej oceny proporcjonalności publikacji takich danych, lub w przypadku gdy taka publikacja zagroziłaby stabilności rynków finansowych lub toczącemu się postępowaniu wyjaśniającemu, podejmuje jedno lub kilka spośród poniższych działań:

- a) odracza publikację, aż ustaną przyczyny takiego odroczenia;
- b) publikuje decyzję w formie zanonimizowanej, zgodnie z prawem krajowym, pod warunkiem że taka zanonimizowana forma publikacji zapewnia skuteczną ochronę danych osobowych;
- c) nie publikuje decyzji w ogóle, w przypadku gdy w ocenie właściwego organu publikacja zgodnie z lit. a) lub b) będzie niewystarczająca dla zapewnienia:
  - (i) utrzymania stabilności rynków finansowych; lub
  - (ii) proporcjonalności publikacji takich decyzji w odniesieniu do środków uznanych za mniej istotne.

W przypadku gdy właściwy organ postanowi o publikacji decyzji w formie zanonimizowanej zgodnie z lit. b) akapitu pierwszego, może wstrzymać publikację odpowiednich danych na rozsądny okres, jeżeli można przewidzieć, że w tym okresie ustaną przyczyny uzasadniające publikację w formie zanonimizowanej.

3. Jeżeli od decyzji został wniesiony środek zaskarżenia do krajowego organu sądowego, organu administracyjnego lub innego organu, właściwy organ niezwłocznie publikuje informację o tym na swojej oficjalnej stronie internetowej, a następnie – informację na temat wyniku rozpatrzenia takiego środka zaskarżenia. Ponadto publikuje się również decyzję uchylającą wcześniejszą decyzję nakładającą sankcję lub środek.

4. Właściwy organ zapewnia, aby decyzja opublikowana zgodnie z niniejszym artykułem była dostępna na jego oficjalnej stronie internetowej przez okres co najmniej pięciu lat od jej publikacji. Opublikowane dane osobowe są dostępne na oficjalnej stronie internetowej właściwego organu jedynie przez okres, który jest niezbędny zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o ochronie danych.

5. Państwa członkowskie co roku przekazują ESMA zbiorcze informacje o wszystkich sankcjach administracyjnych i innych środkach administracyjnych nałożonych zgodnie z art. 42. Obowiązek ten nie ma zastosowania do środków mających na celu wyjaśnienie sprawy. ESMA publikuje te informacje w sprawozdaniu rocznym.

W przypadku gdy państwa członkowskie postanowią, zgodnie z art. 42, o ustanowieniu sankcji karnych za naruszenie przepisów, o których mowa w art. 42, ich właściwe organy przekazują ESMA co roku zbiorcze dane w formie zanonimizowanej dotyczące wszystkich przeprowadzonych postępowań przygotowawczych i nałożonych sankcji karnych. ESMA publikuje dane dotyczące nałożonych sankcji karnych w sprawozdaniu rocznym.

Artykuł 46

Kolegia

1. W terminie 30 dni roboczych od umieszczenia w wykazie kluczowych wskaźników referencyjnych wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w art. 20 ust. 1 lit. a) i c) – z wyjątkiem wskaźników referencyjnych, w przypadku których większość podmiotów przekazujących dane nie jest podmiotami nadzorowanymi – właściwy organ ustanawia kolegium.

2. Kolegium obejmuje organ właściwy dla administratora, ESMA i organy właściwe dla podmiotów nadzorowanych przekazujących dane.

3. Właściwe organy innych państw członkowskich mają prawo zostać członkami kolegium, jeżeli zaprzestanie opracowywania danego kluczowego wskaźnika referencyjnego miałoby znaczny niekorzystny wpływ na integralność rynku, stabilność finansową, konsumentów, gospodarkę realną lub finansowanie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w tych państwach członkowskich.

Jeżeli właściwy organ zamierza zostać członkiem kolegium, składa wniosek do organu właściwego dla administratora wraz z dowodami na spełnienie wymogów akapitu pierwszego niniejszego ustępu. Odpowiedni organ właściwy dla administratora rozpatruje wniosek i w ciągu 20 dni roboczych od otrzymania wniosku powiadamia wnioskujący organ, czy uznaje, że wymogi te zostały spełnione. Jeżeli organ właściwy dla administratora uzna, że wymogi te nie zostały spełnione, wnioskujący organ może przekazać sprawę do ESMA zgodnie z ust. 9.

4. ESMA przyczynia się do promowania i monitorowania skutecznego, wydajnego i spójnego funkcjonowania kolegiów, o których mowa w niniejszym artykule, zgodnie z art. 21 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010. W tym celu ESMA uczestniczy odpowiednio w tym procesie i jest uważana za organ właściwy do tego celu.

W przypadku gdy w odniesieniu do kluczowego wskaźnika referencyjnego ESMA działa na podstawie art. 17 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010, zapewnia ona odpowiednią wymianę informacji i współpracę z pozostałymi członkami kolegium.

5. Organ właściwy dla administratora przewodniczy posiedzeniom kolegium, koordynuje działania kolegium oraz zapewnia skuteczną wymianę informacji między członkami kolegium.

Jeżeli administrator opracowuje więcej niż jeden kluczowy wskaźnik referencyjny, organ właściwy dla tego administratora może ustanowić jedno kolegium w odniesieniu do wszystkich wskaźników referencyjnych opracowywanych przez tego administratora.

6. Organ właściwy dla administratora ustanawia pisemne zasady, w ramach kolegium, dotyczące:

- a) informacji wymienianych między właściwymi organami;
- b) procesu decyzyjnego między właściwymi organami oraz terminu, w którym każda decyzja ma zostać podjęta;
- c) przypadków, w których właściwe organy muszą się ze sobą skonsultować;
- d) współpracy wymaganej na podstawie art. 23 ust. 7 i 8.

7. Przed zatwierdzeniem ostatecznego brzmienia pisemnych zasad, o których mowa w ust. 6, organ właściwy dla administratora należyście uwzględni wszelkie rady otrzymane od ESMA. Pisemne zasady zawiera się w jednym dokumencie, w którym uzasadnia się wyczerpująco każde istotne odstępstwo od rad ESMA. Organ właściwy dla administratora przekazuje pisemne zasady członkom kolegium i ESMA.

8. Przed podjęciem środków, o których mowa w art. 23 ust. 6, 7 i 9 oraz w art. 34, 35 i 42 organ właściwy dla administratora konsultuje się z członkami kolegium. Członkowie kolegium podejmują wszelkie rozsądne działania w ramach swoich uprawnień, aby dojść do porozumienia w terminie przewidzianym w pisemnych zasadach, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu.

Przy podejmowaniu decyzji o podjęciu takich środków organ właściwy dla administratora uwzględni skutki dla pozostałych zainteresowanych państw członkowskich, w szczególności potencjalny wpływ na stabilność ich systemów finansowych.

W przypadku decyzji o cofnięciu zezwolenia udzielonego administratorowi lub cofnięciu rejestracji administratora na podstawie art. 35, gdy zaprzestanie opracowywania wskaźnika referencyjnego skutkowałoby wystąpieniem siły wyższej, pozbawieniem skuteczności lub innym naruszeniem warunków umowy finansowej lub instrumentu finansowego lub zasad funduszu inwestycyjnego, stosujących ten wskaźnik referencyjny w Unii jako odniesienie, w rozumieniu określonym przez Komisję w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 51 ust. 6, właściwe organy zebrane w kolegium rozważają podjęcie środków mających na celu złagodzenie skutków, o których mowa w niniejszym ustępie, w tym:

- a) dokonanie zmiany kodeksu postępowania, o którym mowa w art. 15, metody lub innych zasad dotyczących wskaźnika referencyjnego;
- b) wprowadzenie okresu przejściowego, w którym będą miały zastosowanie procedury przewidziane w art. 28 ust. 2.

9. Wobec braku porozumienia między członkami kolegium właściwe organy mogą skierować sprawę do ESMA w przypadku, gdy:

- a) właściwy organ nie przekazał istotnych informacji;
- b) organ właściwy dla administratora, w następstwie wniosku złożonego na podstawie ust. 3, powiadomił wnioskujący organ, że wymogi tego ustępu nie są spełnione, lub organ ten nie rozpatrzył takiego wniosku w rozsądnym terminie;
- c) właściwe organy nie osiągnęły porozumienia w odniesieniu do kwestii określonych w ust. 6;
- d) brak jest porozumienia co do środków, jakie mają być podjęte zgodnie z art. 34, 35 i 42;
- e) brak jest porozumienia co do środków, jakie mają być podjęte zgodnie z art. 23 ust. 6;
- f) brak jest porozumienia co do środków, jakie mają być podjęte zgodnie z ust. 8 akapit trzeci niniejszego artykułu.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9 lit. a), b), c), d) i f), jeżeli sprawa nie zostanie rozstrzygnięta w ciągu 30 dni od jej skierowania do ESMA, organ właściwy dla administratora podejmuje ostateczną decyzję i przedstawia na piśmie szczegółowe uzasadnienie swojej decyzji właściwym organom, o których mowa w ust. 3, oraz ESMA.

Bieg terminu, o którym mowa w art. 34 ust. 6 lit. a), pozostaje zawieszony od dnia skierowania sprawy do ESMA do czasu podjęcia decyzji zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu.

W przypadku gdy ESMA uważa, że organ właściwy dla administratora podjął środki, o których mowa w ust. 8 niniejszego artykułu, które mogą być niezgodne z prawem unijnym, podejmuje działania zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 9 lit. e) niniejszego artykułu, nie naruszając art. 258 TFUE, ESMA może skorzystać z uprawnień nadanych jej na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Do czasu opublikowania przez ESMA decyzji organ właściwy dla administratora może korzystać ze swoich uprawnień na podstawie art. 23 ust. 6.

Artykuł 47

Współpraca z ESMA

1. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia właściwe organy współpracują z ESMA zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1095/2010.
2. Właściwe organy bezzwłocznie przekazują ESMA wszelkie informacje niezbędne do wykonywania jej obowiązków, zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.
3. ESMA opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych w celu ustalenia procedur i form wymiany informacji, o których mowa w ust. 2.

ESMA przedstawia Komisji projekty wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, do dnia 1 kwietnia 2017 r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 48

Tajemnica służbowa

1. Wszelkie informacje o charakterze niejawnym otrzymywane, wymieniane lub przekazywane na podstawie niniejszego rozporządzenia podlegają warunkom tajemnicy służbowej ustanowionym w ust. 2.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy służbowej ma zastosowanie do wszystkich osób, które pracują lub pracowały dla właściwego organu lub dla dowolnego organu lub przedsiębiorstwa rynkowego, lub osoby fizycznej lub prawnej, którym właściwy organ przekazał swoje uprawnienia, włącznie ze związanymi stosunkiem umownym z właściwym organem audytorami i ekspertami.
3. Informacja objęta tajemnicą służbową nie może być ujawniona żadnej innej osobie lub organowi z wyjątkiem przypadków ustanowionych przepisami prawa unijnego lub krajowego.
4. Wszystkie informacje wymieniane między właściwymi organami na podstawie niniejszego rozporządzenia dotyczące warunków handlowych lub operacyjnych i innych spraw o charakterze gospodarczym i osobistym uważa się za niejawne i podlegające wymogom tajemnicy służbowej, chyba że w momencie ich przekazania właściwy organ oświadczy, iż informacje te mogą być ujawniane lub jeżeli ich ujawnienie jest niezbędne dla postępowania sądowego.

TYTUŁ VII

AKTY DELEGOWANE I WYKONAWCZE

Artykuł 49

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 ust. 2, art. 20 ust. 6, art. 24 ust. 2, art. 33 ust. 7, art. 51 ust. 6 i art. 54 ust. 3, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 30 czerwca 2016 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 ust. 2, art. 20 ust. 6, art. 24 ust. 2, art. 33 ust. 7, art. 51 ust. 6 i art. 54 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 ust. 2, art. 20 ust. 6, art. 24 ust. 2, art. 33 ust. 7, art. 51 ust. 6 i art. 54 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o trzy miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 50

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Europejski Komitet Papierów Wartościowych. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011, z uwzględnieniem jego art. 8.

TYTUŁ VIII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 51

Przepisy przejściowe

1. Podmiot opracowujący indeks, który opracowuje wskaźnik referencyjny w dniu 30 czerwca 2016 r. występuje z wnioskiem o udzielenie zezwolenia lub o rejestrację zgodnie z art. 34 do dnia 1 stycznia 2020 r.
2. Do dnia 1 stycznia 2020 r. właściwy organ państwa członkowskiego, w którym podmiot opracowujący indeks wnioskujący o udzielenie zezwolenia zgodnie z art. 34 ma miejsce zamieszkania lub siedzibę, jest uprawniony do wydania decyzji o rejestracji tego podmiotu opracowującego indeks jako administratora, nawet jeżeli nie jest on podmiotem nadzorowanym, pod następującymi warunkami:
  - a) podmiot opracowujący indeks nie opracowuje kluczowego wskaźnika referencyjnego;
  - b) właściwy organ posiada wiedzę, na uzasadnionej podstawie, że indeks lub indeksy opracowywane przez ten podmiot opracowujący indeks nie są powszechnie stosowane w rozumieniu niniejszego rozporządzenia ani w państwie członkowskim, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, ani w innych państwach członkowskich.

Właściwy organ powiadamia ESMA o swojej decyzji wydanej na podstawie akapitu pierwszego.

Właściwy organ przechowuje dokumentację dotyczącą powodów przyjęcia decyzji na podstawie akapitu pierwszego w takiej formie, by możliwe było pełne zrozumienie podstaw uznania przez właściwy organ, że stosowanie indeksu lub indeksów opracowywanych przez podmiot opracowujący indeks nie jest powszechne, w tym dane rynkowe, dokonane oceny lub inne dane, jak również informacje otrzymane od podmiotu opracowującego indeks.

3. Podmiot opracowujący indeks może nadal opracowywać istniejący wskaźnik referencyjny, który mogą stosować podmioty nadzorowane, do dnia 1 stycznia 2020 r., lub, jeżeli podmiot opracowujący indeks złoży wniosek o udzielenie zezwolenia lub rejestrację zgodnie z ust. 1 – do czasu odmowy udzielenia zezwolenia lub dokonania rejestracji, o ile taka nastąpi.
4. Jeżeli istniejący wskaźnik referencyjny nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia, a zaprzestanie opracowywania takiego wskaźnika referencyjnego lub jego zmiana w celu spełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia skutkowałoby wystąpieniem siły wyższej, pozbawieniem skuteczności lub innym naruszeniem warunków umowy finansowej lub instrumentu finansowego lub zasad funduszu inwestycyjnego, stosujących ten wskaźnik referencyjny jako odniesienie, właściwy organ państwa członkowskiego, w którym podmiot opracowujący indeks ma miejsce zamieszkania lub siedzibę, zezwala na stosowanie tego wskaźnika referencyjnego. Po dniu 1 stycznia 2020 r. żadne instrumenty finansowe, umowy finansowe ani pomiary wyników funduszu inwestycyjnego nie mogą dodać odniesienia do takiego istniejącego wskaźnika referencyjnego.
5. Podmioty nadzorowane mogą stosować w Unii wskaźnik referencyjny opracowywany przez administratora mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie trzecim, który już jest stosowany w Unii jako odniesienie dla instrumentów finansowych, umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego, tylko w takich instrumentach finansowych, umowach finansowych lub do takiego pomiaru wyników funduszu inwestycyjnego w Unii, które już stosują w Unii ten wskaźnik referencyjny jako odniesienie w dniu 1 stycznia 2020 r., lub które dodały odniesienie do takiego wskaźnika referencyjnego przed tym dniem, chyba że Komisja przyjęła decyzję dotyczącą równoważności, o której mowa w art. 30 ust. 2 lub 3, lub administrator został uznany zgodnie z art. 32, lub wskaźnik referencyjny został zatwierdzony zgodnie z art. 33.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 49 aktów delegowanych dotyczących środków określających warunki, na podstawie których właściwy organ może ocenić, czy zaprzestanie opracowywania istniejącego wskaźnika referencyjnego lub jego zmiana w celu spełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia skutkowałoby w uzasadniony sposób wystąpieniem siły wyższej, pozbawieniem skuteczności lub innym naruszeniem warunków umowy finansowej lub instrumentu finansowego lub zasad funduszu inwestycyjnego, stosujących ten wskaźnik referencyjny jako odniesienie.

Artykuł 52

Termin aktualizacji prospektów emisyjnych oraz dokumentów zawierających kluczowe informacje

Art. 29 ust. 2 pozostaje bez uszczerbku dla istniejących prospektów emisyjnych zatwierdzonych zgodnie z dyrektywą 2003/71/WE przed dniem 1 stycznia 2018 r. W przypadku prospektów emisyjnych zatwierdzonych zgodnie z dyrektywą 2009/65/WE przed dniem 1 stycznia 2018 r. dokumenty stanowiące ich podstawę aktualizuje się przy pierwszej sposobności, a najpóźniej w terminie 12 miesięcy od tego dnia.

Artykuł 53

Przeglądy dokonywane przez ESMA

1. ESMA dąży do stworzenia wspólnej europejskiej kultury nadzoru i spójnych praktyk nadzorczych oraz do zapewnienia spójnego podejścia wśród właściwych organów do stosowania art. 32 i 33. W tym celu ESMA co dwa lata dokonuje przeglądu decyzji o uznaniu wydanych zgodnie z art. 32 i decyzji o zatwierdzeniu wydanych zgodnie z art. 33.

ESMA wydaje opinię skierowaną do każdego właściwego organu, który uznał administratora z państwa trzeciego lub zatwierdził wskaźnik referencyjny z państwa trzeciego, zawierającą ocenę stosowania przez ten właściwy organ stosownych wymogów określonych odpowiednio w art. 32 i 33 oraz wymogów stosownych aktów delegowanych i regulacyjnych lub wykonawczych standardów technicznych opartych na niniejszym rozporządzeniu.

2. ESMA jest uprawniona do żądania od właściwego organu udokumentowanych dowodów w odniesieniu do każdej z decyzji wydanych na podstawie art. 51 ust. 2 akapit pierwszy, art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 2.

Artykuł 54

Przegląd

1. Do dnia 1 stycznia 2020 r. Komisja dokona przeglądu i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące niniejszego rozporządzenia, a w szczególności:

- a) funkcjonowania i skuteczności regulacji dotyczących kluczowych wskaźników referencyjnych, obowiązkowego administrowania i obowiązkowego przekazywania danych ustanowionych w art. 20, 21 i 23 oraz definicji kluczowego wskaźnika referencyjnego zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 25;
- b) skuteczności regulacji dotyczących udzielania zezwoleń, rejestracji i nadzorowania administratorów ustanowionych w tytule VI oraz skuteczności kolegiów przewidzianych w art. 46, a także przydatności sprawowania nadzoru przez organ unijny nad niektórymi wskaźnikami referencyjnymi;
- c) funkcjonowania i skuteczności art. 19 ust. 2, w szczególności zakresu jego stosowania.

2. Komisja dokonuje przeglądu rozwoju międzynarodowych zasad mających zastosowanie do wskaźników referencyjnych oraz ram prawnych i praktyk nadzorczych w państwach trzecich dotyczących opracowywania wskaźników referencyjnych oraz składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie co pięć lat od dnia 1 stycznia 2018 r. W sprawozdaniu tym ocenia się w szczególności potrzebę zmiany niniejszego rozporządzenia i towarzyszy mu, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 49 aktów delegowanych w celu przedłużenia 42-miesięcznego okresu, o którym mowa w art. 51 ust. 2, o 24 miesiące, jeżeli sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, dostarczy dowodów na to, że przejściowy okres rejestracji na podstawie art. 51 ust. 2 nie wpływa niekorzystnie na wspólną europejską kulturę nadzoru i spójne praktyki nadzorcze oraz na spójne podejście właściwych organów.

Artykuł 55

Powiadamianie o stosowanych jako odniesienie wskaźnikach referencyjnych i ich administratorach

Gdy instrument finansowy objęty zakresem art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 596/2014 stosuje wskaźnik referencyjny jako odniesienie, powiadomienia na podstawie art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia muszą zawierać nazwę tego wskaźnika referencyjnego i jego administratora.

Artykuł 56

Zmiany rozporządzenia (UE) nr 596/2014

W rozporządzeniu (UE) nr 596/2014 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. Obowiązek powiadamiania, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do transakcji dotyczących instrumentów finansowych związanych z akcjami lub instrumentami dłużnymi emitenta, o których mowa w ust. 1, jeżeli w czasie dokonywania transakcji spełniony jest jeden z następujących warunków:

- a) instrument finansowy jest jednostką uczestnictwa lub udziałem w przedsiębiorstwie zbiorowego inwestowania z ekspozycją na akcje lub instrumenty dłużne emitenta nieprzekraczającą 20 % aktywów tego przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania;
- b) instrument finansowy zapewnia ekspozycję na portfel aktywów, w przypadku której ekspozycja na akcje lub instrumenty dłużne emitenta nie przekracza 20 % aktywów w tym portfelu;
- c) instrument finansowy jest jednostką uczestnictwa lub udziałem w przedsiębiorstwie zbiorowego inwestowania lub zapewnia ekspozycję na portfel aktywów, a osoba pełniąca obowiązki zarządcze lub osoba blisko związana z taką osobą nie zna i nie może znać struktury inwestycji lub ekspozycji takiego przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania lub portfela aktywów na akcje lub instrumenty dłużne emitenta, a poza tym taka osoba nie ma powodów, by uważać, że akcje lub instrumenty dłużne emitenta przekraczają progi określone w lit. a) lub b).

Jeżeli informacje o strukturze inwestycji przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania lub o ekspozycji na portfel aktywów są dostępne, osoba pełniąca obowiązki zarządcze lub osoba blisko związana z taką osobą musi poczynić wszelkie rozsądne starania, by uzyskać takie informacje.”;

b) w ust. 7 dodaje się po akapicie drugim akapit w brzmieniu:

„Do celów lit. b) o transakcjach akcjami lub instrumentami dłużnymi emitenta lub instrumentami pochodnymi lub innymi powiązanych z nimi instrumentami finansowymi dokonywanymi przez zarządzających przedsiębiorstwem zbiorowego inwestowania, w które osoba pełniąca obowiązki zarządcze lub osoba blisko związana z taką osobą zainwestowała, nie trzeba powiadamiać, gdy zarządzający przedsiębiorstwem zbiorowego inwestowania korzysta z całkowitej swobody uznania, co wyklucza otrzymywanie przez niego jakichkolwiek instrukcji lub sugestii co do składu portfela pochodzących bezpośrednio lub pośrednio od inwestorów takiego przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania.”;

2) w art. 35 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 i 3 wyrażenie „i art. 19 ust. 13 i 14” zastępuje się wyrażeniem „art. 19 ust. 13 i 14 oraz art. 38”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6 ust. 5 lub 6, art. 12 ust. 5, art. 17 ust. 2 akapit trzeci, art. 17 ust. 3, art. 19 ust. 13 lub 14 lub art. 38 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o trzy miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

3) w art. 38 dodaje się akapity w brzmieniu:

„Do dnia 3 lipca 2019 r. Komisja po zasięgnięciu opinii ESMA przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące poziomu progów określonych w art. 19 ust. 1a lit. a) i b), które odnoszą się do transakcji dokonywanych przez zarządzających, gdy akcje lub instrumenty dłużne emitenta stanowią część przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania lub zapewniają ekspozycję na portfel aktywów, w celu oceny, czy poziom ten jest odpowiedni czy też należałoby go skorygować.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 35 aktów delegowanych dotyczących korekty progów określonych w art. 19 ust. 1a lit. a) i b), jeżeli stwierdzi w tym sprawozdaniu, że progi te powinny zostać skorygowane.”.

Artykuł 57

Zmiany dyrektywy 2008/48/WE

W dyrektywie 2008/48/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 ust. 1 dodaje się po akapicie drugim akapit w brzmieniu:

„Jeżeli w umowie o kredyt stosuje się odniesienie do wskaźnika referencyjnego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 (*), kredytodawca, lub w stosownych przypadkach pośrednik kredytowy, podaje konsumentowi nazwę wskaźnika referencyjnego i jego administratora oraz informuje o potencjalnych konsekwencjach dla konsumenta w osobnym dokumencie, który może zostać załączony do standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego.

(* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).”;

2) w art. 27 ust. 1 dodaje się po akapicie drugim akapit w brzmieniu:

„Do dnia 1 lipca 2018 r. państwa członkowskie przyjmują, publikują i przekazują Komisji przepisy niezbędne do wykonania art. 5 ust. 1 akapit trzeci. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 lipca 2018 r.”.

Artykuł 58

Zmiany dyrektywy 2014/17/UE

W dyrektywie 2014/17/UE wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 ust. 1 akapit drugi dodaje się literę w brzmieniu:

„ea) jeżeli dostępne są umowy, które stosują jako odniesienie wskaźnik referencyjny w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 (*) – nazwy wskaźników referencyjnych i ich administratorów oraz informację o potencjalnych konsekwencjach dla konsumenta;

(* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).”;

2) w art. 42 ust. 2 po akapicie pierwszym dodaje się akapit w brzmieniu:

„Do dnia 1 lipca 2018 r. państwa członkowskie przyjmują, publikują i przekazują Komisji przepisy niezbędne do wykonania art. 13 ust. 1 akapit drugi lit. ea). Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 lipca 2018 r.”;

3) w art. 43 ust. 1 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Art. 13 ust. 1 akapit drugi lit. ea) nie stosuje się do umów o kredyt obowiązujących przed dniem 1 lipca 2018 r.”.

Artykuł 59

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r.

Niezależnie od akapitu drugiego niniejszego artykułu art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 5, art. 11 ust. 5, art. 13 ust. 3, art. 15 ust. 6, ust. 16 ust. 5, art. 20 (z wyjątkiem ust. 6 lit. b), art. 21 i 23, art. 25 ust. 8, art. 25 ust. 9, art. 26 ust. 5, art. 27 ust. 3, art. 30 ust. 5, art. 32 ust. 9, art. 33 ust. 7, art. 34 ust. 8, art. 46, art. 47 ust. 3 i art. 51 ust. 6 stosuje się od dnia 30 czerwca 2016 r.

Niezależnie od akapitu drugiego niniejszego artykułu art. 56 stosuje się od dnia 3 lipca 2016 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 8 czerwca 2016 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

A.G. KOENDERS

Przewodniczący

_____

ZAŁĄCZNIK I

WSKAŹNIKI REFERENCYJNE STÓP PROCENTOWYCH

Dokładne i wystarczające dane

1. Na potrzeby art. 11 ust. 1 lit. a) i c) przyznaje się, co do zasady, pierwszeństwo korzystania z następujących danych wejściowych:
  - a) transakcje dokonywane przez podmiot przekazujący dane na danym rynku, którego pomiar jest celem wskaźnika referencyjnego, lub, jeżeli nie jest to wystarczające, transakcje dokonywane przez niego na rynkach powiązanych takich jak:
    - rynki niezabezpieczonych depozytów międzybankowych,
    - inne rynki depozytów niezabezpieczonych, w tym certyfikatów depozytowych i komercyjnych papierów dłużnych, oraz
    - inne rynki, takie jak rynki jednodniowych transakcji swap na rynku międzybankowym (overnight index swaps), transakcji z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, walutowych transakcji terminowych, kontraktów terminowych i opcji na stopę procentową, pod warunkiem że transakcje te spełniają wymogi dotyczące danych wejściowych określone w kodeksie postępowania;
  - b) uwagi podmiotu przekazującego dane dotyczące transakcji dokonywanych przez osobę trzecią na rynkach określonych w lit. a);
  - c) zatwierdzone kwotowania;
  - d) orientacyjne kwotowania lub oceny eksperckie.
2. Na potrzeby art. 11 ust. 1 lit. a) i art. 11 ust. 4 dane wejściowe mogą być korygowane.

Dane wejściowe mogą być w szczególności korygowane poprzez zastosowanie następujących kryteriów:

- a) odstępu czasowego pomiędzy dokonaniem transakcji a przekazaniem danych wejściowych oraz wpływu wszelkich zdarzeń rynkowych pomiędzy dokonaniem transakcji a przekazaniem danych wejściowych;
- b) interpolacji lub ekstrapolacji z danych dotyczących transakcji;
- c) korekt w celu odzwierciedlenia zmian w zdolności kredytowej podmiotów przekazujących dane oraz innych uczestników rynku.

Jednostka nadzorcza

3. Następujące wymogi mają zastosowanie w miejsce wymogów art. 5 ust. 4 i 5.
  - a) administrator wskaźnika referencyjnego stóp procentowych posiada niezależny komitet nadzorczy. Szczegóły dotyczące członkostwa w tym Komitecie są podawane do wiadomości publicznej, łącznie z wszelkimi oświadczeniami w sprawie konfliktu interesów oraz informacjami dotyczącymi procesu wyboru i mianowania jego członków;
  - b) posiedzenia komitetu nadzorczego odbywają się co najmniej raz na cztery miesiące; z jego posiedzeń sporządza się protokół;
  - c) komitet nadzorczy działa w sposób rzetelny i wypełnia wszystkie zadania przewidziane w art. 5 ust. 3.

Audyty

4. Administrator wskaźnika referencyjnego stóp procentowych wyznacza niezależnego audytora zewnętrznego, którego zadaniem jest dokonywanie przeglądów i przedstawianie sprawozdań dotyczących przestrzegania przez administratora metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego oraz niniejszego rozporządzenia. Zewnętrzny audyt administratora przeprowadza się po raz pierwszy po upływie sześciu miesięcy od wprowadzenia kodeksu postępowania, a następnie co dwa lata.

Komitet nadzorczy może wymagać przeprowadzenia zewnętrznego audytu podmiotu przekazującego dane na potrzeby wskaźnika referencyjnego stóp procentowych w przypadku niezadowolenia z jakiegokolwiek aspektu jego postępowania.

Systemy i środki kontroli podmiotu przekazującego dane

5. Oprócz wymogów określonych w art. 16, do podmiotów przekazujących dane na potrzeby wskaźnika referencyjnego stóp procentowych stosuje się poniższe wymogi. Art. 16 ust. 5 nie stosuje się.
6. Każdy dostawca danych podmiotu przekazującego dane oraz bezpośredni kierownicy takiego dostawcy danych potwierdzają na piśmie, że zapoznali się z kodeksem postępowania i że będą go stosować.
7. Systemy i środki kontroli podmiotu przekazującego dane obejmują:
  - a) opis obowiązków w ramach każdego przedsiębiorstwa, w tym zasad dotyczących sprawozdawczości wewnętrznej i odpowiedzialności, łącznie z lokalizacją dostawców danych i kierowników oraz imionami i nazwiskami odpowiednich osób i ich zastępców;
  - b) wewnętrzne procedury zatwierdzania przekazywanych danych wejściowych;
  - c) postępowania dyscyplinarne dotyczące usiłowania dokonania manipulacji lub niezgłoszenia dokonania lub usiłowania dokonania manipulacji przez strony zewnętrzne w odniesieniu do procesu przekazywania danych;
  - d) skuteczne procedury zarządzania konfliktami interesów i środki kontroli komunikowania się, zarówno w ramach podmiotów przekazujących dane, jak i pomiędzy nimi a stronami trzecimi, aby zapobiec jakimkolwiek niewłaściwemu wpływowi z zewnątrz na odpowiedzialnych za dostarczanie danych; dostawcy danych pracują w lokalizacjach, które są fizycznie oddzielone od lokalizacji podmiotów dokonujących transakcji na oprocentowanych instrumentach pochodnych;
  - e) skuteczne procedury zapobiegania lub kontroli wymiany informacji pomiędzy osobami dokonującymi czynności wiążących się z ryzykiem konfliktu interesów, w przypadku których wymiana informacji może wpływać na dane przekazywane na potrzeby wskaźnika referencyjnego;
  - f) zasady mające na celu uniknięcie zmywu podmiotów przekazujących dane oraz zmywu pomiędzy podmiotami przekazującymi dane a administratorami wskaźnika referencyjnego;
  - g) środki mające zapobiec wywieraniu przez jakąkolwiek osobę niewłaściwego wpływu na sposób, w jaki osoby zaangażowane w przekazywanie danych wejściowych przeprowadzają te działania, lub ograniczyć taką możliwość;
  - h) zlikwidowanie bezpośredniego powiązania między wynagrodzeniem pracowników zaangażowanych w przekazywanie danych wejściowych a wynagrodzeniem osób zajmujących się innym rodzajem działalności lub dochodami generowanymi przez takie osoby, gdy w związku z tymi dwoma rodzajami działalności może powstać konflikt interesów;
  - i) środki kontroli mające na celu zidentyfikowanie jakiejkolwiek transakcji odwracalnej, która nastąpiła po przekazaniu danych wejściowych.
8. Podmiot przekazujący dane na potrzeby wskaźnika referencyjnego stóp procentowych prowadzi następujące szczegółowe rejestry:
  - a) wszystkich stosownych aspektów przekazywania danych wejściowych;
  - b) procesu regulującego określanie danych wejściowych oraz ich zatwierdzanie;
  - c) imion i nazwisk dostawców danych i zakresu ich obowiązków;
  - d) wszelkiej komunikacji pomiędzy dostawcami danych i innymi osobami, w tym wewnętrznymi i zewnętrznymi podmiotami dokonującymi transakcji i brokerami, odnoszących się do określania lub przekazywania danych wejściowych;
  - e) wszelkich wzajemnych relacji pomiędzy dostawcami danych a administratorem lub jakimkolwiek podmiotem odpowiedzialnym za dokonywanie obliczeń;
  - f) wszelkich zapytań dotyczących danych wejściowych i rezultatów takich zapytań;
  - g) sprawozdań z analiz wrażliwości dotyczących portfeli handlowych swapów stopy procentowej i wszelkich innych portfeli handlowych instrumentów pochodnych, charakteryzujących się istotną ekspozycją na ustalenie stóp procentowych w odniesieniu do danych wejściowych.

9. Rejestry są przechowywane na nośniku, który pozwala na przechowywanie informacji do przyszłego wglądu wraz z udokumentowaną ścieżką audytu.
  10. Jednostka do spraw zgodności podmiotu przekazującego dane na potrzeby wskaźnika referencyjnego stóp procentowych regularnie zgłasza kierownictwu wszelkie ustalenia, w tym dotyczące transakcji odwracalnych.
  11. Dane wejściowe i procedury podlegają regularnym przeglądom wewnętrznym.
  12. Zewnętrzny audyt danych wejściowych przekazanych przez podmioty przekazujące dane na potrzeby wskaźnika referencyjnego stóp procentowych, przestrzegania kodeksu postępowania oraz przepisów niniejszego rozporządzenia przeprowadza się po raz pierwszy po upływie sześciu miesięcy od wprowadzenia kodeksu postępowania, a następnie co dwa lata.
-

ZAŁĄCZNIK II

TOWAROWE WSKAŹNIKI REFERENCYJNE

Metoda

1. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego formalizuje, dokumentuje i podaje do publicznej wiadomości każdą metodę stosowaną przez niego do obliczania wskaźnika referencyjnego. Taka metoda obejmuje i opisuje przynajmniej:
  - a) wszystkie kryteria i procedury wykorzystywane do opracowania wskaźnika referencyjnego, w tym sposób, w jaki administrator wykorzystuje dane wejściowe, w tym konkretną wielkość, zawarte i zgłoszone transakcje, oferty kupna i sprzedaży oraz wszelkie inne informacje o rynku, w swojej ocenie lub w okresach lub ramach czasowych przeprowadzania oceny; powód, dla którego stosuje się konkretną jednostkę odniesienia; sposób, w jaki administrator gromadzi takie dane wejściowe; wytyczne służące do kontroli oceny dokonywanej przez ekspertów oceniających oraz wszelkie inne informacje, takie jak założenia, modele lub ekstrapolacja ze zgromadzonych danych, które bierze się pod uwagę, dokonując oceny;
  - b) procedury i praktyki zaprojektowane tak, aby zapewnić spójność między jego ekspertami oceniającymi podczas dokonywania oceny;
  - c) względne znaczenie, jakie przypisuje się każdemu kryterium stosowanemu do obliczania wskaźnika referencyjnego, w szczególności rodzaj wykorzystywanych danych wejściowych, oraz rodzaj kryterium stosowanego do kierowania dokonywaniem oceny tak, aby zapewnić jakość i rzetelność obliczania wskaźnika referencyjnego;
  - d) kryteria pozwalające określić minimalną ilość danych dotyczących transakcji wymaganą do obliczenia konkretnego wskaźnika referencyjnego; jeżeli nie przewidziano takiego progu, wyjaśnia się powody, dla których nie ustanowiono minimalnego progu, w tym określa się procedury, które mają być stosowane w przypadku, gdy nie istnieją żadne dane dotyczące transakcji;
  - e) kryteria dotyczące okresów przeprowadzania oceny, w których dostarczone dane znajdują się poniżej progu danych dotyczących transakcji zalecanego w metodzie lub norm jakości wymaganych od administratora, w tym wszelkich alternatywnych metod oceny obejmujących modele teoretycznego oszacowania. Te kryteria muszą określać procedury, które mają być stosowane w przypadku, gdy nie istnieją żadne dane dotyczące transakcji;
  - f) kryteria dotyczące terminowości przekazywania danych wejściowych oraz sposobów ich przekazywania, niezależnie od tego, czy odbywa się to drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną;
  - g) kryteria i procedury odnoszące się do okresów przeprowadzania oceny, w których co najmniej jeden podmiot przekazujący dane przekazuje dane wejściowe stanowiące znaczną część całości danych wejściowych dotyczących danego wskaźnika referencyjnego; administrator definiuje również w tych kryteriach i procedurach, co w przypadku każdego obliczenia wskaźnika referencyjnego uważa się za znaczną część;
  - h) kryteria, zgodnie z którymi dane dotyczące transakcji można wyłączyć z obliczenia wskaźnika referencyjnego.
2. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego publikuje lub udostępnia kluczowe elementy metody, którą stosuje w odniesieniu do każdego z opracowanych i opublikowanych towarowych wskaźników referencyjnych lub, w stosownych przypadkach, do każdej rodziny opracowanych i opublikowanych wskaźników referencyjnych.
3. Wraz z metodą, o której mowa w ust. 2, administrator towarowego wskaźnika referencyjnego opisuje także i publikuje wszystkie poniższe informacje:
  - a) powody przyjęcia konkretnej metody, w tym wszelkie techniki dokonywania korekty cen i uzasadnienie, dlaczego okres lub ramy czasowe, w których przyjmuje się dane wejściowe, stanowi wiarygodny wskaźnik wartości rynku fizycznego;
  - b) procedurę wewnętrznego przeglądu i zatwierdzania danej metody, a także częstotliwość takiego przeglądu;
  - c) procedurę zewnętrznego przeglądu danej metody, w tym procedury uzyskiwania uznania na rynku dla danej metody poprzez konsultacje z użytkownikami dotyczące ważnych zmian w procesach obliczania wskaźników referencyjnych.

Zmiany metody

4. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego przyjmuje i podaje do wiadomości użytkownikom precyzyjne procedury i powody wszelkich proponowanych istotnych zmian swojej metody. Procedury te są spójne z nadrzędnym celem, zgodnie z którym administrator musi zapewniać stałą rzetelność swoich obliczeń wskaźnika referencyjnego oraz wdrażać zmiany, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rynku, do którego odnoszą się dane zmiany. W takich procedurach przewiduje się:
  - a) zawiadomienie z wyprzedzeniem w wyraźnych ramach czasowych, dające użytkownikom wystarczającą możliwość dokonania analizy i zgłoszenia uwag dotyczących wpływu takich proponowanych zmian, biorąc pod uwagę obliczenia administratora w zakresie ogólnych okoliczności;
  - b) udostępnienie uwag użytkowników i odpowiedzi administratora na przedmiotowe uwagi wszystkim użytkownikom rynku po każdym okresie konsultacji, oprócz przypadków, w których osoba przedstawiająca uwagi zwróciła się z prośbą o traktowanie ich w sposób poufny.
5. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego regularnie analizuje stosowane przez siebie metody w celu zapewnienia, aby odzwierciedlały one w sposób wiarygodny oceniany rynek fizyczny, oraz przewiduje możliwość uwzględniania opinii zainteresowanych użytkowników.

Jakość i rzetelność obliczeń wskaźnika referencyjnego

6. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego:
  - a) określa kryteria definiujące fizyczny towar podlegający konkretnej metodzie;
  - b) przyznaje pierwszeństwo danym wejściowym w następującej kolejności, o ile są one zgodne z metodami administratora:
    - (i) zawarte i zgłoszone transakcje;
    - (ii) oferty kupna i sprzedaży;
    - (iii) inne informacje.Jeżeli zawartym i zgłoszonym transakcjom nie przyznano pierwszeństwa, należy przedstawić wyjaśnienie zgodnie z wymogiem w pkt 7 lit. b);
  - c) stosuje wystarczające środki zaprojektowane do wykorzystywania danych wejściowych dostarczonych i uwzględnionych w ramach obliczania wskaźnika referencyjnego, które dostarczono w dobrej wierze, co oznacza, że strony, które dostarczyły dane wejściowe, przeprowadziły lub są gotowe przeprowadzić transakcje generujące takie dane wejściowe, a zawarte transakcje przeprowadzono niezależnie od siebie, oraz że szczególną uwagę należy zwrócić na transakcje między podmiotami zależnymi;
  - d) ustanawia i stosuje procedury identyfikacji danych dotyczących transakcji, które odbiegają od normy lub są podejrzane oraz prowadzi rejestr decyzji o wykluczeniu danych dotyczących transakcji z procesu obliczania wskaźnika referencyjnego przez administratora;
  - e) zachęca podmioty przekazujące dane do dostarczania wszystkich ich danych wejściowych, które spełniają kryteria administratora w odniesieniu do przedmiotowego obliczenia; w miarę możliwości i w rozsądnym zakresie administratorzy dążą do zapewnienia, aby dostarczone dane wejściowe były reprezentatywne dla transakcji rzeczywiście zawartych przez podmioty przekazujące dane; oraz
  - f) stosuje system odpowiednich środków, aby zapewnić spełnianie przez podmioty przekazujące dane stosownych norm administratora w zakresie jakości i rzetelności danych wejściowych.
7. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego opisuje i publikuje w odniesieniu do każdego obliczenia, w rozsądnym zakresie bez uszczerbku dla należytej publikacji wskaźnika referencyjnego:
  - a) zwięzłe wyjaśnienie wystarczające, aby ułatwić subskrybentowi wskaźnika referencyjnego lub właściwemu organowi zrozumienie sposobu, w jaki przeprowadzono obliczenie, obejmujące co najmniej rozmiar i płynność ocenianego rynku fizycznego (na podstawie takich danych jak liczba i wolumen przekazanych transakcji), zakres i średnią wielkość oraz zakres i średnią cen, a także orientacyjny odsetek każdego rodzaju danych wejściowych, jakie uwzględniono w obliczeniu; stosuje się określenia dotyczące metody wyceny takie jak „oparte na transakcjach”, „oparte na spreadach” lub „interpolowane lub ekstrapolowane”; oraz

- b) zwięzłe wyjaśnienie, w jakim zakresie i na jakiej podstawie w obliczeniu wykorzystano wszelkie dokonane oceny, w tym oceny dotyczące wyłączenia danych, które pod innymi względami spełniają wymagania stosownej metody w odniesieniu do przedmiotowego obliczenia, wyceny na podstawie spreadów lub interpolacji, ekstrapolacji lub przyznania ofertom kupna i sprzedaży większej wagi niż zawartym transakcjom, jeżeli takie istnieją.

Rzetelność procesu zgłaszania

8. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego:

- a) określa kryteria definiujące, kto może dostarczać dane wejściowe administratorowi;
- b) posiada procedury kontroli jakości pozwalające ocenić tożsamość podmiotu przekazującego dane i każdego dostawcy danych, który zgłasza dane wejściowe, oraz upoważnienie takiego dostawcy danych do zgłaszania danych wejściowych w imieniu podmiotu przekazującego dane;
- c) określa kryteria stosowane względem pracowników podmiotu przekazującego dane, którzy są upoważnieni do dostarczania administratorowi danych wejściowych w imieniu podmiotu przekazującego dane; zachęca podmioty przekazujące dane do dostarczenia danych dotyczących transakcji z jednostek operacyjnych i dąży do potwierdzenia danych z innych źródeł w przypadkach, w których dane dotyczące transakcji otrzymuje się bezpośrednio od podmiotu dokonującego transakcji; oraz
- d) wdraża kontrole wewnętrzne i procedury pisemne w celu identyfikacji komunikowania się pomiędzy podmiotami przekazującymi dane a ekspertami oceniającymi, dotyczące próby wywarcia wpływu na obliczenie na korzyść pozycji handlowej (niezależnie od tego, czy jest to pozycja handlowa podmiotu przekazującego dane, jego pracowników lub osoby trzeciej), próby nakłonienia eksperta oceniającego do naruszenia zasad lub wytycznych administratora lub identyfikacji podmiotów przekazujących w sposób powtarzający się dane, które odbiegają od normy lub są podejrzane; przedmiotowe procedury obejmują, w możliwym zakresie, możliwość zintensyfikowania przez administratora zbadania danej sprawy w przedsiębiorstwie podmiotu przekazującego dane; kontrole obejmują kontrole krzyżowe rynkowych wskaźników w celu walidacji dostarczonych informacji.

Eksperci oceniający

9. W odniesieniu do roli eksperta oceniającego administrator towarowego wskaźnika referencyjnego:

- a) przyjmuje i posiada precyzyjne wewnętrzne zasady i wytyczne dotyczące wyboru ekspertów oceniających, obejmujące minimalny poziom ich wykształcenia, doświadczenia i umiejętności oraz proces okresowego przeglądu ich kompetencji;
- b) posiada mechanizmy służące zapewnieniu, by obliczenia mogły być wykonane w sposób spójny i systematyczny;
- c) utrzymuje ciągłość i planowanie sukcesji w odniesieniu do swoich ekspertów oceniających w celu zapewnienia wykonywania obliczeń w sposób spójny i przez pracowników posiadających odpowiedni poziom wiedzy fachowej; oraz
- d) ustanawia procedury kontroli wewnętrznej, aby zapewnić rzetelność i wiarygodność obliczeń; takie kontrole wewnętrzne i procedury wymagają co najmniej sprawowania ciągłego nadzoru nad ekspertami oceniającymi w celu zapewnienia właściwego stosowania metody oraz procedur w zakresie wewnętrznego zatwierdzania przez przełożonego przed udostępnieniem cen do rozpowszechniania na rynku.

Ścieżki audytu

10. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego posiada zasady i procedury pozwalające na jednoczesne dokumentowanie stosownych informacji, obejmujących:

- a) wszystkie dane wejściowe;
- b) oceny dokonywane przez ekspertów oceniających w trakcie każdego obliczania wskaźnika referencyjnego;
- c) kwestię, czy z obliczenia wyłączono konkretną transakcję, która pod innymi względami spełniała wymagania stosownej metody obliczenia, oraz powody tego wyłączenia;
- d) tożsamość każdego eksperta oceniającego oraz każdej innej osoby, która dostarczyła lub w jakikolwiek inny sposób wygenerowała informacje określone w lit. a), b) lub c).

11. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego posiada zasady i procedury, aby zapewnić przechowywanie ścieżek audytu dotyczących istotnych informacji przez co najmniej pięć lat w celu udokumentowania dokonywania jego obliczeń.

Konflikty interesów

12. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego ustanawia odpowiednie zasady i procedury dotyczące wykrywania i ujawniania konfliktów interesów, zarządzania nimi lub ich łagodzenia oraz ich unikania, a także ochrony integralności i niezależności obliczeń. Te zasady i procedury podlegają regularnym przeglądom i aktualizacjom oraz:
  - a) zapewniają, aby istniejące lub potencjalne handlowe lub osobiste relacje biznesowe lub interesy między administratorem lub jego podmiotami zależnymi, jego personelem, klientami, uczestnikami rynku lub powiązаныmi z nimi osobami nie miały wpływu na obliczanie wskaźnika referencyjnego;
  - b) zapewniają, aby interesy osobiste i powiązania handlowe personelu administratora nie narażały na szwank funkcji administratora, w tym poprzez dodatkowe zatrudnienie, podróże oraz przyjmowanie form rozrywki, подарunków czy gościnności oferowanych przez klientów administratora lub innych uczestników rynku towarowego;
  - c) zapewniają, w odniesieniu do zidentyfikowanych konfliktów, odpowiednie rozdzielanie funkcji w ramach administratora za pomocą nadzoru, wynagrodzenia, dostępu do systemów i przepływów informacji;
  - d) chronią poufność informacji dostarczonych administratorowi lub opracowanych przez niego, z zastrzeżeniem zobowiązań administratora dotyczących ujawniania informacji;
  - e) zakazują kierownikom, ekspertom oceniającym i innym pracownikom administratora przekazywania danych na potrzeby obliczenia wskaźnika referencyjnego poprzez udział w przetargach, ofertach i transakcjach w imieniu własnym lub uczestników rynku; oraz
  - f) skutecznie rozwiązują zidentyfikowane konflikty interesów, które mogą występować między działalnością administratora polegającą na opracowywaniu wskaźnika referencyjnego (w tym wszystkimi pracownikami, którzy dokonują obliczeń wskaźnika referencyjnego lub w inny sposób uczestniczą w tych obliczeniach) oraz wszelkimi innymi rodzajami działalności prowadzonej przez administratora.
13. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego zapewnia, aby w ramach innych rodzajów swojej działalności istniały odpowiednie procedury i mechanizmy zaprojektowane w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa, że konflikt interesów wpłynie na rzetelność obliczeń wskaźnika referencyjnego.
14. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego zapewnia istnienie odpowiednio rozdzielonej podległości służbowej wśród swoich kierowników, ekspertów oceniających i innych pracowników oraz od odpowiednich kierowników do kadry kierowniczej najwyższego szczebla i jego zarządu w celu zapewnienia:
  - a) zadowalającej realizacji przez administratora wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu; oraz
  - b) jasnego określenia obowiązków oraz, aby nie powodowały one konfliktu lub nie powodowały postrzegania konfliktu.
15. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego informuje swoich użytkowników natychmiast, gdy dowie się o konflikcie interesów wynikającym ze struktury własnościowej administratora.

Skargi

16. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego posiada i publikuje procedurę skargową określającą procedury przyjmowania, rozpatrywania i prowadzenia rejestrów dotyczących złożonych skarg w odniesieniu do procesu obliczania przeprowadzanego przez administratora. W ramach takiej procedury skargowej zapewnia się:
  - a) możliwość składania przez subskrybentów wskaźnika referencyjnego skarg dotyczących reprezentatywności danego obliczenia wskaźnika referencyjnego dla wartości rynkowej, proponowanych zmian w obliczaniu wskaźnika referencyjnego, stosowania metody w odniesieniu do danego obliczenia wskaźnika referencyjnego oraz innych decyzji edytorskich w odniesieniu do procesów obliczania wskaźnika referencyjnego;

- b) istnienie docelowego harmonogramu dotyczącego postępowania ze skargami;
  - c) rozpatrywanie przez administratora oficjalnych skarg na administratora i jego personel w sposób terminowy i rzetelny;
  - d) zbadanie sprawy przez personel niezależny od personelu, który może być przedmiotem skargi;
  - e) dążenie przez administratora do szybkiego zakończenia wyjaśnienia sprawy;
  - f) powiadamianie skarżącego i wszelkich innych zainteresowanych stron przez administratora o sposobie rozstrzygnięcia sprawy na piśmie i w rozsądnym terminie;
  - g) istnienie odwołania do niezależnej osoby trzeciej wyznaczonej przez administratora, jeżeli skarżący jest niezadowolony ze sposobu, w jaki dany administrator rozpatrzył skargę, lub z decyzji administratora, jeżeli nie minęło jeszcze sześć miesięcy od momentu złożenia pierwotnej skargi; oraz
  - h) przechowywanie przez okres minimum pięciu lat wszystkich dokumentów dotyczących skargi, w tym dokumentów przedłożonych przez skarżącego, a także własnej dokumentacji administratora.
17. Spory dotyczące codziennego określania ceny, które nie są oficjalnymi skargami, są rozwiązywane przez administratora towarowego wskaźnika referencyjnego zgodnie ze stosowną standardową procedurą. Jeżeli skarga skutkuje zmianą ceny, bezzwłocznie informuje się rynek o takiej zmianie.

Audyt zewnętrzny

18. Administrator towarowego wskaźnika referencyjnego wyznacza niezależnego audytora zewnętrznego dysponującego odpowiednim doświadczeniem i kompetencjami do dokonywania przeglądów i przedstawiania sprawozdań dotyczących spełniania przez administratora ustalonych kryteriów odnoszących się do metody oraz wymogów niniejszego rozporządzenia. Audyty odbywają się raz do roku i są publikowane w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu każdego z nich, a w razie potrzeby są uzupełniane dodatkowymi audytami śródkresowymi.
-